

33

INX COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

OLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX

ATANASIE TOMA

Capcana era blondă...

EDITURA MILITARĂ

Atanasie Toma

Capcana era blondă...

Prolog

— Te superi dacă ridic storurile? întrebă, cu un glas ce se voia tandru, bărbatul. Terminase de tras pantalonii largi și îi prindea cu o curea groasă și neagră.

De sub cearșaful șifonat, care acoperea o vagă formă umană, se auzi glasul alintat al unei femei:

— Cocoșelule, te rog, adu-mi și mie o rază de soare...

Cel pe care femeia îl numise „cocoșelul”, un bărbat trecut de cincizeci de ani, zâmbi flatat și trase cu gesturi hotărâte șnurul gros de la fereastră. Lumina crudă și albastră a dimineții de iulie pătrunse cu violență într-o cameră bizară, cu pereții acoperiți de colaje, schițe de desen și forme metalice abstracte, realizate din îmbinarea capricioasă a aliajelor topite cu lampa de sudură.

Bărbatul deschise fereastra. De jos, din stradă, ajunse până la el, odată cu larma începutului de ziuă, aerul rece al dimineții. Din blocul de vizavi cineva îl imitase, deschizând fereastra, și spațiul străzii se umplea cu vocea binecunoscută a crainicului de la radio: „Bună dimineața, dragi ascultători. Începem programul cu lecția de gimnastică...”

Mulțumit de viață, mulțumit de sine, bărbatul fredona o melodie inventată în clipa aceea, schițând neîndemânatic figuri elementare de gimnastică.

— De ce ești rău, cocoșelule? se alintă din nou femeia. Te-am rugat să-mi aduci o rază de soare...

Mirat de pasiunea pe care-o stârnise în ființa ascunsă de cearșaf, bărbatul trase cu coada ochiului spre pat. Un cap tânăr și blond ca un puf de păpădie apăru, în fine, de sub așternut.

— Hai, iubițelule... de ce ești rău cu fetița?

Bărbatul deschise gura mare, sorbind zgomotos ozonul reconfortant al dimineții, prinzându-se încântat în jocul femeii. Cu un vădit aer de satisfacție se năpusti spre puful de păpădie ce se ivea din albeața cearșafului. Sărutul lung și zgomotos ce marca livrarea promptă de către bărbat a razelor de soare tinerei sale prietene fu întrerupt într-un mod neașteptat. În pragul ușii ce despărțea dormitorul de salon apăruse un necunoscut. Era cam de aceeași vârstă cu amantul tomnatic care încercase să-i fure soarelui câteva raze. Înarmat cu un aparat fotografic de tip polaroid, vorbi cu un ton a cărui maliție nu spunea nimic bun:

— Dar vă rog, domnule, nu vă deranjați...

Noul venit nu acordă atenție ambianței voluptoase a dormitorului, comportându-se ca unul ce privea o scenă de mult știută. Cu o mișcare de cunoscător trase un colț

de carton din aparatul polaroid și, proaspătă, apăru o fotografie. O aruncă neglijent pe masa ce păstra semnele unui festin intim, alese la întâmplare unul din paharele folosite și-și turnă vin dintr-o sticlă abia începută.

Surprins, bărbatul lăsă din brațe femeia. Era ca și cum un sfânt dus în ispită ar fi încercat să se lepede de satana. Smulse cămașa aruncată pe spătarul unui scaun și începu să se îmbrace uluit, speriat, nevenindu-i să creadă că scena este reală.

— Mă numesc Borșa – Cornel Borșa... Sunt soțul fermecătoarei creaturi pe care ați sedus-o. Ah, femeie – ochi alunecoși, inimă zburdalnică...

Bărbatul încercă să mormăie ceva, dar Borșa nu-i lăsă timp:

— Nu trebuie să vă scuzați, domnule consilier...

Femeia privea scena din pat, absentă, cu o indiferență deloc motivată de apariția neașteptată a bărbatului ce-și declina calitatea de soț.

— Emiliei, soția mea, nu-i plac timizii... Adoră tipii de acțiune... durii... Sorbi lent, cu gesturi de cunoscător, vinul din paharul pe care îl agitase până atunci, continuând: Cum se cunoaște omul de gust, domnule consilier... Excelent vin... Merlot 1958, așa-i? E și vinul meu preferat. Ciudat, nu? Avem gusturi comune...

Frumoasa blondă se hotărâse să părăsească patul. Goală ca Eva înainte de a fi izgonită din rai, începu să-

și adune lenjeria de pe podea.

— Nu gustați un pahar de vin, domnule consilier?

După ce își turnă al doilea pahar, Borșa făcu complice cu ochiul spre Emilia, care, plictisită, dădu din umeri, ca și cum ar fi vrut să spună: „Nu ai de gând să termini odată?”

Borșa însă era hotărât să nu renunțe la monologul pregătit. Se scotoci într-un buzunar, dând la iveală un teanc de fotografii.

— Sunt proaspete... Miros încă a revelator... Toată noaptea am lucrat la ele. De, ce să-i faci, domnule consilier? Așa-i viața. Unii au parte numai de plăceri, iar alții...

Borșa așternu fotografiile pe masă, alături de imaginea scoasă din polaroid.

— După părerea mea, și nu sunt un amator, vă rog să mă credeți, fotografiile acestea desfată privirile...

Cel pe care Borșa îl numise consilier reușise cu multă greutate să-și încheie nasturii de la cămașă. Încă nevenindu-i să creadă că tot ceea ce se petrecea cu el era realitate, se apropie de masă, pipăind fotografiile.

— Credeți că soția, sau fiica dumneavoastră care se căsătorește săptămâna viitoare, le vor aprecia la valoarea lor reală? continuă Borșa supliciul, gradându-și teatral vocea. Oare ministrul, domnule consilier, le va găsi apetisante?

Indiferentă la scena ce se juca la câțiva pași de ea, Emilia își încheia fermoarul de la rochia strimtă, decoltată și scurtă. Legănându-și șoldurile, părăsi dormitorul, îndreptându-se spre bucătărie, de unde curând începură să se audă zgomote de vase trântite și clipocitul apei curgând cu presiune dintr-un robinet.

— Hai, domnule, puțin curaj, ce dracu, încercă Borșa să-l încurajeze pe bărbatul care continua să transpire bolnăvicios, tamponându-și cu batista udă fruntea, ceafa, pieptul... Nu vă condamn că mi-ați sedus soția. Gelozia e un sentiment oribil. Eu sunt un om practic, domnule consilier. Știți, vorba franțuzului, „service contre ser vice”. Vă propun tăcerea mea în schimbul... Să zicem că începem cu copii de pe corespondența pe care o primiți de la firma „World-trans-export”!

Nepăsătoare la tot ce se petrecea în jurul ei, de o indiferență egalată numai de politețea agresivă a celui care se pretindea a-i fi soț, Emilia reapăru, purtând o tavă cu două cești de cafea aburindă și o zaharniță de argint.

— Nu vă cer răspunsul pe loc, urmă Borșa. Vă înțeleg și respect tulburarea acestui moment penibil. Oameni suntem...

Strânse brusc fotografiile înșirate pe masă, sorbi zgomotos, câteva înghițituri de cafea fierbinte, apoi, după ce amestecă micile bucăți de carton ce purtau atât

de evident probele vinovăției consilierului, începu să le aștearnă, cu gesturile unui obișnuit al pasiențelor.

— Damă, valet, damă, valet... Să vă ghicesc viitorul, domnule consilier? Îl am aici, în fața mea... Damă, valet, damă... craiule!

Bărbatul între două vârste avu un gest de revoltă și hotărâre; smulse cu brutalitate haina atârnată de colțul unui fotoliu și, fără s-o îmbrace, părăsi dormitorul, lăsând rând pe rând, în urmă, ușile deschise.

Pietonii grăbiți ai dimineții nu acordau atenție gesturilor dezordonate ale bărbatului corpolent ce părăsea în fugă cochetul imobil de pe bulevardul Dacia. Lipsit de antrenamentul goanelor pedestre, omul se opri extenuat pe o bancă din grădina Icoanei, după ce străbătuse, fără oprire, o bună parte din strada Polonă. I se părea că o gheară i-a prins ca într-o menghine nemiloasă omoplatul stâng. Înspăimântat, își căută cu vârfurile degetelor încheietura mâinii, dar pulsul era atât de slab, încât nu-l simțea. Copacii parcului păreau că fug de el, iar lumina albastră a dimineții se subția.

Își rezemă umărul stâng de speteaza băncii, presându-l de scândura încă umedă de rouă, într-o zadarnică încercare de a potoli junghiurile ce-l înăbușeau. Ochii săi mari, mirați, speriați și sticloși se opriră apoi pe imaginea tulbure a unui grup de copii ce înaintau pe aleea parcului, însoțiți de o femeie în vârstă,

înaltă și uscată.

— Fräulein, strigă amuzat către femeie un puști, nenea de pe bancă doarme...

1. Dosarul 1081

Când maiorul acela cu părul ușor încărunțit pătrunse cu aer decis în anticamera cabinetului, cei doi tineri ofițeri care priveau cu oarecare timiditate ușa capitonată se ridicară respectuos, cu graba și gesturile controlate ale elevilor de școală militară. Văzând că nu era singurul ce urma să fie primit de colonel, noul venit își disciplinză gesturile, așezându-se resemnat pe unul din fotolii, alături de cei doi ofițeri. Secretara, o femeie cam de aceeași vârstă cu el, se îndreptă grăbită către maior:

— În fine, ce bine că ați venit. De două ore vă așteaptă tovarășul colonel.

— În ce dispoziție e?

— Nu v-am spus? De două ore mă ceartă că nu dau de dumneavoastră... Intrați, vă rog.

În timp ce maiorul pătrundea grăbit în cabinetul colonelului Amza, unul dintre tinerii ofițeri gândi cu voce tare:

— Dacă a intrat la șef Toma Alimoș, mai așteptăm, câteva ore...

— Dar de ce i se spune Toma Alimoș? întrebă curios celălalt ofițer.

— E o poveste lungă, răspunse, fără a fi întrebată direct, secretara, privind visătoare prin fereastra dincolo de care începea cea mai frumoasă zi a acelei veri. Părea fericită că i se ivește ocazia să povestească – cine mai știe pentru a câta oară – una din multele întâmplări neobișnuite din cariera maiorului Toma Grigoruț. E o poveste veche... continuă secretara, cu o voce ușor alterată. S-a petrecut într-o misiune în Munții Făgărașului. Reușise să dea de urmele unei bande de teroriști, foști legionari. Banditții i-au spintecat burta, așa ca în balada aceea pe care am învățat-o la școală, „Toma Alimoș”. I s-a publicat atunci fotografia în revistă. Porecla Alimoș îi vine de la faptul că un reporter, poate ați auzit de el, Radu Tudor, a scris o poezie... de fapt o prelucrare după balada „Toma Alimoș”.

— Și ce s-a întâmplat apoi? întrebă locotenentul.

— Rana i s-a vindecat greu... A fost pensionat când avea douăzeci și șase de ani, cu gradul de locotenent major, continuă secretara cu glas tremurat, de parcă ar fi povestit propriile ei suferințe. Când cei din comisia medicală s-au convins că e din nou sănătos, a fost reintegrat în rândul ofițerilor activi cu gradul de maior... Colegii săi de atunci sunt însă azi colonei...

Probabil că povestea s-ar fi lungit, spre satisfacția

celor doi tineri ofițeri, dacă în receptorul telefonului nu s-ar fi auzit vocea autoritară a colonelului:

— Cere, te rog, dosarul 1081...

*

La una din mesele scoase la soare, pe trotuar, ale cafe-barului „Unic", un bărbat tânăr și bine făcut, din genul celor care plac la prima vedere femeilor, sorbea cu înghițituri mici și rare dintr-un pahar cu cadarcă de Miniș[1]. Avea aerul unui familiar al localului și privea cu ochi de cunoscător siluetele femeilor ce treceau pe bulevardul Bălcescu.

De fapt, atenția aceasta îndreptată către trecătoarele ocazionale ale bulevardului era o manevră. Pe tânărul inginer Lebădaru Vladimir nu-l interesa cu adevărat decât necunoscuta de la masa învecinată, care se amuza schițând ceva pe un mic bloc de desen. Necunoscută era

---

[1] Cadarca sau Cadarca de Miniș este un soi tradițional de struguri originar din podgoriile Miniș-Măderat, județul Arad unde a fost preparat pentru prima dată în 1744. Este produs în vestul țării, atât în Crișana-Maramureș cât și în podgoriile Recaș din Banat. Vinul este produs cu un adaos de boabe stafidite și are un conținut de zaharuri între 150 și 220 g/litru. Cadarca are o culoare care variază de la roșu-aprins la roșu-închis, o aromă particulară de fruct proaspăt, consistent, plin, catifelat, uneori acid. Dezvoltă un buchet complex după 2–3 ani. Când există condiții de stafidire se obțin vinuri oxidative cu aromă de cuișoare și cu gust ușor astringent. În mod obișnuit, se obțin vinuri mai slab colorate cu aromă plăcută de fruct proaspăt, echilibrate. Cadarca este numită din timpuri vechi „sânge de taur", renume pe care localnicii îl păstrează și în prezent, definindu-i prin acesta culoarea roșie-rubinie, personalitatea și puterea.

un fel de a spune. O vedea pentru a treia sau a patra oară, mereu la aceeași masă, și mereu cu același bloc de desen în față, mânuind cu gesturi de profesionist un creion mecanic cu mină groasă.

Cu capul ca un puf galben de păpădie, cu părul zburlit de vântul ușor și călduț, Emilia părea foarte preocupată de activitatea ei. Se oprea din lucru numai pentru a-și aprinde o țigară sau pentru a sorbi prin pai câteva picături din cocteilul gălbui pe care-l avea în față. Adevărul este că nici pe Emilia n-o interesa nimic în afară de tânărul inginer care o privea pe furiș. Îi desena la nesfârșit profilul, mereu nemulțumită de rezultat.

Cu mișcări mecanice, mâna ei stângă căută cu degetele fine, cu unghii sidefate, pachetul cu țigări. Îl găsi și scoase o țigară. O învârti pipăindu-i capătul cu filtru, apoi o prinse între dinții ei mărunți și albi ca de felină. Cu gesturi reflexe căută bricheta, țăcăni de câteva ori, dar micul instrument din plexiglas străveziu refuza să se aprindă. De fapt, ar fi fost imposibil să se aprindă, din moment ce posesoarea practicei brichete cu gaz lichefiat uitase să apese și pe butonul care ajută combustibilul să iasă din rezervor.

— Pot să vă ofer un foc? auzi Emilia un glas amabil.

Ridicând privirile de pe fila blocului de desen, întâlni figura surâzătoare a inginerului Lebădaru, care aștepta cu un chibrit aprins, ținut prevăzător între două degete.

Emilia aprinse târziu țigara, privindu-l provocator, drept în ochi. Flacăra chibritului ajunse la degetele bărbatului care tresări.

— Vai, domnule, vă rog să mă iertați... Din cauza mea v-ați fript.

— Aș, n-are nicio importanță... Mi-a făcut plăcere să vă servesc.

— Extraordinar, ce distrată pot să fiu! Am și uitat să vă mulțumesc pentru amabilitate.

Lebădaru se repezi la masa sa, își luă paharul și se întoarse la frumoasa blondă.

— Pot să vă țin de urât? întrebă el curtenitor.

Emilia îl privea cu o fixitate care îl determină pe tânărul inginer să plece privirile.

— Pot să vă vorbesc deschis? întrebă ea.

— Vă rog...

— Mă obsedează profilul dumneavoastră.

Drept răspuns, inginerul Lebădaru prinse cu afecțiune mâna dreaptă a Emiliei și o sărută lung.

— Nu... nu e ceea ce vă imaginați dumneavoastră... Sunt artistă... pictoriță...

Vântul de vară se juca în filele blocului de desen, dezvăluind mulțimea profilurilor schițate cu cărbune.

— Ați vrea să-mi pozați pentru un tablou?

*

În cabinetul colonelului Amza discuția se apropia de

sfârșit. Maiorul continua să răsfoiască încet dosarul.

— Deci și dumitale ți se pare suspectă sinuciderea aceea rocambolescă[2]...

Toma, care fusese martorul atâtor scene tragice, într-o profesie care, pe lângă talent și intuiție, pretinde o imensă stăpânire a emoțiilor, simți brusc o acută nevoie de transfuzie de sânge rece. Fotografia pe care o avea în față înfățișa un tânăr frumos și elegant, spânzurat de cârligul lămpii din plafonul unui birou. Două amănunte îl fascinau în imaginea și așa dezolantă a unei sinucideri. Mai întâi, faptul că drept ștreang, tânărul folosise țesătura rezistentă a cravatei, din același material cu batista prinsă cochet la buzunarul de sus al hainei cu croială modernă. Apoi, era mesajul pe care-l lăsa drept explicație gestului său funest. Scris cu litere de tipar pe o foaie de hârtie prinsă de poalele sacoului, nefericitul dorise de bună seamă ca ultimele sale gânduri să poată fi citite de la distanță de cei ce aveau să-l descopere. Textul trăda o conștiință bântuită de adânci remușcări:

„Am trișat, am plătit. Nu vă cer să mă iertați. După cum vedeți, n-am putut-o face nici chiar eu.”

Pe marginea de jos a acestei triste și bolnăvicioase justificări atârna, legată cu șiretul scos de la unul dintre

---

[2] Fantastic, extravagant.

pantofi, o verighetă de aur.

Toma întoarse repede fila dosarului, oprindu-se la fotografia următoare.

— Ce v-a determinat să anexați la dosar moartea recentă a acestui consilier având aproape vârsta unui bunic? O criză cardiacă poate ucide oriunde, inclusiv pe o bancă din grădina Icoanei, mai ales după o noapte de absență din căminul conjugal, motivată prin sarcini urgente de serviciu...

— Dacă o să-ți spun că intuiția, o să mă crezi?

— Nu...

— Și totuși, continuă colonelul, la început a fost numai intuiția. Apoi a venit și dovada că între cele două decese există o legătură. Vrei să citești rapoartele medicului legist?

Cele două buletine erau categorice: atât în stomacul tânărului cât și în cel al consilierului au fost găsite aceleași alimente nedigerate. O remarcă din ambele expertize aduse un zâmbet pe buzele maiorului: „În stomac, vin nedigerat, Merlot, probabil recoltă veche”. Îl cunoștea pe medicul care executase autopsia, iar zâmbetul său viza o anume slăbiciune pentru vinuri a anatomopatologului de la institutul medico-legal.

— Nu cred nici eu în coincidențe, fu nevoit să recunoască Toma. Tentativa de corupere prin șantaj mi se pare o explicație plauzibilă. Singura mea nedumerire

e că niciunul dintre ei n-a venit la noi să se spovedească și să ne ceară ajutorul.

— Pentru așa ceva îți trebuie putere de stăpânire și un echilibru nervos perfect. Cei citați în dosarul nostru aveau acces la documentele secrete ale instituției în care lucrau, îndeplineau munci de răspundere sau activau în sectoare cheie. Se pare că șantajul i-a paralizat. Mai devreme sau mai târziu, unul dintre cei șantajați, de asta sunt sigur, va veni să ne ceară sprijinul. Totul însă este să nu-l așteptăm cu brațele încrucișate.

Maiorul rămase tăcut, privind filele cu ochii pe jumătate închiși. Încerca să vadă dincolo de rândurile dactilografiate, să descifreze taina care unea cele câteva cazuri neobișnuite și făcea obiectul dosarului 1081.

— Cam asta a fost tot, spuse într-un târziu colonelul, ridicându-se de la birou, semn că discuția lor trebuia să ia sfârșit. Preiei dumneata cazul...

2. Între prieteni...

— La ce te gândești, Vladi?

Emilia stinse țigara abia începută și, tandră, mângâie brațul bronzat al bărbatului, plimbându-și înfiorată degetele lungi de-a lungul perilor negri și deși ce acopereau pielea brună. Vladimir Lebădaru nu părea a fi în apele sale.

— Mă întreb dacă e corect ce fac... Poate era mai bine să le spunem pur și simplu vameșilor că e vorba de medicamente pentru o bătrână în comă.

— Vai, Vladi, tu nu știi ce ai naibii s-au făcut vameșii.

Emilia ezită, apoi își luă mâinile de pe brațul bronzat al bărbatului și, oarecum ofensată, se îndepărtă.

— Dar, mă rog... dacă nu vrei... Era mai bine să-mi fi spus de la început... găseam pe altcineva...

Inginerul Lebădaru îi sărută mâna, scuzându-se ca un școlar prins în neregulă:

— Te rog să mă ierți, Emilia, n-am vrut să te supăr... O să fac cum spui tu.

Rumoarea uniformă a holului aeroportului internațional Otopeni fu acoperită pentru câteva momente de vocea plăcută a unei crainice care anunța că avionul din direcția Cairo, Atena, Istanbul, Sofia urma să aterizeze.

— A sosit la timp, oftă ușurată Emilia. Mergem?

Bărbatul o apucă ușor de braț și amândoi se îndreptară spre locul unde vameșii se pregăteau pentru controlul bagajelor pasagerilor. La câțiva metri de panoul pe care litere luminoase avertizau că acolo e „Varna”, „Douane”, „Zoll”, Emilia se dezlipi de atingerea ușoară a bărbatului:

— E mai bine să-l întâmpini singur... Am să te aștept afară, într-un taxi...

Inginerul Lebădaru nu fu prea încântat de această ultimă dorință a Emiliei, însă era prea târziu pentru a mai da înapoi. Aruncă o privire circulară spre vameși, tot sperând că va întâlni printre aceștia o figură cunoscută. Cu strângere de inimă scoase din buzunar legitimația de protocol de la minister și se adresă la întâmplare unuia dintre vameșii ce-l priveau interogator.

— Sunt inginerul Lebădaru Vladimir de la Comexport... Așteptăm un oaspete străin...

Vameșul privi scurt legitimația, apoi îi făcu semn că poate să se apropie.

Din spatele unuia dintre paravanele ce duceau spre filtrul grăniceresc apăru un vameș mai în vârstă care-l recunoscu pe Lebădaru.

— Vă salut, tovarășe inginer... Iarăși protocolul?

— Ce să-i faci... oftă prefăcut Lebădaru. Asta-i slujba.

Cea mai mare parte dintre pasageri trecuseră controlul vamal, când Lebădaru, după ce consultă pe furiș o fotografie ținută în podul palmei, se apropie de un tip nu prea înalt, negricios, cu pomeții proeminenți, și-l întrebă în franțuzește:

— Domnul Lucas, cumva?

— Eu sunt, răspunse bucuros omul.

— Fiți binevenit în România, își jucă inginerul mai departe rolul de om al protocolului, dând mâna cu noul

sosit.

— Dumnealui e oaspetele Comexportului? întrebă vameșul mai în vârstă, obișnuit cu activitatea protocolară a lui Lebădaru.

— Da, el e, încuviință Lebădaru.

— Hai, de hatârul dumneavoastră îi fac controlul peste rând, să nu mai așteptați...

Vameșul se apropie de cel pe care Lebădaru îl numise Lucas și-l întrebă cu obișnuita frază de rutină:

— Aveți ceva de declarat?

— Nimic deosebit, răspunse străinul punându-i la dispoziție o valiză mare și alta mai mică, pe care o ținuse în cabină.

Vameșul inspectă din ochi bagajele străinului și, cu un gest stereotip, ștampilă declarația vamală, urându-i domnului Lucas petrecere plăcută în România.

Lucas apucă decis cele două valize, întrebându-l discret pe Lebădaru:

— Și Emilia?

— Ne așteaptă afară, într-un taxi...

Politicos, Vladimir luă cu sine valiza mică, de mânerul căreia atârna eticheta prinsă la Istanbul. Făcu treaba aceasta cu cel mai obișnuit gest de curtoazie, dar, de fapt, urma întocmai sfatul Emiliei. Ea îl rugase să ducă personal mica valiză în care se aflau medicamentele ce aveau să-i salveze mătușa grav

bolnavă. Când intră în taxi, Emilia se lipi tandră de Lebădaru:

— Uite, vezi? D-aia te iubesc eu. Pentru că ești un drăguț...

*

Maiorul Toma Grigoruț avea întâlnire cu prietenul său, publicistul Radu Tudor. Sosise la locul fixat cu cinci minute mai înainte și încerca să se resemneze cu sfertul de oră de întârziere a vechiului și boemului său prieten de tinerețe, de care îl legau atâtea amintiri. Fuseseră cândva colegi de redacție, la o gazetă editată de Ministerul de Interne. Ofițerul, fiind pensionat medical după rănirea sa în munții Făgărașului, lucra pe atunci ca reporter. Radu Tudor era deja un nume în gazetărie; din unitatea unde-și satisfăcea stagiul militar cu gradul de sergent fusese adus la redacție ca reporter special. Scria reportaje palpitante despre evenimentele petrecute în misiunile pe atunci numeroase și extrem de dificile ale organelor de securitate. S-au împrietenit repede, deși erau temperamente opuse: Toma Grigoruț – o fire echilibrată, modelată de rigorile școlii de ofițeri și apoi ale profesiei sale periculoase, Tudor – un coleric zvăpăiat și limbut, plin de neastâmpăr, cam dezordonat, motiv pentru care intra uneori în conflict cu secretarul de redacție. După terminarea stagiului militar, reporterul s-a întors la ziarul unde lucrase

înainte; mai apoi Tudor fusese reintegrat ca ofițer activ – viața îi despărțise, fără să le strice însă prietenia.

Maiorul se plimba cu pași rari, admirând peisajul citadin, acum, la ceasul amurgului. Dincolo de hotelul Intercontinental, o uriașă reclamă multicoloră desena pe cerul care începea să se acopere cu stele un curcubeu instabil. Maiorul continua să parcurgă cu pași rari, ca de santinelă în post, distanța dintre doi stâlpi de iluminare publică, întrebându-se ce motive îl puteau determina pe amicul său să-i ceară atât de ritos o întâlnire chiar în ziua aceea. O atingere ușoară pe umăr și un „te salut, bătrâne" rostit cu vioiciune îl făcură pe maior să constate că prietenul său își dezmințea renumele de boem și sosea la întâlnire cu două minute mai devreme. Era, într-adevăr, un eveniment.

— Te invit la o plimbare în Cișmigiu, maiorule... Pariez că n-ai mai trecut pe-acolo de când eram confrați.

— După tonul cu care vorbeai la telefon aveam impresia că ești cu un picior în groapă și când colo, tu...

— Am nevoie de un sfat, maiorule... De părerea sinceră a unui prieten care e, totodată, și un ofițer de securitate cu experiență.

— Sper că n-ai dat de vreun bucluc și vrei să te scap...

— Nu, fii liniștit... Nici măcar n-am de gând să te plictisesc povestindu-ți subiectul viitoarei mele cărți...

Pășeau alături pe aleea principală a Cișmigiului

înțesat de oameni care, ca și ei, căutau aerul purificat de clorofila copacilor, a ierburilor, a florilor. Pe lac, pluteau bărci luminate misterios de felinărașe pâlpâitoare prinse la provă.

— De câtăva vreme, mai precis de la ediția trecută a Târgului Internațional București, reprezentantul unui grup de firme occidentale îmi face o curte asiduă... Tipul e român de origine, familia lui a părăsit țara înainte de război, prin treizeci și cinci sau treizeci și șase... Îl cheamă Dumitrache Arnăutu și face mare caz de originea sa, afișând, după părerea mea, ostentativ simpatia față de fosta patrie... La drept vorbind, nimic de reproșat unei asemenea comportări... Toți cei care, dintr-un motiv sau altul, au părăsit aceste meleaguri le duc dorul. Ca ziarist, am avut deseori de-a face cu astfel de indivizi, mai ales în călătoriile mele peste hotare...

— Atunci ce te face să fii bănuitor? Probabil că Dumitrache ăsta al tău încearcă să-și facă relații în lumea gazetarilor. Mai un interviu, mai o conferință de presă... Nu trebuie să-ți spun eu cât accent pun firmele comerciale pe publicitate...

— Ce crezi că mi-a propus zilele trecute? Să mă ocup de publicitate și de redactarea pliantelor pentru firmele pe care le reprezintă. Firește, oficial, prin „Publicom”, cu avizul autorităților românești. Mă dusesem, ca reprezentant al ziarului, la un fel de expoziție în care au

avut loc demonstrații cu aparate de măsură de înaltă precizie. De obicei, invitațiile astea sunt trimise pe adresa redacțiilor fără niciun fel de altă specificare. La noi a venit pe numele meu. Propunerea mi-a făcut-o în public, după ce toți cei aflați de față ciocnisem câteva pahare...

— Bravo ție, o comandă în plus...

— Asta mi-a spus și redactorul șef, după ce i-am relatat discuția cu Dumitrache... Mi-a zis că pot să scriu câte pliante vreau, numai să-mi îndeplinesc planul la gazetă. Dar tocmai treaba asta cu „comanda” m-a pus pe gânduri... Știi ce se spune despre mine...

— Fii serios. Te iei după niște bârfe de cafenea?

— Adevărul este că-mi place munca mea... Îmi place să scriu, să fiu prezent în ziare, reviste, la televiziune sau radio. Nu mă gândesc niciodată la banii pe care-i câștig când scriu. Dar scriu mult și public mult. E o crimă?

— Ți-am spus părerea mea: invidii de breaslă...

— Și totuși, sunt unii care nu pierd niciodată ocazia de a repeta că sunt un ciubucar, un „rechin de presă” și așa mai departe. Nu cumva a auzit și Dumitrache Arnăutu de faima mea? Nu cumva tocmai de aceea, pentru că mă crede avid după bani, vrea să mă cumpere? Tu știi mai bine decât mine că pentru anumite treburi sunt aleși tipii care prezintă slăbiciuni, fisuri...

Maiorul îl asculta atent. Logica prietenului său îl

punea pe gânduri, deși oferta putea să fie nevinovată. „Nu, gândea maiorul, nu trebuie să mă las purtat de bănuielile pe care mi le-ar putea stârni meseria mea... Nu trebuie să văd peste tot mișunând spioni...”

— Știi ce? Fă-ți liniștit treaba la „Publicom”. Nu văd niciun motiv pentru care aș putea să te sfătuiesc contrariul... Iar dacă pe parcursul acestei colaborări apar surprize, n-am nicio îndoială că ai să faci față la orice situație. Sună-mă ori de câte ori crezi tu că ai nevoie de mine. Și când iei primii bani de pe pliantele alea, nu uita să dai o bere...

3. Capcana era blondă...

Sala de consiliu a Comexportului cunoștea animația specifică momentelor în care se încheie o bună tranzacție comercială și când funcționarii se felicită din priviri pentru rezultatul obținut. Purtând cu dezinvoltura omului de lume o cupă cu șampanie, Arnăutu Dumitrache trecea de la un funcționar la altul și toasta pentru o fructuoasă colaborare între Comexport și firmele ale căror interese le reprezenta în România. Șampania era bună și rece: cei de față deveniseră volubili. Și, deși directorul general și adjunctul părăsiseră sala de consiliu de mai bine de o jumătate de oră, scuzându-se politicos, mica festivitate

continua; ospătarul ceremonios, înveșmântat în frac, abia reușea să umple paharele golite după fiecare toast.

Inginerul Lebădaru Vladimir sorbea încet, cu gesturi de cunoscător, șampania demisec, preparată în pivnițele de la Alba Iulia. Nimeni n-ar fi putut bănui că înfățișarea sa de om care nu are să-și reproșeze nimic ascundea o conștiință roasă de remușcări și gânduri nu prea limpezi. O telegramă sosită în urmă cu o săptămână de la Paris îi ardea buzunarul. După o lungă absență din țară soția își anunța reîntoarcerea cu doctoratul obținut la Sorbona. Ceea ce îl tulbura însă era nu atât întoarcerea neașteptată a soției, cât atenția pe care Emilia o acorda acestui eveniment, interes pe care nu și-l putea explica în niciun fel.

— Sunt încântat că vom colabora împreună, domnule inginer...

În fața inginerului Lebădaru se oprise surâzător Dumitrache Arnăutu.

— Excelentă șampania aceasta de Alba Iulia... Nu-i așa, domnule Lebădaru? Să bem pentru viitoarea noastră cooperare... Sper că ne vom înțelege bine...

Trezit din gândurile sale, Lebădaru redeveni funcționarul atent, conștiincios și convențional ca și răspunsul pe care-l formulă imediat:

— Domnule Dumitrache, este de datoria mea să fac totul pentru ca această tranzacție comercială să dea

roade...

Mica ceremonie luă sfârșit, astfel încât Lebădaru urcă grăbit în biroul său. Îl aștepta un maldăr de dosare și ziua de lucru avea să se încheie curând. Își propusese însă să renunțe la întâlnirea cu Emilia și să lucreze peste program, până noaptea târziu.

Abia se apucă să frunzărească primele file ale unei oferte de export, când sună telefonul.

— Aici poarta... tovarășul inginer Lebădaru? Vă caută tovarășul Borșa... Cornel Borșa... într-o chestiune foarte importantă.

— Borșa... Cornel Borșa... Da, își amintea... Emilia îi povestise de câteva ori că are un frate cu numele ăsta, un frate cu care însă nu se prea împacă. Ce-o fi vrând acest frate?

— Dați-mi-l la telefon, spuse tânărul inginer, presimțind o explicație neplăcută cu fratele femeii care de câtăva vreme devenise sursa remușcărilor sale.

— Domnule inginer, trebuie să mă primiți... E ceva extrem de important și confidențial...

— Nu ne putem vedea în oraș? încercă o amânare Lebădaru.

— N-are niciun rost... Întâlnirea noastră are un scop semioficial... E vorba de probleme de serviciu...

Lebădaru îi confirmă portarului că-l primește pe solicitant și după câteva minute, Cornel Borșa pătrunse

în biroul său. Fără a aștepta să fie poftit, se așeză pe scaun, privindu-l cercetător pe tânărul inginer.

— Vă pot fi de folos cu ceva? încercă Lebădaru să deschidă conversația.

— Nici nu bănuiți cât de mult, spuse Borșa pe un ton glumeț. Sunteți un om norocos, domnule inginer... Emilia e un animal de rasă...

Cu o mișcare de prestidigitator, Borșa puse pe birou o fotografie format carte poștală. Lebădaru o privi speriat.

— Ați fost cam imprudent în absența soției... Cum se numește documentul acela afișat în holul Comexportului? Codul eticii, nu?

Fotografia, un instantaneu realizat pe stradă, o înfățișa pe Emilia, tandră, ținând capul aplecat drăgăstos pe umărul tânărului inginer. Borșa, care se ridicase de pe scaun, se opri lângă fereastră privind șirul funcționarilor ce părăseau instituția după încheierea programului.

— Îmi sunteți dator o explicație, spuse el stând cu spatele. Ce-ați zice de-o mică plimbare pe jos?

Pășeau tăcuți pe bulevardul pustiu la ora aceea toridă de prânz.

— Să vorbim pe șleau, tinere... Plăcerile vieții sunt costisitoare, iar Emilia e o mondenă cheltuitoare. Hai să trecem la afaceri. Centrala dumneavoastră

intenționează să echipeze noi întreprinderi... Știu că au ofertat mai multe firme prin adrese oficiale. Voi fi concret: vă propun să-i excludeți din referatul pe care urmează să-l întocmiți pe toți ceilalți ofertanți, în favoarea lui „Johnson Electric Limited”.

— Dar ar fi o nebunie... Este oferta cea mai neavantajoasă, cu zece la sută mai scumpă și un utilaj depășit...

— Păi tocmai de aceea v-am făcut propunerea. Dacă era mai avantajoasă decât celelalte oferte, referatul dumneavoastră ar fi consemnat-o, oricum.

— E o încercare de mituire? Lebădaru era revoltat și privea puțin speriat în jur, de parcă ar fi încercat să capete sprijin de la rarii pietoni ai bulevardului.

— Vă tentează o bere la „Curtea Veche”? Ca să nu aveți impresia că vă mituiesc, vom plăti fifty-fifty... propuse Borșa.

Cu toate că sorbise dintr-o singură înghițitură paharul cu bere rece, gura și limba inginerului Lebădaru continuau să păstreze senzația neplăcută de uscăciune pe care o provoacă emoțiile neașteptate.

— Ce-ați spune, domnule inginer, dacă am înlocui cuvântul mituire – care e nu numai nepotrivit, dar și neplăcut la auz – cu un altul, mai real, și totodată mai de suportat: șansă.

— O șansă? Lebădaru încercă să râdă. Poate pentru

dumneavoastră...

— Nu... pentru dumneata.

Vocea lui Borșa luase un accent categoric și amenințător. Privi în jur. Localul era aproape pustiu la ora aceea iar separeul îi izola de restul consumatorilor. Băgă calm mâna în buzunarul de la piept și aruncă pe masa udă, printre sticle și pahare, un teanc de fotografii.

— Poate le găsești deșuchiate, dar nu-i vina mea – continuă Borșa. Eu n-am făcut altceva decât să plasez în alcovul Emiliei fotocamere ascunse și să le manevrez. Faptul cel mai nostim însă este că eu și Emilia suntem căsătoriți. Legal. Firește, nu din amor. În interesul afacerilor. Ești la curent cu legile? Cea despre adulter, de pildă... A, uitasem, când sosește soția de la Paris?

— Și dacă refuz? îl înfruntă Lebădaru.

— Ai pretins la vamă, continuă Borșa, ca și cum nu ar fi auzit replica inginerului, că omul din fotografia aceasta este invitatul oficial al Comexportului. E adevărat?

Lebădaru privea uluit noua imagine. Era un instantaneu fotografic de o claritate neobișnuită. Îl înfățișa pe el, inginerul Lebădaru, ducând geanta domnului Lucas pe sub nasul vameșilor.

Borșa scoase un portțigaret și-l puse pe masă. Apăsă pe butonașul de deschidere și plecă urechea spre el. Din micul aparat se auziră clar câteva voci:

— Domnul Lucas, cumva? își recunoscu Lebădaru propria voce.

— Eu sunt...

— Fiți binevenit în România, continua vocea lui Lebădaru.

— Dumnealui e oaspetele Comexportului? întreba vameșul.

— Da, el e... confirma Lebădaru.

Un clinchet ușor și portțigaretul tăcu. Borșa îl deschise, alese o țigară, o aprinse și continuă să-i vorbească inginerului ca unui școlar prins copiind:

— I-ai facilitat trecerea bagajelor. Știi cine este în realitate omul din fotografie? Un traficant de pietre prețioase cu fișă la Interpol... Și știi ce avea în geanta pe care i-ai purtat-o ca un bleg? Diamante furate. Au fost expediate, grație dumitale, mai departe, la Amsterdam...

— Dar bine... se bâlbâi Lebădaru. Emilia mi-a spus că sunt medicamente pentru o mătușă bolnavă de cancer.

— Aida-de, domnule. Mă faci să râd. Nu vezi că ești băgat până peste cap?

— Bine, dar asta e...

— Exact... șantaj, asta e!... Eu îi spun altfel: argument în favoarea mea.

— Dar e o mârșăvie, e imoral ce-mi cereți dumneavoastră, să-mi vând conștiința numai pentru

că... Lebădaru se opri, nemaigăsind cuvinte pentru a-și defini escapadele în tovărășia Emiliei.

— Cine face ce ai făcut dumneata, tinere, e în stare de orice... Să nu-mi dai mie lecții de morală. Mai privește o dată fotografiile astea și dă-ți seama cine ești în realitate. Dacă-ți vedeai de treabă crezi că mai ajungeai la mâna mea? Experiența de-o viață îmi dă dreptul să afirm că cei de teapa dumitale sunt în stare de orice. Abia ai așteptat să-ți plece soția la Paris, ca să te ții după fâțe.

— Sunteți nedrept, domnule, scânci Lebădaru, umilit și la capătul puterilor.

— Poate că nu ești atât de rău cât am crezut – admise Borșa – dar nici dracul nu e atât de negru. În fond, nu ți-am pretins să-mi vinzi secretele Statului Major și nici nu-l ai în fața dumitale pe Mefistofel[3] care-ți cere sufletul. La dracu, e vorba numai de niște amărâte de vechituri pe care o anumită firmă vrea să le vândă cu preț bun... Pricepe o dată, omule, că nu-ți cer să faci spionaj, ci doar un referat favorabil lui „Johnson Electric Limited”. Și nu pe degeaba, pe bani. Stimulente pentru dragostea dumitale de viață. Mi-a spus Emilia că te-a ajutat să faci datorii... Să știi că nu suntem niciodată zgârciți cu cei ce ne servesc...

*

[3] Diavol, denumit prin generalizare a numelui acestuia din „Faust” de Goethe.

Inginerul Lebădaru Vladimir privi cu teamă silueta masivă și sobră a clădirii păzite de ostași înarmați.

Trecu o dată prin fața clădirii, așa ca din întâmplare, se plimbă câțiva zeci de metri pe Splaiul Independenței, apoi făcu cale întoarsă. Merse din nou prin fața clădirii cu acoperiș de ardezie, depăși santinela și, hotărât, se îndreptă către biroul de informații situat în clădirea de alături.

Un funcționar tânăr îl întrebă politicos:

— Cu ce vă pot fi de folos?

— Aș vrea să vorbesc cu cineva... Nici eu nu știu cu cine... cu cineva din conducere, în orice caz... Pentru o problemă foarte importantă.

Formalitățile au fost scurte.

Ieși din nou în stradă și pătrunse în clădirea impunătoare, înarmat cu un bon de intrare.

După ce urcă două rânduri de scări înguste, însoțit de un subofițer, inginerul Lebădaru ajunse în fața unui birou cu ușa dublă.

— Aici e tovarășul colonei... Dânsul o să vă primească... Poftiți... puteți intra...

Lebădaru se pomeni în fața colonelului Amza, care îi arătă fotoliul de lângă birou.

— Poftiți, tovarășe, luați loc...

Inginerul era decis să-și spună necazul repede, fără introducere:

— Mă numesc Lebădaru Vladimir... Sunt inginer, merceolog la Comexport. Am venit la dumneavoastră pentru a recunoaște că sunt un soț adulterin și că uneori mi se întâmplă să beau peste măsură, dar ticălos n-am fost și nu voi fi...

Fără să aștepte răspunsul colonelului, surprins de modul direct în care interlocutorul său își începea confesiunea, inginerul continuă cu o vehemență aproape comică să-și etaleze slăbiciunile:

— Soția a avut o bursă la Paris... Peste câteva zile se reîntoarce... în lipsa ei am cunoscut o femeie... Emilia... O femeie care, pur și simplu, m-a agățat, iar eu am fost atât de neghiob încât să cred că am sedus-o...

Elemente până atunci obscure ale dosarului 1081 începeau să se contureze pentru colonelul Amza. Mărturia inginerului îi clarifica cel puțin una din modalitățile de recrutare a agenților: corupția prin șantaj. Metodă veche dar sigură, cu atât mai mult cu cât momeala era o femeie, o perfidă și seducătoare capcană blondă. În felul acesta, adesea șantajul devenea dublu, imoralitatea prin adulter putând afecta grav situația celui în cauză nu numai la locul de muncă, în societate, ci și în familie.

Numărul victimelor care refuzaseră să aducă prejudicii țării era cunoscut. Ceea ce colonelul nu cunoștea încă era numărul celor lași, al celor care n-au

avut tăria morală de a rezista șantajului, așa cum o făcea tânărul care i se destăinuia, hotărât să-și spele rușinea.

— Când se întoarce de la Paris soția dumneavoastră?

— Săptămâna viitoare, marți... cu avionul de optsprezece și treizeci și cinci. De aceea au declanșat acum șantajul... Borșa mizează pe faptul că voi fi silit să lucrez pentru el de teama dumneavoastră...

— Și vă e teamă de noi? îl întrebă zâmbind colonelul Amza.

— Să vă spun cinstit... Am puțină frică, de ce să n-o recunosc... Dar n-am încotro... Este singura cale: să mărturisesc totul și să suport consecințele. Poate vi se pare nepotrivit cuvântul cinste în gura mea... Dar să știți că în ciuda greșelilor mele, mă consider un om cinstit... îmi iubesc soția și nu vreau s-o pierd. Spre a-i păstra dragostea însă nu vreau să-mi vând conștiința și țara... Prefer să fiu condamnat pentru ușurința mea nu de către dușmani, ci de ai mei... Suport orice sancțiune, dar doresc ca soția să nu fie amestecată în niciun fel în murdăria asta...

— Ați făcut foarte bine, tovarășe inginer Lebădaru, că ați venit la noi... Era singura cale... chiar dacă v-a venit greu să mărturisiți...

Inginerul nu mai putea suporta privirile colonelului, deși acestea nu aveau în ele nimic acuzator, și coborî ochii undeva spre vârfurile pantofilor.

4. O partidă de șah

— Când ai jucat ultima oară șah? îl întrebă cu aer conspirativ colonelul, ca și cum de răspunsul la această întrebare ar fi depins soarta dosarului 1081. Fără să-i aștepte răspunsul, scotoci într-un sertar, scoțând o tablă de șah și o pungă de plastic prin care se distingeau piesele. Privi ceasul și clătină capul neîncrezător, mirându-se că și ziua aceea trecuse pe neobservate.

— Facem o partidă? Nici de data aceasta nu așteptă răspunsul maiorului, ci se apucă să așeze meticulos piesele pe carourile albe și negre ale cartonului.

— Nu-i nevoie să-mi spui că-i aproape miezul nopții... M-am uitat și eu la ceas...

Maiorul Toma împinse automat un pion apoi începu să vorbească, de parcă mișcarea piesei de lemn lustruit ar fi fost un semnal:

— Am cules informații asupra victimelor din dosarul 1081... Duceau o viață obișnuită, împărțită între îndeletnicirile de birou și viața de familie, cu mici petreceri în cercul prietenilor intimi... În perioadele ce au premers sfârșitul tragic al tânărului inginer merceolog și moartea subită a consilierului, colegii de serviciu au remarcat la ambii o stare aparte, bruște preocupări de cochetărie vestimentară, tunsori la modă.

În acest timp, în viața lor de familie au apărut discuțiile, reproșurile soțiilor, pricinuite de absențele motivate prin sarcini suplimentare la locul de muncă. Totul ne face să presupunem că cei doi au cunoscut-o pe Emilia Borșa și că aventurile lor au avut desfășurarea relatată de inginerul Lebădaru. Lipsiți de curajul de a-i înfrunta pe șantaj iști, cei doi au ajuns acolo unde știm... în afară de presupunerea că au avut de-a face cu cuplul Borșa, o singură relație comună celor doi: printre oamenii de afaceri occidentali cu care au avut contact oficial atât tânărul inginer merceolog cât și consilierul, e un anume Dumitrache Arnăutu... Faptul nu mi-ar fi atras atenția dacă nu m-ar fi căutat prietenul meu, ziaristul.

— Cine, autorul de balade modernizate? „Alei, Toma Alimoș, locotenent din țara de jos...”

— Acum nu mai face treburi d-astea mărunte, râse maiorul. Se ocupă de afaceri serioase, publicitatea de pildă... Dumitrache Arnăutu l-a angajat prin „Publicom” să-i gireze problemele de presă.

— Interesant, mormăi colonelul.

— Amănuntul de care vă povesteam mi-a dat o idee: oare printre relațiile de serviciu ale inginerului Lebădaru Vladimir se află și numitul Dumitrache Arnăutu?

— Ei, îl întrebă curios colonelul, se află sau nu?

— Da! Arnăutu Dumitrache este unul dintre

partenerii de afaceri ai tânărului inginer... Firește, nu mă pripesc în a trage concluzii, dar rețin coincidența.

— Dacă nu mă înșel, Borșa i-a cerut inginerului să favorizeze firma „Johnson Electric Limited”... Nu cumva ofertant e chiar omul dumitale, Dumitrache?

— Am verificat și asta... Licitația lui „Johnson” a fost făcută prin intermediul corespondenței... Firma nu are niciun reprezentant la București... Din păcate, nici supravegherea cuplului Borșa n-a fost atât de fructuoasă pe cât ne așteptam. Locuiesc într-un apartament cu două intrări separate pe Bulevardul Dacia. La colț, e un Gostat. Au acolo un excelent Merlot, recoltă veche... Vă amintiți, nu? Sublinierea medicului de la institutul medico-legal. Nu sunt angajați niciunul, nici celălalt. Lucrează la domiciliu artizanat și obiecte de podoabă pe care le valorifică prin magazinele Fondului Plastic sau prin rețeaua comercială turistică. Par a cheltui mai mult decât câștigă din tinichelele alea poleite pe care le meșteresc. Emilia colindă prin cafe-baruri. Borșa umblă foarte mult prin oraș... în rest, nimic deosebit. Deci, niciun contact suspect, nicio acțiune deosebită. Pare cuplul cel mai pașnic cu putință.

— Oricum, ăsta nu e un motiv să pierzi regina, mormăi colonelul. Gardă...

— Cred că avem de-a face cu o organizație foarte bine pusă la punct și că vom avea multă bătaie de cap cu

dosarul o mie optzeci și unu...

— Nu-ți ascund niciodată ceea ce gândesc, o știi... Ei bine, de data asta am impresia că ți-ai început ancheta fără inspirație. Și pe deasupra mai ești și distrat în joc! Nu vezi că-ți sunt amenințați amândoi nebunii?

— Mărturisesc că și eu am impresia că n-am pășit pe drumul cel mai drept, dar...

— Îmi pare rău, îl întrerupse colonelul, dar îți curăț și al doilea nebun... Nu ești deloc în formă azi...

— Dimpotrivă... iată mutarea mea: șah și... mat!

Colonelului nu-i venea să creadă că amenințarea albului era atât de decisivă. Încercă în zadar cele câteva variante posibile și în cele din urmă se dădu bătut. În loc să fie afectat de înfrângere, părea mai degrabă satisfăcut.

— Ei drăcie, dar știi că e bună ideea asta?

Toma era nedumerit de reacția colonelului, șahist pasionat, pe care partidele pierdute îl înfuriau.

— Chestia asta cu sacrificiul nebunilor nu-ți sugerează nimic pentru afacerea Borșa? Să zicem că pe unul dintre acești nebuni îl cheamă Cornel Borșa, iar pe celălalt Emilia. Ambii, piese de bază ale unui jucător necunoscut: organizația care stă în spatele soților Borșa și pentru care aceștia lucrează. Ce-ar fi să-i silim pe jucătorii necunoscuți să-și sacrifice ofițerii?”

— Da... e o idee... Tare sunt curios să văd ce mutare

vor desemna pentru „ofițerii” lor acești necunoscuți din umbră...

— Ascultă... Am un plan...

*

Cursa TAROM trecuse lanțul Carpaților și se îndrepta cu toată viteza spre aeroportul internațional Otopeni. Dana Lebădaru privea peisajul prin hublourile aburite ale reactorului. Mai erau câteva minute până la aterizare. Nu o despărțeau decât puține ore de când, amestecată printre locatarii pestriți ai căminului „Alliance Française” își lua rămas bun de la numeroșii săi colegi și colege, bursieri veniți aici din toate colțurile lumii. Fusese o dimineață încărcată. Alergătura printr-un Paris estival în care vacanța lăsase urme, pustiind bulevardele, închizând porțile micilor „boutiques”, alternând peste agitația metropolei o moliciune provincială. Goana aceea disperată între secretariatul facultății din Rue de Varenne și sediul ambasadei, în colțul opus al orașului, apoi din nou în Rue de Varenne și bulevardul Raspail pentru ca în cele din urmă, încărcată de bagaj, să ia metroul până la Porte de la Villette și de aici, autobuzul spre aeroportul internațional Le Bourget.

Peisajul țării, atât de cunoscut și iubit, căruia îi dusese timp de câteva luni dorul, îi odihnea și mulțumea privirile. Puse în geanta de voiaj romanul polițist pe

care-l răsfoise până atunci, unul din volumele acelea de serie pe care editura pariziană „Presses de la Câte” le azvârle pe piață în milioane de exemplare. Avionul urmărea de acum firul argintiu al Argeșului, întrerupt din loc în loc de betoanele masive ale hidrocentralelor în aval de Curtea de Argeș; Dana Lebădaru aștepta cu nerăbdare să zărească primele contururi ale orașului în care se născuse și trăise, în care o aștepta cel pe care îl iubea.

Altitudinea scădea vertiginos și curând vocea însoțitoarei de bord anunță aterizarea. Dana era tulburată. Revederea cu Vladimir îi stârnea emoții pe care nu le mai simțise demult, poate de pe vremea când își dădeau întâlnire în timpul studenției, la ceas, lângă Universitate.

În holul aeroportului o aștepta însă o surpriză neplăcută. Vladimir nu era singur! O femeie tânără și frumoasă îl însoțea surâzătoare, ținând în brațe un uriaș buchet de garoafe albe, florile ei preferate. În timp ce o săruta, Vladimir îi șopti înfrigurat:

— Îmbrățișeaz-o și pe verișoara noastră... nu-mi pune întrebări acum... o să-ți explic în drum spre casă... Fii cât se poate de prietenoasă cu ea. O cheamă Ioana...

Dana Lebădaru simți că holul aeroportului se învârtește, antrenând-o într-un vârtej. Ce putea însemna gluma aceea? Nu cunoștea nicio verișoară cu

numele de Ioana și pe deasupra, atât de revoltător de tânără și frumoasă. Ceva însă din atitudinea lui Vladimir o îndemnă să se supună, simțind din privirile acestuia că se petrecea ceva deosebit de important pentru el. O clipă, desluși în privirile neliniștite ale soțului său iminența unei primejdii și, fără să se mai gândească la altceva decât la liniștea celui pe care îl iubea, se aruncă în brațele fetei care-i înmâna garoafele, spunându-i cu o bucurie crispată:

— Bine te-am găsit, draga mea Ioana...

Ar fi vrut să mai adauge ceva, de bună seamă ceva ironic, o remarcă acidă pe seama verișoarelor tinere și frumoase ce apar brusc în biografia bărbaților cărora le lipsesc mai multă vreme soțiile de acasă, dar se opri la timp, pentru a nu deveni ridicolă. De fapt, recunoscu Dana, tânără pe care Vladimir o numise Ioana îi plăcuse din prima clipă. Avea o înfățișare sinceră, iar în ochii ei gravi citi că nu era deloc timpul pentru glume deplasate.

La o distanță prudentă, Cornel Borșa și Emilia Borșa urmăreau scena cu un interes strict profesional. Niciun fel de amintire romantică nu adia în inima împietrită a frumoasei blonde, iar soțul său „de paie” controla atent instantaneul ce-o înfățișa pe Dana Lebădaru ieșind surâzătoare din vechea clădire a Sorbonnei.

— Șeful nu neglijează nimic, își mărturisi el admirativ

gândurile. Omul nostru de la Paris i-a făcut frumoasei tale rivale o poză demnă de coperta unei reviste feministe. Nu încape nicio îndoială. Femeia care a sosit e chiar Dana Lebădaru.

— Ți-ai închipuit că o să fie altfel?

— Eu nu, însă șeful gândește întotdeauna mai departe decât noi. Se putea foarte bine ca inginerul tău să ne fi întins o cursă și cu ajutorul unei prietene sau al unei rude apropiate să ne prezinte o falsă soție...

— Așadar, s-o fotografiez, spuse plictisită Emilia, aprinzându-și o țigară cu bricheta ce ascundea o minusculă cameră fotografică.

— Șeful va dori să compare imaginea de la Paris cu cea de la București... Știi câtă importanță acordă el detaliilor... Și bine face, mormăi Borșa.

În fața aeroportului Ioana îi pofti pe cei doi soți într-un autoturism Dacia 1300. Îndată ce demară, Ioana începu să vorbească:

— Tovarășă Dana Lebădaru, trebuie să discutăm ceva foarte important...

Dana îngheță. Spaima creștea pe obrazul ei frumos. „Așa încep de obicei în filme scenele în care două femei își dispută un bărbat”, gândi ea.

— Mă rog... vă ascult...

— Mai întâi să mă prezint: locotenentul de securitate Ioana Grigorescu... Vă rog să mă iertați că aduc cu mine

un asemenea aer de conspirativitate, dar este vorba într-adevăr de o mică poveste.

— Deci, ceva nu e în regulă cu Vlad? Abia acum îmi explic scrisorile lui atât de telegrafice din ultima vreme. Luă în mâinile sale mici și reci palma uriașă, caldă, a lui Vladimir. Te rog să mă ierți, Vladi... și eu care eram gata să-mi imaginez prostii...

La volanul turismului, Ioana făcu o manevră complicată, străduindu-se să-și ascundă brusca stinghereală ce-o cuprindea.

— E ceva grav, Vladi? îl întrebă Dana, privindu-l în ochi.

— Ar putea fi, răspunse în locul bărbatului Ioana, dacă n-o să ne ajutați...

— Dar despre ce este vorba?

— E o poveste complicată, pe care am să v-o istorisesc odată ajunși acasă. Căci, cu permisiunea dumneavoastră, va trebui să locuim împreună câteva zile... Veți avea nevoie de protecție... Tovarășul Lebădaru are de îndeplinit o sarcină mai puțin obișnuită. Ne ajută într-o acțiune. Singurul obstacol ce l-ar putea opri ați fi dumneavoastră...

— Bine, dar e absurd... cum să-l împiedic tocmai eu? Sper că nu-i o glumă...

— O glumă, fie și proastă, era de preferat situației pe care o avem de rezolvat împreună. Vă mărturisesc că în

actuala fază a misiunii, sarcina cea mai grea o avem noi două...

Dana privi geloasă spre profilul delicat al tinerei lucrătoare a Ministerului de Interne care conducea cu atenție, strecurându-se printre zecile de vehicule ce se scurgeau în ambele sensuri ale șoselei.

— Și o să stați cu Vlad sub același acoperiș? Doamne, ce prostii îmi pot trece prin minte... Iertați-mă... încă nu mi-am revenit... Trebuie să recunoașteți că asemenea întâmplări pot zăpăci chiar și cel mai echilibrat cap...

Autoturismul intra pe Șoseaua Kiseleff și se apropia de Arcul de Triumf. În spate, păstrând o distanță prudentă, într-un Volkswagen gălbui, Cornel Borșa și Emilia Borșa îl urmăreau, întrebându-se care ar putea fi identitatea tinerei ce-o întâmpinase atât de familiar la aeroport pe Dana Lebădaru. La rândul său, Vladimir Lebădaru încerca să ghicească ce planuri drăcești erau pe cale să inventeze cei doi Borșa. „Am fost o lichea... Iar ea, biata mea Dana, mă crede un sfânt..." se lamentă el în gând. Intuind momentele grele prin care trecea inginerul, Ioana i se adresă cu căldură și prietenie:

— Aveți o soție frumoasă și inteligentă, care vă iubește. Asta e tot ce trebuie să vă preocupe acum...

Puține femei ar primi cu înțelepciune situația aceasta atât de neobișnuită. În câteva zile totul se va lămuri și atunci veți putea pleca la munte, în excursia pe care ați

pregătit-o...

— E adevărat, Vladi? Ai pregătit o excursie? Tandră, iubitoare, Dana își lăsă capul pe umerii bărbatului, mângâindu-i părul negru și aspru, tuns scurt.

Din spate, Volkswagenul galben țâșni în viteză, depășindu-i. Lebădaru continua să fie ros de remușcări, întrebându-se cu neliniște ce întâmplări avea să-i mai rezerve viitorul. Acesta nu se lăsă așteptat. Abia intrat în apartamentul său, însoțit de Dana și Ioana, inginerul Lebădaru fu chemat la telefon.

— Nu ești cuminte, auzi vocea amenințătoare a lui Borșa. Nu mi-ai ascultat sfaturile...

— Nu ascult de sfaturile nimănui... Și zi mersi că nu te denunț...

— O să-ți pară rău...

— Du-te dracului, răspunse cu năduf Lebădaru și închise hotărât telefonul.

5. Atac cu regina

Era prima dimineață pe care Ioana o petrecea în apartamentul soților Lebădaru. Se simțea obosită după noaptea aceea lungă în care împreună cu Vladimir și Dana Lebădaru încercase să lămurească ițele complicate ale șantajului. Fără să dea amănunte care ar fi mărit suferințele Danei, inginerul, luând-o drept martoră pe

tânăra lucrătoare a organelor de securitate, își mărturisi vina. Șocul fu la început teribil pentru Dana. Îl ascultase, întinsă pe o canapea, cu privirile ațintite bolnăvicios spre tavan, iar vocea lui Vladimir i se părea îndepărtată, străină. Dimineața o găsise însă într-o stare total diferită. Se trezise târziu, după somnul profund și reparator provocat de calmantul pe care i-l dăduse prevăzătoare Ioana. Soarele cald al acelei zile de vară, larma veselă a străzii, interiorul familiar, prietenia sinceră cu care o învăluia Ioana aveau asupra ei un efect tonic. Vladimir plecase devreme la serviciu și îi lăsase o scrisoare patetică, în care își mărturisea din nou dragostea și căința pentru răul provocat. Dana încerca să-și reevalueze sentimentele față de soțul care-i trădase încrederea și spre surprinderea sa constată că poate să fie lucidă și înțelegătoare. Știa că puțini oameni ar fi avut curajul ca după ce s-au făcut vinovați atât de grav, cu urmări imprevizibile, să se comporte cu demnitate, asumându-și răspunderile, oricât de drastice ar fi fost consecințele pe planul vieții sociale și de familie. Simțea că îl iubește ca întotdeauna pe Vladimir, pe prostuțul acela înalt și frumos care, în ciuda vârstei mature, se comportase ca un adolescent aventuros și caraghios. Deși avea de gând să nu i-o spună prea curând, îl iertase pe bărbatul care pentru o clipă își pierduse echilibrul, își uitase îndatoririle, se lăsase furat de vraja mincinoasă

a frumuseții și feminității puse la mezat. În timp ce Dana era cufundată în astfel de gânduri, Ioana privea de la una din ferestrele apartamentului colțul străzii, acolo unde, în Volkswagenul galben, Cornel Borșa nu se hotăra să pornească la „atac”. Cele două femei respirară ușurate când îl văzură pe Borșa părăsind interiorul turismului pentru a se îndrepta decis spre intrarea blocului. După câteva minute se auzi soneria sunând scurt și repetat. Ioana îi făcu un semn discret Danei să se ascundă. În prag zâmbea stingherit Cornel Borșa.

— Pe cine căutați? îl întrebă cu indiferentă curiozitate Ioana în timp ce se prefăcea că-și aranjează coafura.

— Pe doamna Dana Lebădaru... Numele meu e Borșa. Trebuie să-i comunic ceva foarte important.

— Un moment, vă rog, să-mi pun în ordine toaleta, răspunse Ioana, prefăcându-se în continuare a fi surprinsă de vizită.

— Doamnă, sunt un om distrus... Viața mea e năruită... Priviți-mă și compătimiți-mă, doamnă... Domnul Lebădaru m-a nenorocit...

— Dar nu înțeleg nimic, domnule... cum ați spus că vă numiți?

— Borșa... Cornel Borșa.

Ioana îl invită în camera de zi care păstra urmele tipice de dezordine provocată de despachetatul

bagajelor.

— E încă deranj... N-am avut timp să mă ocup de gospodărie. Am lipsit câteva luni din țară și...

— Iertați-mă, doamnă, dar cu cine am plăcerea?

Ioana dădu din umeri plictisită:

— Intrați la mine în casă și puneți întrebări stupide... Sunt Dana Lebădaru.

Borșa o privi năuc. Așadar, avea dreptate șeful. Lebădaru aranjase în așa fel încât soția să rămână în afara adevărului, iar cea care avea să scoată castanele din foc urma să fie o prietenă.

Borșa își regăsi repede calmul și echilibrul. Zâmbi cu superioritate:

— Doamnă, mă credeți un naiv. E drept, sunt un încornorat, dar nu și un idiot...

Ioana se prefăcu stingherită:

— Domnule, sunt de fapt, o verișoară a Danei... Cunosc povestea, Vladimir m-a pus la curent cu aventura sa nesăbuită, iar aseară și-a mărturisit infidelitatea în fața soției... De ce doriți să vânturați murdăria asta? M-am sfătuit cu Dana și am ajuns la concluzia că e mai bine ca ea să stea în afara acestor întâmplări penibile... De altfel, între noi fie vorba, cred că exagerați nepermis în criza dumneavoastră de gelozie. De ce să nu acceptăm că totul n-a fost decât o inconștientă relație prietenească, fără nicio consecință

vinovată?

— Ha, doamnă... Mă faceți să râd! Borșa se scotoci în buzunare și aruncă pe masă un teanc de fotografii. Și astea, astea ce sunt? Tot exagerările nepermise ale unui bătrân gelos?

Ioana era indignată:

— Și ce doriți de la noi, în fond, domnule? Să vă admirăm pornografiile? Poze ca acestea se vând în occident pe străzile dosnice. Să știți că treburile astea nu ne-au amuzat niciodată, mai ales trucajele ordinare...

— Cum ați spus? Trucaje?

— Fotografiile pot fi ușor trucate. Ce garanții am că ele sunt autentice? Că totul nu e o manevră menită a dezbina o familie? Presupun că fotografiile nu le-ați făcut dumneavoastră... Nu-mi pot imagina că un soț gelos ar fi asistat calm, cu camera de luat vederi în mână, la astfel de scene.

Borșa era confruntat cu o reacție pe care n-o bănuise.

— Într-adevăr... n-aș fi putut... fotografiile sunt făcute de un prieten...

— Dacă nu sunt indiscretă... cu ce scop au fost făcute fotografiile?

— Pentru a-mi dovedi adulterul... Mie și soției domnului Lebădaru.

— Și nu vi se pare ciudat că a recurs tocmai la astfel de procedee spectaculoase? În afară de fotografii mai

aveți și alte dovezi?

— Cum să vă spun... nu, alte dovezi n-am... Dar astea – Borșa arătă teancul de fotografii – nu ajung?

— Vă repet convingerea mea: sunt trucaje. Orice fotograf amator le poate realiza folosindu-se de revistele acelea deșuchiate...

Înfuriată, Ioana adună fotografiile de pe masă și le rupse cu înverșunare, fără să le privească.

— E rușinos, domnule, ca la vârsta dumneavoastră să procedați atât de murdar.

— Dar, doamnă...

— Vă rog să așteptați... O voi chema pe verișoara mea. Vă veți convinge astfel că și ea cunoaște adevărul și că e hotărâtă să-și continue viața lângă soțul care, în ciuda celor întâmplate, o iubește cu sinceritate.

Cu un curaj pe care nu și-l bănuia, Dana Lebădaru intră în camera de zi.

— Vă ascult, domnule, spuse ea cu o voce rece, rea. După câte înțeleg, ați venit aici pentru a împroșca cu lături viața unor oameni... Poftiți, aruncați-vă aici gălețile cu murdărie, dacă alt loc n-ați găsit.

— Doamnă, vă rog să nu mă judecați greșit.

— Vă judec după modul în care vă comportați. Nu văd ce rost ar avea să mai comentăm pe marginea unui lucru cunoscut de toată lumea.

Borșa oftă lung apoi se prefăcu a spune, în fine,

adevărul:

— Doamnă, lucrul cel mai grav este că cineva mă șantajează și va încerca același lucru cu soțul dumneavoastră.

— Hai, domnule, vino-ți în fire... Pari un om serios... Nu cumva citești prea multe romane polițiste?

Borșa era pus în dificultate. Trebuia să-și revizuiască planul de atac. Nu se așteptase la o asemenea reacție din partea soției inginerului Lebădaru. Scontase prea mult pe indignarea acesteia, pe crizele de gelozie ce ar fi trebuit să urmeze și acum, poftim! Arma pe care se bizuise atât, și care îi înspăimântase de moarte pe alții, se dovedea a fi ineficace. Inginerului puțin îi păsase de amenințările de a da în vileag legătura sa cu Emilia, iar soția nu lua în seamă niciun fel de argument.

— Doamnă, am să vă mărturisesc totul... De fapt, nu e un prieten cel care a făcut fotografiile... sau cel puțin nu știu care din prietenii mei a făcut-o. Un lucru însă e clar: cineva mi-a telefonat fără să-și dea numele și m-a avertizat că soția mea, Emilia, trăiește cu soțul dumneavoastră. Apoi, a doua zi, m-am pomenit în cutia poștală cu un plic conținând fotografiile. Seara, tipul m-a căutat la telefon. M-a amenințat, a spus că mă denunță miliției că sunt proxenet și îmi ofer propria soție amatorilor de aventuri amoroase... contra cost... Dacă doresc evitarea scandalului a spus că trebuie să vă arăt

aceste fotografii și să devenim aliați...

— Vedeți, domnule Borșa? Este o înscenare. Nu pricep însă pentru ce ar trebui să devenim noi aliați. Sper că nu-mi propuneți să ne răzbunăm devenind la rândul nostru amanți!

— Nu, doamnă. E ceva care mă înspăimântă... Omul de la telefon urmărește un scop. Se folosește de împrejurarea că soțul dumneavoastră mi-a sedus soția pentru a ne dicta condițiile sale... Dacă nu-l ascultăm, dezvăluie totul autorităților... Gândiți-vă ce impresie ar produce anumite fotografii la locul de muncă al domnului inginer Lebădaru... I s-ar desface contractul de muncă și cu asemenea piese compromițătoare în biografie, cariera sa. Ar fi iremediabil compromisă. Dacă-l iubiți și aveți încredere în el, trebuie să mă ajutați să împiedicăm scandalul.

Ioana asculta cu atenție, așteptând momentul în care Borșa își va da în vileag planul, pe care încă nu îl distingea cu claritate. Simțea că bărbatul din fața sa șovăie, nu e sigur pe argumente... Evident, intențiile inițiale se spulberaseră. Acum improviza...

— Domnule Borșa, continuă Dana, nu credeți că ar fi cazul să-mi spuneți despre ce este vorba, în fond? Ce dorește necunoscutul de la telefon?

— Dacă domnul inginer ar fi rezonabil... Un fleac... Un mic serviciu care însă ar fi copios onorat... Soțul

dumneavoastră tocmai studiază ofertele câtorva firme occidentale pentru echiparea unor noi obiective industriale cu utilaj... Să prefere în referatul său licitația lui „Johnson Electric Limited” și atunci totul e în ordine. Fotografiile și negativele vor fi distruse, iar domnul Lebădaru va primi suma de o sută mii de lei sau echivalentul ei în orice valută... Gândiți-vă, cu banii aceștia ați putea revedea oricând Parisul, pe care, cred, l-ați îndrăgit...

— Văd că necunoscutul de la telefon a găsit în dumneavoastră un avocat zelos.

— Mărturisesc că sunt și eu interesat... în caz de reușită, aș fi onorat cu o sumă oarecare, firește, mai mică decât cea cuvenită dumneavoastră...

— Și cum rămâne cu onoarea conjugală? Parcă cu asta ați început discuția?

— Din moment ce dumneavoastră nu-i acordați nicio importanță, ce rost ar avea să mă mai formalizez? în fond, cine-mi dovedește că nu sunt trucaje, cum bine ați remarcat...

— Dacă sunt trucaje iar soțul meu n-are nicio vină, atunci să-l dăm la naiba pe escrocul de la telefon și să ne vedem fiecare de treburile noastre. Nu credeți că e mai înțelept?

Borșa se afla în mare încurcătură. Argumentele sale: se loveau de un zid impenetrabil. Privi la ceas. Singura

salvare putea fi telefonul pe care șeful promisese să-l dea la zece și jumătate. Era aproape unsprezece fără un sfert. Nu mai avu timp să răspundă, căci telefonul sună chiar în clipa aceea.

Dana Lebădaru ridică receptorul. O voce înăbușită, modificată probabil de pânza unei batiste așezate pe microfon, răsună de la celălalt capăt:

— Doamna Dana Lebădaru, dacă nu mă înșel...

— Întocmai... cine e la telefon?

— Un prieten sau un dușman... Depinde de felul în care mă veți aborda... E la dumneavoastră un anume Cornel Borșa?

— Da, și îmi povestește ultimul roman polițist pe care l-a citit.

— Pot să schimb câteva vorbe cu dânsul?

Dana îi dădu receptorul lui Borșa, care îl duse imediat la ureche.

— Vă ascult, domnule...

— Ce se întâmplă acolo?

— Doamna are o încredere oarbă în soțul său și ne acuză de falsuri... Refuză să coopereze...

— Ești un idiot, Borșa... Dă-mi-o la telefon.

Tânăra femeie reluă receptorul.

— Doamnă, nu glumesc... Nu-mi intră în obicei... Abia v-ați reîntors din occident. Știți că în asemenea treburi suntem fără milă (Ioana, care ținea urechea lipită

de receptorul în care asculta Dana, notă acest „suntem” care desemna după toate probabilitățile un cetățean străin. Vocea necunoscutului se auzea clar, amenințător.) Vă pot compromite din punct de vedere moral soțul, iar dumneavoastră vă pot pune în spate o poveste inventată... Ați stat la Paris mai mult timp... Câteva insinuări, câteva scrisori ticluite acolo pe adresa dumneavoastră, și așa mai departe... Mă urmăriți?

— Atâta timp cât am conștiința curată, nicio amenințare nu mă poate speria!

— Dar știți cum e cu vorbele aruncate în vânt... ca în „Aria calomniei[4]”... O insinuare, chiar mincinoasă, se lățește, se lățește și se umflă, se tot umflă, și până la urmă lumea rămâne cu convingerea că tot a fost ceva. Admițând că fotografiile sunt trucate...

— Deci recunoașteți?

— Nu recunosc nimic. Urmăresc raționamentul dumneavoastră... Trucate sau nu, efectul lor va fi foarte șocant. De ce nu vă convingeți soțul să fie ascultător? Toată lumea ar fi mulțumită... Măresc miza... O sută cincizeci de mii de lei în valuta pe care o veți dori... E o avere, doamnă... Cum puteți să-i dați cu piciorul și să vă expuneți represaliilor noastre?

---

[4] Din Bărbierul din Sevilla de Gioachino Rossini, este una dintre cele mai cunoscute arii din istoria muzicii de operă, mereu actuală prin mesajul ei.

— Interesantă povestea dumitale și a domnului Borșa. Apropo, sunteți complici?

— Ce importanță ar avea asta?

— Ca să știu ce să comunic autorităților... Chiar azi mă voi duce împreună cu soțul meu la organele de resort ale Ministerului de Interne și le vom cere protecția...

La celălalt capăt al firului vocea necunoscutului amuți. Ioana zâmbi. Domnii ăștia – gândi ea – devin teribil de vulnerabili dacă preiei inițiativa.

— Știți ce, doamnă? Poate am găsi o altă soluție... vocea necunoscutului era șovăitoare.

— Îmi pare rău că nu putem să ne înțelegem... Vă propun un compromis...

*

Inginerul Lebădaru auzi ușa de la birou deschizându-se încet, dar nu-i dădu importanță, bănuind un coleg de serviciu.

— E voie, domnule Lebădaru?

În pragul ușii se afla Borșa, surâzător.

— E voie? Deranjez? repetă el. Am trecut pe la sectorul de grafică și m-am gândit că nu-i bine să-mi ocolesc prietenii... chiar când aceștia sunt ingrați.

Borșa închise ușa și, fără să fie invitat, se așeză pe un scaun, în fața mesei de lucru a inginerului.

Lebădaru îl privi cu superioritate. Râse.

— A... Așa deci? Începem să devenim rezonabili? Ba ne e și frică? Am aflat că m-ați turnat nevestei. Nu vreți să informați și securitatea? Hai, domnule Borșa, denunță-mă la securitate, dacă îți convine... Le voi povesti și eu un roman a la James Bond...

Vladimir luase telefonul și-l întindea ironic spre Borșa.

— Să formez eu numărul? Sau ne-am potolit și nu mai jucăm pe durii, ca-n filmele cu gangsteri?

— Domnule, mi-ai plăcut. Ai jucat tare și-ai câștigat. Am făcut o prostie și sunt gata s-o repar. Cât vrei pentru tăcere? Mai bine zis, să uiți ce ți-am cerut? Deși, între noi, ai făcut o tâmpenie refuzându-mă. Am pierdut un comision gras, dar ai pierdut și dumneata o pâine albă. Așa-mi trebuie dacă nu știu să-mi aleg oamenii... „Johnson Electric" își va retrage oferta, iar ministerul dumitale va opta pentru firma care îi convine, deci nu s-a întâmplat nimic. Ce mai dorești de la mine?

— Domnule Borșa, nu te cunosc, nu mă cunoști... Ne-am înțeles? Ne avem la mână reciproc. Cea mai bună soluție e să trecem cu buretele peste acest episod... De acord?

Telefonul de pe biroul inginerului începu să sune. Lebădaru îl ridică și auzi vocea amabilă a lui Dumitrache Arnăutu:

— Domnule Lebădaru, azi inaugurez o expoziție cu

utilaj electronic. O să fie și un – fel de cocteil... M-ar bucura mult să mă onorați cu prezența dumneavoastră și a soției... După-amiază, la orele șaptesprezece... La bună vedere, domnule inginer.

*

Maiorul Toma Grigoruț se gândea la prietenul său Tudor, „reporterul frenetic”. Era o poreclă cu care confrații din redacțiile bucureștene îl botezaseră cu mulți ani în urmă, uimiți de ușurința și pasiunea cu care Tudor scria despre orice temă i s-ar fi propus, de repeziciunea cu care se deplasa în orice colț al țării sau al continentului pentru a fi prezent în paginile ziarelor sau revistelor cu acel mult invidiat adaos la semnătură: „prin telefon de la trimisul nostru special”. Îl căutase la redacție dar i se spusese că a plecat la casa ziariștilor unde are de susținut „o masă rotundă” în compania unei frumoase blonde. Maiorul nu se grăbea, știa că prietenul său avea să mai zăbovească în compania blondei care nu era altcineva decât ființa care provocase atâtea nenorociri în jurul său: Emilia Borșa. Maiorul o știa prea bine; ofițerul însărcinat cu supravegherea cuplului de spioni îi raportase cu o zi mai înainte că printre noile cunoștințe ale Emiliei se număra și publicistul Radu Tudor. Femeia îl cunoscuse cu prilejul unui cocteil organizat de același Dumitrache Arnăutu, care apărea ori de câte ori era cercetat vreunul dintre

firele relațiilor celor doi spioni. Era o după-amiază înnorată și aerul cald, înăbușitor, prevestea o ploaie torențială.

Zăpușeala îl făcu pe maior să grăbească pașii, presupunând că „masa rotundă” a reporterului avea, desigur, nu numai patru colțuri, ci și o butelie cu „vinul casei”.

Când pătrunse în curtea îngustă a casei ziariștilor, cerul plumburiu trimitea primele picături de ploaie.

Tudor părea prieten de-o veșnicie cu Emilia. Amândoi vorbeau tare și-și însoțeau cuvintele de gesturi ample, cam teatrale, evident, fiecare încercând să-și impresioneze partenerul. Maiorul se așeză la masa lor cu aerul cel mai degajat cu putință, știind prea bine că prietenul său nu se va mira de această apariție, stârnind astfel eventuale bănuieli în gândurile frumoasei blonde.

— O masă mai rotundă ca asta nici că se putea, remarcă în glumă maiorul.

— Aha, râse reporterul, deci ai trecut mai întâi pe la redacție... Ca de obicei? Jumate – jumate? îl întrebă și fără să-i aștepte răspunsul îi turnă vin.

— Ah, ce neatent sunt! Să fac prezentările... doamna Emilia Borșa, noua mea colaboratoare; grafică, machetă artistică, etcetera, la firma de publicitate „Radu Tudor Limited” – și prietenul meu, un fost coleg de breaslă,

reprofilat în... psihologie.

Emilia continua să schițeze macheta unui album publicitar, desenând în grabă cu creionul pe foi de hârtie care, de cele mai multe ori, sfârșeau prin a fi mototolite și îngrămădite într-un colț al mesei. Maiorul o studie cu atenție, prefăcându-se a-i admira îndemânarea cu care trasa din câteva linii de creion vignetele[5] ce urmau să împodobească pliantul. Prin ce împrejurare ajunsese reporterul s-o prefere pe Emilia, pe ea și tocmai pe ea, drept colaboratoare în slujba tipăriturilor publicitare ale firmelor girate de Dumitrache Arnăutu? Era o întâmplare? Oare femeia fatală care-și licita atât de scump farmecele era interesată numai de colaborare artistică cu Tudor sau urmărea un scop anume... să-l recruteze, de pildă, în rețeaua de spionaj în care ea și Cornel Borșa activau? Maiorului nu i se părea absurdă o asemenea presupunere. În fond, de ce n-ar încerca spionii și racolarea unui gazetar? Inventarie în gând avantajele unei asemenea recrutări: în primul rând, mobilitatea unui reporter care se deplasează necontenit în țară și peste hotare, posibilitatea de a vizita și fotografia obiective economice, de a culege informații de la factori

---

[5] Ilustrație de mici dimensiuni folosită ca ornament, care precedă sau încheie o pagină de text (tipărit sau manuscris); ornament pe coperta unei cărți; clișeu folosit în tipografie pentru ornamentație.

de răspundere, directori de întreprinderi, conducători de ministere... Care ar putea fi manevra? Mai mult ca sigur, șantajul. Șantajul cu fotografii de alcov? După modul în care începuseră relațiile celor doi, părea puțin probabil. Atunci?

Emilia își strânse hârtiile cu schițe, închizându-l într-o mapă. Privi ceasul brățară și se ridică:

— Pe mine vă rog să mă iertați... Trebuie să plec...

Toma privi pe fereastră. Sub ploaia repede care spăla asfaltul încălzit al Căii Victoriei, în fața casei ziariștilor, staționa un Volkswagen portocaliu. La volan, Toma distinse profilul masiv al lui Cornel Borșa. Silueta suplă a Emiliei pluti o clipă prin spațiul ploios al curții, apoi se refugie în micul autoturism care demară în viteză.

— Frumoasă creatură, ce zici, bătrâne? îl întrebă reporterul pe maior. Păcat că-i măritată...

— Ceea ce n-o împiedică să-ți facă curte...

Reporterul zâmbi, flatat.

— Ai observat? Imaginează-ți, făptura asta minunată mi-a propus să-i pozez pentru un portret...

Maiorul râse, amintindu-și depoziția inginerului Lebădaru:

— Nu cumva a atras-o profilul tău?

Reporterul era surprins:

— Da... întocmai așa mi-a spus... în urmă cu două zile, la un cocteil oferit de bossul ăla al meu de care ți-am mai

vorbit, Dumitrache Arnăutu... Dar de unde știi tu chestia asta cu profilul?

— Cum, dar se vede de la o poștă că ai un profil clasic...

— Du-te dracului! spuse Tudor, ciocnind paharul cu maiorul și bând câteva înghițituri. Trebuia să-i răspund ceva la un asemenea compliment și i-am zis că dacă are talent pe sfert cât e de frumoasă, o angajez la cea mai mare firmă de publicitate din sud-estul Europei... A râs, a acceptat și iată-ne colaborând... Dar, de fapt, de ce m-ai căutat?

— Reporterul păru a intui ceva misterios în vizita vechiului său prieten și o ușoară neliniște îl cuprinse: E ceva în neregulă?

— Nu, voiam să te văd... pur și simplu voiam să te văd, să aflu cum merg afacerile tale publicitare și să ciocnim un pahar... Maiorul ocolea adevărul și nu se simțea în apele sale, dar nici nu-i putea spune zăpăucului[6] acela pe cât de talentat pe atât de zurliu că Emilia aparține unei bande de spioni și că legătura lor îl îngrijorează. Dacă avea să i se întâmple ceva, maiorul știa prea bine că vechiul său prieten va alerga de îndată la el.

— Știi că în curând o să plec peste hotare? schimbă

---

[6] Care este zăpăcit, aiurit.

vorba Tudor, de data asta cu glasul subțiat de emoția unei bucurii. Fac o excursie nemaipomenită... în Italia... Franța... Ce să-ți aduc de acolo? Un pui de spion te-ar mulțumi? glumi Tudor.

— Nu, mersi, protestă înveselit maiorul. Din ăștia se găsesc și pe aici, slavă domnului, că altfel, noi, am șoma... Nu toți au norocul tău să aibă de-a face numai cu oameni cinstiți, nu-i așa?

— Bine, bătrâne, să bem în sănătatea vânătorilor de spioni. Știi ce? Nu-mi arăți odată și mie un spion? Sau o spioană? Aș prefera una frumoasă, ceva gen Mata Hary[7]...

Și pentru că de masa lor se apropia surâzător un coleg de redacție de-al lui Tudor, maiorul luă în mână paharul gol și-l arătă reporterului:

— Se mai poate bea ceva în casa asta?

*

Mica gară de munte era pustie. Locomotiva veche și obosită pufăia zgomotos, trăgând cu greutate la deal cele câteva vagoane demodate ce mai pot fi văzute azi

---

[7] Mata Hari a fost numele de scenă a Margarethei Geertruida Zelle (n. 7 august 1876 în Leeuwarden – d. 15 octombrie 1917). Căsătorită la vârsta de 18 ani cu Campbell MacLeord, un ofițer olandez de origine engleză, după divorțul celor doi s-a făcut cunoscută în Europa, în timpul Primului Război Mondial, ca dansatoare, curtezană și spioană în serviciul Germaniei și apoi al Franței. Acuzată de spionaj a fost judecată de un tribunal militar francez, condamnată la moarte și executată de către un pluton de execuție francez, în 15 octombrie 1917.

doar pe liniile secundare. Inginerul Lebădaru și soția sa pășeau fericiți de-a lungul pardoselii calcaroase a peronului haltei Aluniș.

— Va fi a doua noastră lună de miere... Mi-o promiți? se alintă femeia.

Inginerul lăsă pe caldarâm valiza și fără nicio vorbă își prinse soția de umeri, o săltă în aer ca pe o păpușă, apoi o sărută lung, cu o înverșunată și dureroasă pasiune, așa cum poate n-o mai făcuse din luna de miere. În colțurile ochilor îi mijeau lacrimi.

— Vladi, dar ce-i cu tine?

— Nimic, o liniști el. Mi-a fost atât de dor de tine... Mă crezi? Mi-ai lipsit... mult...

— De ce să nu te cred? se miră femeia, lipindu-se de el. Și mie mi-a fost tare dor...

Cerul era din nou senin pentru inginerul Lebădaru. În sinea sa însă, tânărul soț era ros de remușcări și se întreba dacă va reuși, în viața pe care o avea înainte, să-și răscumpere vina.

6. Sacrificiu de nebuni

Maiorul Toma Grigoruț se apropie cu pași înceți de tânărul care, rezemat de perete, dezlega cu o pasiune ieșită din comun cuvinte încrucișate în revista „Rebus”. Din când în când tânărul privea peste capetele

pietonilor undeva departe, gândindu-se la câte un cuvânt rar, și totdeauna ochii săi iscoditori se îndreptau spre spațiul de lângă trotuar unde o plăcuță a I.T.B.[8]-ului avertiza trecătorii că este o stație de taxiuri și că de obicei acolo parchează 3 vehicule. În clipele acelea nu erau în stație nici taxiuri și nici clienți, iar faptul părea să-l mulțumească pe amatorul de probleme rebusiste. Maiorul se opri la un pas de tânăr și-i șopti la ureche:

— Cu zece litere e pe vertical, căci e șef... cu cinci e deocamdată pe orizontal... ghici ce e?

Tânărul ridică ochii de pe pagina revistei, descoperi privirea veselă a maiorului și-l salută discret.

— Cu zece litere e locotenent, iar cu cinci, maior... adică dumneavoastră...

— E-n regulă, spuse râzând maiorul. Ascultă-mă cu atenție. Cel cu zece litere o să plece în curând din locul acesta și o să-i dea revista „Rebus" celui cu cinci litere. Acum privește în direcția stației de taxiuri.

— Am privit, spuse încet tânărul. În stație a apărut Cornel Borșa, prietenul nostru.

— Perfect... S-ar putea să apară în stație un taxi și n-aș vrea ca Borșa să-ți scape.

Tânărul locotenent îi încredință maiorului revista „Rebus", creionul și o radieră.

---

8 Întreprinderea de Transport București

— După ce rezolvați careul vă rog să-l ștergeți cu guma... Știți, până când apare noul număr al revistei mai e mult...

Maiorul îi zâmbi complice tânărului, apoi se cufundă în dezlegarea careului. Amestecat printre cei ce așteptau în stația de troleibuze din Piața Operei, nu risca să fie reperat de Cornel Borșa. Gândindu-se la desele plimbări cu taxiul prin oraș ale lui Borșa, maiorul avea senzația că ceva îi scapă mereu, că aceste curse nu sunt deloc întâmplătoare și că ele ascund o importantă fază din activitatea grupului de spioni. Sentimentul că aceste curse cu taxiul au o anume semnificație i se întărise cu trei zile în urmă, când în Piața Eminescu fusese martorul unor scene ciudate. Rezemat de chioșcul pentru ziare din stația de tramvai, Cornel Borșa răsfoia distrat un exemplar mototolit al revistei „Flacăra[9]". Din când în când privea spre taxiurile ce soseau în stație, apoi își relua lectura. Numai sosirea unui anume taxi păru să-l intereseze. Împături revista, vârând-o într-unul din buzunarele largi ale sacoului și, deși erau staționate alte două vehicule în așteptare de clienți, Borșa îl preferă pe noul venit, fapt ce stârni via

[9] Apare, pe 4 ianuarie 1948, ca „Săptămânal de Artă și de Cultură al Uniunii Sindicatelor de Artiști, Scriitori și Ziariști". Printre colaboratori: Mihai Beniuc, Eugen Jebeleanu, Nina Cassian, Geo Dumitrescu, George Călinescu, Ovid S. Crohmălniceanu, Perpessicius, Tudor Vianu.

nemulțumire a celor doi șoferi liberi care așteptau în stație. Deși se afla la o distanță bună de scena aceasta, maiorul putu desluși pe buzele celor doi vorbele nu tocmai plăcute schimbate cu acest prilej între colegii de volan. Traseul taxiului care-l ducea pe Borșa cuprinsese Bulevardul Magheru, Calea Victoriei, șoseaua Kisseleff, luând sfârșit la Arcul de Triumf, unde Borșa coborî. În timpul cursei Borșa ședea tăcut pe locul său, deci era exclusă posibilitatea unei întâlniri cu un complice. După ce bău o bere la restaurantul Triumf, Borșa se întoarse acasă folosind autobuzul 31 Rapid. E adevărat, cursa aceea cu taxiul până la șosea pentru o bere părea cam nefirească, dar de aici până la activitatea subversivă era o distanță prea mare.

Zgomotul unui turism care frâna îl determină pe maior să-și întrerupă preocupările enigmistice. În stație oprea un taxi liber. Îl văzu pe Cornel Borșa îndreptându-se grăbit spre vehicul și maiorul surprinse momentul în care spionul privea cu o atenție manifestă placa cu numărul de înmatriculare. Pentru orice eventualitate, maiorul memoră numărul taxiului: „11-B-8979", după care se apucă resemnat să completeze spațiile goale din careul de cuvinte încrucișate.

Tânărul locotenent se apropie de maior:

— N-am înțeles prea bine ce mi-ați spus... Trebuia să fac ceva anume în privința lui Borșa?

— Nu, nu era nevoie. Ceea ce urmează să vedem se va întâmpla aici, sub ochii noștri... Maiorul făcu o pauză și adăugă: Adică ar trebui să se întâmple, dacă teoria mea este cea adevărată. Până atunci însă – maiorul privi din nou pagina revistei „Rebus” – spune-mi, te rog, un vânt cald care bate din vest și are șase litere...

...Când careul „Anotimpuri” era rezolvat și cei doi ofițeri atacau un monoverb eliptic anagramat, în stația de taxiuri își făcu apariția un bărbat în jur de 50 de ani, îmbrăcat cu eleganță lipsită de ostentație și în care maiorul îl recunoscu cu surprindere pe Dumitrache Arnăutu. Cu toate că în stație se afla un taxi liber, Dumitrache Arnăutu nu părea interesat să apeleze la serviciile acestuia. După ce își privi mașinal ceasul, se apucă să citească revista ilustrată „La Roumanie”. Timpul trecea, dar Dumitrache Arnăutu nu se grăbea. Numai când în stație opri iarăși taxiul cu numărul „11-B-8979”, Dumitrache Arnăutu dădu semne de nervozitate, îndreptându-se spre vehicul. Dar, ghinion. O femeie cu un copil în brațe i-o luă înainte, iar Dumitrache trebui să renunțe, rămânând locului, vădit nemulțumit. Și cu toate că în stație soseau în același timp două taxiuri libere, Dumitrache se rezemă de un stâlp, continuând să pară preocupat de lectura revistei. Așteptarea prelungită a lui Dumitrache Arnăutu îl uimi pe maior. Faptul că reprezentantul comercial încercase

să prindă anume taxiul cu care efectuase cursa Cornel Borșa nu era o simplă coincidență; în mintea maiorului el se asocia cu alte semne de întrebare legate de dosarul 1081: contactele victimelor, ale inginerului Lebădaru, duceau invariabil către acest misterios Dumitrache Arnăutu. Același Dumitrache Arnăutu care-l angajase pe prietenul său reporterul în afaceri publicitare și la a cărui manifestare mondenă Tudor făcuse cunoștință cu spioana Emilia Borșa.

*

Se însera. Timpul de serviciu se consumase de mult, dar colonelul Amza și maiorul Toma Grigoruț abia începeau să răsfoiască noile pagini ale dosarului 1081. Maiorul desfăcu o mică hartă turistică a Bucureștiului pe care se aflau schițate cu creioane colorate o duzină de trasee care se intersectau și alcătuiau un desen ciudat. Colonelului Amza nu-i scăpă acest amănunt și remarcă amuzat:

— Ce-i asta? O reproducere după un pictor abstracționist?

— Se poate, tovarășe colonel? Este operă originală. Am intitulat-o „Taxigrama Cornel Borșa, Dumitrache Arnăutu și ceilalți”.

— Azi ai umor... e semn bun... înseamnă că ai descoperit elemente noi... Dumitrache Arnăutu spui? Tipul care l-a angajat pe prietenul dumitale, reporterul?

— Exact. Cred că de acum avem în mână aproape toate capetele afacerii. V-am mai raportat odată că m-au intrigat desele plimbări prin oraș ale lui Cornel Borșa folosind taxiuri, deși este posesorul unui autoturism personal.

— Poate vrea să-și menajeze motorul...

— Așa am gândit și eu la început. Dar știți că de felul meu sunt „Toma necredinciosul”. Deci, m-am apucat să țin evidența acestor plimbări cu taxiul și să le desenez traseul pe hartă. Așa am remarcat faptul că Borșa ia întotdeauna taxiul dintr-una din aceste patru stații, situate în centrul Capitalei. Notați acest amănunt: niciodată nu a oprit un taxi pe stradă. De ce preferă să se deplaseze pe jos până la o stație de taxiuri când poate să facă un simplu semn cu mâna și să evite o osteneală de prisos?

— Cred că ți-am ghicit raționamentul. Ca atare, te-ai dus la serviciul de exploatare al itebeului și ai aflat.

— Întocmai. Șeful serviciului exploatare „Getax” n-a făcut altceva decât să-mi confirme ipoteza. În afara taxiurilor itinerante, există un număr de vehicule obligate prin foaia de parcurs să staționeze într-un anume loc și să revină acolo în cazul în care după efectuarea cursei n-au găsit clienți pe drum. Aceste stații de taxiuri, având caracter obligatoriu de așteptare pentru șoferii desemnați prin rotație de dispeceratul

exploatării I.T.B., sunt amplasate în punctele cele mai frecvente ale orașului: marile hoteluri, gările, restaurantele de categoria întâi și așa mai departe.

— Dacă înțeleg bine, în fiecare zi un anume număr de taxiuri sunt obligate să revină cât mai des într-o anume stație stabilită de conducerea serviciului de exploatare...

— Astfel încât în ziua N șoferii „unu”, „doi” și „trei” pot fi reîntâlniți în mod sigur în stația, să zicem, din fața hotelului „Intercontinental”.

— Condiții ideale pentru organizarea unei cutii poștale...

— La început am fost gata să cred că în povestea asta sunt amestecați și șoferi de taxi.

— Nu mi se pare plauzibilă o asemenea presupunere. Mai întâi pentru că asta ar împovăra rețeaua de spionaj cu un număr inutil de complici, și în al doilea rând pentru bunul motiv pe care l-ai expus mai înainte. Șoferii care staționează în punctele fixe sunt aleși prin rotație...

Maiorul Toma Grigoruț aprobă din priviri aprecierea colonelului Amza și continuă:

— Procedeul nu este genial dar e eficace, simplu și la îndemână. Cel care are de transmis un mesaj, o sumă de bani sau alt material, se duce într-una din stațiile de taxiuri cu regim obligatoriu de așteptare și se urcă într-unul din vehiculele găsite la fața locului. Se așază

întotdeauna în spate, pentru a ascunde mesajul sau obiectul în voie. Ținând seama că taxiurile aflate în exploatare sunt aproape în exclusivitate „Dacia o mie trei sute”, exclud ca ascunzătoare posibilă bancheta sau spătarul, care nu pot fi manevrate. Până la proba contrară, pariez că schimbul de mesaje se efectuează sub preșul cauciucat de pe podeaua vehiculului.

— Interesant, constată colonelul. Mai urmează ca cel care a efectuat cursa și a ascuns mesajul să-i comunice complicelui numărul taxiului și stația în care trebuie să revină. Probabil că folosesc telefonul...

— Iar corespondentului, continuă maiorul, nu-i rămâne decât să se deplaseze la stația indicată și să aștepte până când taxiul cu pricina revine din cursă. Uneori asta se întâmplă mai repede, alteori mai târziu...

Colonelul privea atent traseele colorate care traversau centrul Bucureștiului.

— Am impresia că cei în cauză au grijă să scurteze cât mai mult timpul de revenire în stație... Cel puțin așa deduc din traseele desenate de dumneata... Se pare că cel care ascunde mesajul face o cursă într-un anume punct al orașului, ia sau duce acolo un obiect oarecare pentru a justifica drumul, apoi se reîntoarce cu același taxi pe o stradă vecină cu stația de așteptare. În felul acesta, nimic mai natural decât reîntoarcerea șoferului la locul unde va fi așteptat de complice...

— Care face o plimbare mai lungă sau mai scurtă, caută sub covorul de cauciuc materialul lăsat, apoi coboară liniștit...

Colonelul Amza rămase câteva momente tăcut, răsfoind filele dosarului, apoi se opri la una din ele, subliniind cu unghia numele lui Dumitrache Arnăutu.

— Nu s-ar spune că nu-i o surpriză... Onorabilul om de afaceri e, după opinia dumitale, rezidentul organizației de spionaj...

— Ca să fiu sincer, tovarășe colonel, tipul ăsta îmi umbla mereu prin cap. Prea apărea la bilanțul acțiunilor cuplului Borșa, în biografia victimelor acestora... Apoi, a fost oferta făcută vechiului meu prieten, reporterul, pentru ca imediat în viața lui Radu Tudor să apară Emilia Borșa. Femeia l-a cunoscut la o expoziție organizată de Arnăutu...

— Prea multe coincidențe, într-adevăr, admise colonelul.

— Ceea ce părea a fi până atunci pură întâmplare, hazard, o cursă inofensivă cu taxiul din Piața Universității la restaurantul Athénée Palace, alte asemenea deplasări aparent normale în existența unui om modern, mi-a apărut într-o altă lumină și purtând o anume semnificație în clipa în care am întocmit graficul acesta colorat, urmărind traseele taxiurilor folosite de Dumitrache și Borșa.

— Câți alți indivizi ai mai identificat ca având legătură cu cei doi spioni în operațiunea „cutia poștală”?

— Din păcate, unul singur... un bătrânel purtând ochelari cu lentile groase și a cărui figură îmi amintește capul unui șobolan. E responsabilul unui „Loto-Pronosport”...

— Deocamdată, n-aș vrea să-l tulburăm prea mult pe acest domn Dumitrache. El trebuie să ne ducă prin mișcările sale la restul rețelei. Poate că au, și sunt sigur că au, complici în provincie. Un Dumitrache Arnăutu care cade acum nu ne e de prea mare folos. Cel care îl va înlocui va prelua rețeaua și ne va fi greu să o luăm din nou de la început. Un spion de talia lui Dumitrache, pentru că eu cred în raționamentele dumitale și-ți împărtășesc convingerea că el stă în spatele acestei organizații, e mai folositor în clipa de față în libertate decât dincolo de gratii sau expulzat. Cu o condiție. Să-l silim să facă greșeli, acte necugetate.

— S-ar părea că aveți un plan...

— Îți mai amintești partida noastră de șah? Când m-ai făcut mat sacrificându-ți amândoi nebunii?

Maiorul râse, amintindu-și reacția entuziastă de atunci a colonelului, paradoxală la un șahist pasionat, care se resemnează greu cu înfrângerile.

— Operațiunea „sacrificiu de nebuni” încă nu s-a

terminat. Prima etapă a fost neutralizarea șantajului exercitat de cuplul Borșa asupra inginerului Lebădaru, grație intervenției Ioanei. Tânăra locotenentă va trebui să-și desăvârșească opera... într-un mod pe care nimeni nu l-ar putea crede că face parte dintr-un plan elaborat...

— Nimeni, în afara persoanei colaboratorului dumneavoastră apropiat, maiorul Toma Grigoruț... Nu știu cum se face, dar de la o vreme parcă vă citesc gândurile...

— Nu face pe modestul cu mine, maiorule... Știi bine că atunci când lucrez cu dumneata nu suntem o echipă ci o singură gândire, o singură voință... Numește asta, dacă vrei, urmarea unui rodaj perfect...

— Între timp vă rog să obțineți aprobarea procuraturii pentru percheziționarea taxiurilor cu care se „plimbă”

Borșa, Dumitrache Arnăutu și bătrânul remizier de la „Loto-Pronosport”. Am să solicit colaborarea șoferilor de taxi, astfel încât să putem executa fotocopii după corespondența sau materialele depuse în vehicule.

*

O ploaie fină, deasă și rece, neobișnuită pentru luna august, îi speriase pe cei mai mulți dintre funcționarii Comexportului care, îngrămădiți în holul mare al instituției, mai sperau că este imposibil ca ploaia să țină o zi întreagă. Dimineața fusese însorită, iar majoritatea

celor ce plecaseră spre muncă erau îmbrăcați ușor. Dumitrache Arnăutu se afla și el printre funcționarii blocați în hol de ploaie, așteptând un taxi chemat de portarul Comexportului prin telefon. Întâmplarea îi convenea și se ruga în gând dumnezeului spionilor ca taxiul să vină cât mai târziu – ceea ce nu era deloc exclus, dat fiind numărul mare de solicitări.

Amestecat printre funcționari, Dumitrache spera ca din frânturile de conversații banale să afle lucruri utile. Pentru un spion abil, cu o judecată speculativă – și Dumitrache era un asemenea spion – cele mai simple amănunte din viața unui funcționar dintr-o întreprindere de comerț exterior pot deveni puncte de reper prețioase. Gluma că N este un veșnic amorezat, faptul că M divorțează, un eveniment ca acela întâmplat lui S, căruia i-a născut soția, amănuntul că lui X îi plac foarte mult hainele elegante, o dramă – Y are mama bolnavă de cancer, o situație jenantă – Z are datorii mari contractate la achiziționarea unui autoturism, toate acestea Arnăutu le înregistra și cataloga în sertarele unei memorii îndelung antrenate. Profilul frumos al Ioanei care tocmai intra în holul Comexportului, strângându-și umbrela udă de ploaie, îl făcu atent. Pe fata aceea cu contur delicat o mai văzuse undeva... o cunoștea... O privi cu insistență, străduindu-se să-și amintească.

Sigură pe ea, tânăra se apropie de cabina portarului și-i arătă o legitimație. Respectuos, acesta se ridică de pe scaun, scoțând capul pe fereastră.

— Sunt locotenentul Ioana Grigorescu din Ministerul de Interne... îl caut pe tovarășul inginer Vladimir Lebădaru... Mai e în instituție?

— Desigur, tovarășă, cum să nu... Etajul trei, camera treizeci și trei.

— Mulțumesc. Nu trebuie să mă conduceți, cunosc drumul...

Părând obișnuită cu ambianța Comexportului, Ioana făcu o scurtă oprire în fața ușii liftului, constată după luminile beculețelor care se aprindeau succesiv spre etajele superioare că mai avea de așteptat până la sosirea cabinei, și, hotărâtă, porni pe scări.

În mintea lui Dumitrache Arnăutu se făcuse între timp lumină. Nu-i fusese greu să recunoască în tânăra ce-și declinase atât de ritos calitatea pe femeia ce pretinsese în fața lui Cornel Borșa că este soția lui Lebădaru și care în cele din urmă afirmase că e o rudă a soției acestuia. Așadar, femeia care-l însoțise pe inginer la aeroport în așteptarea Danei Lebădaru era o lucrătoare a organelor de securitate! Cât de inspirat fusese în momentul în care i-a cerut Emiliei Borșa să fotografieze clipa întâlnirii celor doi soți în holul aeroportului! își amintea cu exactitate imaginea.

Inginerul surâzând stingher între cele două femei. Una soția, cealaltă ofițer al Ministerului de Interne. Abia acum își explica refuzul hotărât al inginerului de a colabora și curajul cu care respingea șantajul.

Odată făcută această constatare, Dumitrache Arnăutu părăsi imediat holul Comexportului.

Umbla fără nicio țintă prin orașul ce înota în ploaie, în orașul în care înțelegea că de acum îl pândește la fiecare pas o primejdie de neînlăturat. Brusc, în fața ochilor bănuitori ai lui Dumitrache, Bucureștiul își schimbă înfățișarea binecunoscută. Străine și ostile, zidurile orașului deveneau strimte, înăbușitoare. Un lung panou de afișaj, pe care se aflau orânduite imagini sărbătorești în întâmpinarea lui 23 August, înfățișând muncitori, țărani, oșteni în uniforme de paradă, păru să se anime, sub lumina stranie a cerului înotând în ploaie.

Cu cât grăbea pașii, cu atât i se părea că mulțimea aceea de chipuri desenate îl înconjoară, îl urmărește, îl împiedică să-și continue drumul.

Panica lua proporții, aducând cu sine o viziune absurdă și halucinantă, în care până și rarii pietoni ai bulevardului, uzi până la piele și rebegiți, i se înfățișau sub aparența unor urmăritori nemiloși. Un șofer de taxi liber, văzându-l pășind dezorientat pe marginea trotuarului, cu gesturile dezordonate ale unui bolnav în plină criză, încetini mersul vehiculului, apoi opri la

bordură.

— Doriți un taxi? îl întrebă el pe pietonul elegant înveșmântat și în care recunoscu cu plăcere clientul darnic de acum câteva zile. Vă e rău? continuă șoferul.

Pentru un moment, spaima ce-l domina pe Arnăutu îl făcu să vadă în șoferul de taxi un neîndurător cerber al securității, deghizat astfel pentru a-l aresta.

Primul său gest fu să fugă, dar imediat realiză absurditatea acestei intenții. Paradoxal, tocmai în clipa aceea, de aparent vârf al primejdiei, Dumitrache începu să pună ordine în reacțiile sale. Intră cu un calm de care nu se mai credea capabil în autoturismul încălzit și abia atunci îl recunoscu pe șofer.

— Munte cu munte se întâlnește, darmite om cu om... glumi șoferul, care îl servi imediat cu foc, de la bricheta electrică din tabloul de bord.

Dumitrache trase cu sete fumul acru al țigării și calmul îi reveni.

— La început nu v-am recunoscut, continuă șoferul, care sau avea chef de vorbă, sau se simțea obligat să converseze cu clientul a cărui generozitate îl impresionase. Am crezut că vă este rău.

— E adevărat, consimți Dumitrache, am avut un moment de slăbiciune... dar mi-am revenit...

— Vă duc acasă?

Cuvântul „acasă” îi suna ciudat lui Dumitrache.

Evident, pentru el, în București și România, noțiunea de casă nu mai avea niciun sens.

— Nu, aș prefera o plimbare la șosea. Aerul curat o să-mi facă bine...

La adăpost de ploaie, Arnăutu începea să analizeze lucid situația. Într-un asemenea impas nu mai fusese de multă vreme. Sosise din nou momentul acela paralizant, când spaima de a fi descoperit te poate împinge la erori fatale. Redevenit înțelept, Dumitrache încerca să analizeze calm noua poziție. Orgoliul său suferea cumplit; pentru a se disculpa, încerca să-și explice eșecul numai prin lipsa de abilitate a Emiliei și a complicelui său Borșa.

„Idiot ce-am fost – se condamna el jignit profund în amorul propriu. Numai ramolitul de Borșa și proasta de Emilia poartă toată vina... Ei trebuiau să-și dea seama de la început că Lebădaru le-a prezentat drept verișoară un ofițer de la securitate”.

Imputările însă erau tardive și Dumitrache, din ce în ce mai stăpân pe sine și pe situație, era hotărât să acționeze de data aceasta fără greș. Înțelegea că nu trebuie să se teamă de o reacție imediată a autorităților, care nu-i puteau aduce lui personal niciun cap de acuzare. De tăcerea cuplului Borșa era sigur. O cumpărase scump, dar abia acum se convinse că își meritase cu prisosință prețul. Încerca să-și amintească

alte puncte slabe ale activității sale, dar nu găsea. Cuplul Borșa nu avusese legături decât cu bătrânul bibliotecar. Legătura cu restul rețelei, Dumitrache avusese prevederea de a o realiza personal, fapt pentru care se felicita.

— Ne întoarcem în centru? îl trezi din gânduri șoferul.

Ploaia încetase, iar pe cer, norii se risipeau. Pentru Dumitrache Arnăutu viața începea să fie senină. Analiza lucidă a situației îi demonstrase că partida nu era pierdută și că mai avea încă timp să le-o ia înainte celor de la securitate.

— Da. Trecem mai întâi pe bulevardul Bălcescu, la agenția companiei „Air France”...

Când coborî din taxi, Dumitrache Arnăutu era calm și surâzător. Știa ce avea de făcut. Începutul urma să-l constituie rezervarea unui bilet de avion pentru cursa de Paris. Pentru săptămâna următoare, întrucât de acum avea convingerea că organele de securitate sau îi ignoră cea de-a doua profesie, sau se mulțumesc să-l supravegheze discret, pentru a da de capetele rețelei. Deci, a doua măsură, prudență extremă. Niciun contact, niciun mesaj lăsat sau preluat din taxiuri, căci atât Emilia cât și Cornel Borșa sunt descoperiți.

Așezat într-un fotoliu comod din holul agenției „Air France”, Dumitrache Arnăutu mângâia copertele

albastre ale biletului de avion București-Paris, cursa 207 din ultima duminică a lunii august, și recapitula încă o dată în gând datele problemei. Afară, bulevardul se animase din nou, cerul fiind inundat de un soare strălucitor care gonise departe, spre sud, norii aducători de ploaie. În turism, șoferul citea plictisit un ziar, așteptându-și clientul. Dumitrache trăgea concluzia că e foarte puțin probabil ca securitatea să fi reușit să ajungă până la propria sa persoană. Cei suspectați sunt Emilia și Cornel Borșa. Niciun indiciu nu duce de la cuplul Borșa la onorabilul reprezentant comercial Dumitrache Arnăutu, pentru asta doar își luase atâtea precauții.

Toate comunicările dintre ei aveau loc sau pe calea cutiei poștale sau prin telefon. De ce s-a speriat, pentru numele lui Dumnezeu! „Înseamnă că am îmbătrânit”, constată cu amărăciune Dumitrache. Așadar, ce știe securitatea? Că Emilia și Cornel Borșa l-au șantajat pe Lebădaru în afacerea „Johnson Electric Limited”. Să fie sănătoși, nu-i mare lucru. Dacă femeia care s-a dat drept verișoara Danei Lebădaru avea misiunea de a-l contacta pe Borșa și a trage de la acesta cât mai multe informații, atunci, iarăși era liniștit. Prea multe n-a aflat. Mai rămânea convorbirea telefonică prin care chiar el, Dumitrache Arnăutu, a încercat s-o convingă pe Dana Lebădaru să coopereze. N-a reușit, dar nici femeia n-

avea cum să-l recunoască, pentru că vocea îi era înăbușită de batista așezată pe microfonul telefonului. Singura amenințare venea din direcția cuplului Borșa. Dar și pentru asta avea o soluție. Și încă ce soluție! Ridicându-se de pe fotoliu, mulțumit de concluziile sale, Dumitrache Arnăutu se întoarse la taxi surâzător.

— La mine acasă, pe Eminescu, colț cu Romană... Dumitrache zâmbea gândindu-se amuzat la figurile perplexe pe care aveau să le aibă cei de la securitate a doua zi.

Pe drum, el mai opri o dată taxiul în dreptul unei cabine de telefon public.

Formă numărul lui Borșa, a cărui voce răsună imediat în receptor:

— Cornel Borșa la aparat...

— Eu sunt. Ascultă-mă cu atenție... Va trebui să execuți întocmai dispozițiile mele, deși n-o să-ți placă... Nu trebuie să te simți jignit. Și asta intră uneori în jocul nostru. Eu sunt patronul și eu conduc partida... Veți fi plătiți bine, ca de obicei. Deci, ascultă...

7. Și totuși, remiză...

Maiorul Toma Grigoruț răsfoia cu mulțumire filele dosarului 1081 care între timp se înmulțiseră, alcătuind un veritabil volum. Lucrase, ca de obicei, cu

meticulozitate, astfel încât probele adunate împotriva cuplului Borșa puteau fi înaintate procuraturii pentru vina de spionaj și șantaj, fără să le mai lase celor doi cea mai mică șansă de a nega faptele pe care se întemeiau acuzațiile. Piesa cea mai valoroasă o constituia filmul anexat la dosar. Toma îl examină cu lupa și fiecare fotogramă din negativ îi întărea convingerea că grupul de spioni dirijat după toate aparențele de Dumitrache Arnăutu reprezenta o mare primejdie pentru economia națională și pentru securitatea țării. Pelicula era o copie după rolfilmul ce fusese ascuns într-adevăr sub covorul de cauciuc al unui taxi luat de Borșa din fața hotelului „Intercontinental”. Imediat ce Borșa a coborât, în taxi a urcat maiorul Toma care, după ce i-a arătat șoferului legitimația și aprobarea Procuraturii, l-a invitat la sediu. Rolfilmul a fost developat în laboratoarele securității, timp în care șoferul, rugat să aștepte în garajul Ministerului, era. Instruit de un subaltern al maiorului în privința păstrării celui mai deplin secret al întâmplării. După ce șeful laboratorului a depus pe biroul colonelului Amza negativul developat și după ce pelicula a fost analizată în proiecție, pe un ecran cât peretele, în birou a domnit un moment de consternare. Imaginile reprezentau fotocopii după planurile unor importante instalații militare destinate apărării spațiului aerian al țării. Faptul atesta o realitate care

întrecea cu mult în gravitate cunoscutele încercări de corupție la adresa unor funcționari, depășind sferele spionajului economic sau industrial și înscriindu-se în.

crima cea mai gravă: spionajul militar. Toma privea mica bucată de peliculă și-și rememora evenimentul de care nu-l despărțea decât o zi, dar ce zi! Colonelul Amza a chemat un specialist de la Statul Major al Armatei care a retușat direct în negativ imaginile înfățișând schițe ale unor instalații militare, în așa fel încât ele să pară reale dar să nu poată fi de niciun folos celor în mâinile cărora vor ajunge.

Rolfilmul abil retușat a fost copiat pe o peliculă identică cu originalul și introdus la loc, sub covorul de cauciuc. Maiorul i-a mulțumit șoferului de taxi pentru cooperare, amintindu-i încă o dată necesitatea păstrării celui mai strict secret. Prima cursă, după ce a ajuns la stația din fața hotelului Intercontinental, taxiul a făcut-o cu bătrânul vânzător de lozuri în plic, care aștepta nerăbdător. După ce bătrânul a coborât, în taxi s-a urcat din nou maiorul Toma. Trebuia să verifice dacă pasagerul a luat rolfilmul. A căutat cu multă atenție, pentru a se convinge că într-adevăr bătrânul era destinatarul prețiosului document. Latura militară a activității grupului de spioni era un argument în plus care pleda pentru curmarea cât mai grabnică a existenței acestuia. Rămânea însă riscul ca o acțiune

pripită să-i alerteze pe făptași, să-i determine a lua contramăsuri, astfel încât grosul rețelei să fie pus la adăpost iar în mâinile organelor de securitate să cadă doar câțiva agenți mărunți, manevră obișnuită în asemenea cazuri, menită a ascunde adevărata structură a organizației. Ultimele file ale dosarului erau dedicate rolfilmului capturat în taxi. Erau reproduse la dimensiuni reduse imaginile de pe negativul subtilizat, iar alături se aflau mult mărite amprentele digitale relevate pe caseta de ebonită a rolfimului. Specialiștii de la laborator identificaseră trei tipuri de amprente. După toate probabilitățile, amprentele cele mai bine conturate, fiind mai proaspete, îi aparțineau lui Cornel Borșa. Tocmai în clipa aceea sună telefonul. Recunoscu vocea colonelului Amza:

— Tovarășe maior, vino până la mine. Am o surpriză pentru dumneata...

Secretara îi spuse în timp ce parcurgea anticamera:

— Nu e singur. Un bărbat și o femeie au intrat acum un sfert de oră, conduși de ofițerul de serviciu... Ea e blondă, foarte frumoasă. Îmi pare cunoscută. Sunt sigură că am mai văzut-o undeva...

Surpriză e prea puțin spus.

Maiorul făcu un efort serios pentru a nu-și trăda printr-o exclamație zgomotoasă gândurile stârnite de neașteptata întâlnire căreia trebuia să-i facă față. Pe cele

două fotolii din fața biroului colonelului Amza, ședeau surâzători Emilia și Cornel Borșa. Emilia zâmbi cu maliție:

— A, pe domnul îl cunosc... Mi-a fost prezentat drept specialist în psihologie, de către un prieten ziarist...

— În felul său, e și psiholog... O să vă convingeți de asta curând, pentru că maiorul Toma Grigoruț se vă ocupa de dumneavoastră.

— În cazul acesta, admise ironică Emilia, prietenul comun care mi l-a prezentat mi-a spus adevărul și numai adevărul. În fond de ce n-am fi, noi toți cei din această încăpere, mai mult sau mai puțin specialiști în psihologie?

Maiorul trase un scaun lângă birou, privind întrebător spre colonelul Amza. Acesta, cu un ton politicos și amical, i se adresă lui Cornel Borșa:

— Dacă sunteți amabil, povestiți încă o dată scopul vizitei dumneavoastră.

Borșa scoase din buzunar un pachet de țigări și înainte de a aprinde privi interogativ spre ofițer:

— Bineînțeles că puteți fuma, spuse colonelul care își aprinse și el o țigară. Vă ascultăm, domnule Borșa.

— După cum am mai spus-o, am venit să ne predăm de bună voie organelor Ministerului de Interne. Și eu și soția mea ne facem vinovați de tentativă de șantaj și colaborare, parțială, repet, parțială, cu un agent

aparținând unei organizații de spionaj. Vreau să precizez însă de la început că n-am adus niciun fel de prejudiciu orânduirii de stat și nici pagube materiale, deoarece încercările noastre s-au lovit de refuzul de a colabora al celui care ar fi trebuit să devină victimă.

Toma schimbă o scurtă privire cu colonelul Amza ai cărui ochi străluceau iluminați de o veselie ironică. Joacă tare Dumitrache Arnăutu, gândi Toma. La orice se așteptase dar la asta nu. „Sacrificiul nebunilor” se materializase în cel mai strict sens al cuvântului. Fuseseră siguri că Dumitrache va lua o măsură sau alta în privința celor doi agenți, după eșecul suferit în fața inginerului Lebădaru, dar să-și imagineze că-i va trimite pur și simplu să se predea securității, asta nu le-ar fi putut trece niciodată prin minte. Dacă Dumitrache Arnăutu e șeful și dacă el a combinat o asemenea mutare, ei bine, atunci nu le va fi deloc ușor de acum înainte să avanseze în afacerea 1081.

— Vreți să treceți la fapte, domnule Borșa?

— Îmi e destul de penibil s-o spun, mai ales că se află de față și soția mea, dar amândoi ne-am sfătuit și am decis că numai adevărul e calea celui care își recunoaște sincer greșeala. În urmă cu aproape două luni, Emilia, soția mea, a cunoscut un tânăr inginer, Lebădaru Vladimir. A atras-o înfățișarea ieșită din comun a acestuia și l-a rugat să-i pozeze pentru un tablou... Știți,

noi amândoi suntem artiști... plastici. E adevărat, în perioada aceea eram foarte ocupat... Furat de munca mea, am uitat că am o soție tânără și frumoasă. Pe scurt, am neglijat-o. Inginerul, căruia soția îi era plecată din țară pentru mai mult timp, i-a făcut curte Emiliei și, ce să mai lungesc vorba, a sedus-o...

Cu un aer de ingenuă spășită, Emilia plecă privirile spre covor. Scoase din geantă cu mâinile tremurătoare o țigară și se prefăcu că nu poate stăpâni bricheta. Maiorul Toma îi oferi foc, iar frumoasa blondă îi mulțumi cu un glas șoptit și tremurător. Dacă era vorba de teatru, apoi nu se putea spune că e o amatoare! Borșa trase și el câteva fumuri și-și continuă confesiunea:

— Soției mele nu i-a trebuit mult timp să-și revină din această criză sentimentală. După ce mi-a mărturisit păcatul, rugându-mă s-o iert pentru o clipă de slăbiciune, a rupt orice legătură cu tânărul inginer. Tocmai când consideram capitolul încheiat și încercam să consolidăm menajul nostru, a apărut „el”, omul de la telefon. M-a amenințat, m-a șantajat și mi-a cerut să lucrez pentru organizația căreia îi aparține. Pe scurt, mi-a cerut să-l conving pe inginer, care-i angajat într-o unitate a comerțului exterior, să favorizeze într-o licitație internațională firma „Johnson Electric Limited”. Mi-a dat numărul unui taxi și mi-a ordonat să-l iau de la stația din piața Eminescu. În timpul drumului să caut

discret sub perna din spate și să iau un plic. L-am luat...

— Și ce conținea? întrebă colonelul.

— Niște fotografii scârboase, sunt sigur că erau contrafăcute, trucate... și suma de cinci mii de lei. Borșa se scotoci în buzunarul de la piept și scoase un teanc de bancnote pe care le așeză în fața colonelului. Nu m-am atins de acești bani, îmi frigeau mâinile, dar nici nu-i puteam refuza. Mă temeam...

— L-ați întâlnit vreodată pe omul de la telefon? întrebă Toma.

— Niciodată... Toate comunicările erau unilaterale. El îmi dădea telefon și-mi ordona ce trebuie să fac.

— Vorbeați la început de-o tentativă de șantaj... De ce n-ați reușit? îl iscodi mai departe maiorul.

— Trebuie să recunosc că inginerul s-a dovedit integru. A refuzat orice fel de colaborare, ba m-a amenințat că dacă nu mă astâmpăr mă reclamă la securitate... Presupun că și în familia sa a avut loc un proces de reconciliere, cum s-a întâmplat la noi, sau... poate că soția, căreia am fost obligat de necunoscut să-i arăt fotografiile, are prea mare încredere în soțul ei pe care, fără îndoială, îl iubește... Cert este că nu a crezut nicio iotă din povestea mea despre adulter...

— De ce nu ați venit la noi de la început? îl întrebă colonelul.

— Mi-a fost teamă. Necunoscutul de la telefon era de

o duritate înfricoșătoare. Spunea că suntem urmăriți de oamenii săi și că ne va lichida.

— Acum nu vă mai e teamă? fu rândul lui Toma să întrebe.

— Ne e și acum... De aceea am venit... Să vă cerem protecție și, dacă ne găsiți vinovați, justiția să ne dea ceea ce merităm...

Colonelul Amza se ridică de la locul său și începu să se plimbe prin încăpere. Toma își muta privirile când spre colonel, când spre cei doi spioni care se prefăceau că așteaptă resemnați decizia ofițerului.

— Trebuie să ne considerăm arestați, domnule colonel? scânci Emilia, ștergându-și o lacrimă din colțul ochiului.

— Arestați? Pentru ce? se miră colonelul.

— Pentru faptele noastre... Pentru că am dat ascultare necunoscutului, spuse Borșa, pentru că n-am informat de la început organele în drept...

— E adevărat... Nu sunteți tocmai niște îngerași neprihăniți, dar nici diavoli, nu-i așa? glumi Amza. Vă mulțumesc pentru sinceritatea dumneavoastră... am să vă răspund cu aceeași măsură: sunteți liberi. Pentru formalități, trebuie să dați câte o declarație. Tovarășul maior o să vă ajute la treaba asta după care... ei bine, după care vă veți duce acasă. E de la sine înțeles că dacă necunoscutul dă noi semne de viață, o să ne

încunoștiințați. Nu-i așa?

— Firește, domnule colonel... Cum să-mi exprim recunoștința? întrebă cu glas pocăit Borșa, ridicându-se în picioare și înălțând privirile către tavan, în căutarea cerului pe care voia să-l ia drept martor al bunelor sale intenții. Dar dacă – reluă temător Borșa – necunoscutul va încerca să se răzbune pe noi pentru că nu l-am ascultat? Dacă va încerca să ne ucidă? Nu credeți că ar fi bine ca o perioadă, eu știu, două, trei săptămâni să puneți pe cineva pe urmele noastre? Să ne fileze, parcă așa se spune. Am citit prin romanele polițiste... da, să ne fileze... Dacă necunoscutul ne ține sub supraveghere, veți descoperi și dumneavoastră pe unul sau mai mulți din complicii acestuia... operația ne-ar înlătura nouă temerile iar dumneavoastră v-ar aduce indicii...

— Ideea nu e rea... Bine, domnule Borșa, vom lua măsurile necesare pentru ca amenințările necunoscutului să nu se materializeze... Tot tovarășul maior Toma se va ocupa și de asta. Mulțumit?

— O, domnule, colonel, dacă ați știi cât de recunoscător vă sunt... vă suntem... eu și soția mea...

Toma își stăpânea cu greu pornirea de a zâmbi. Atât colonelul cât și cei doi spioni se luau la întrecere în a-și debita cât mai convingător replicile, jucându-și rolurile cu virtuozitate de comedieni. Și s-ar fi cuvenit, de bună seamă aplauze dar era prea devreme. Mult prea

devreme. Cortina nu căzuse încă peste filele dosarului 1081.

*

Radu Tudor era nervos. Toată după-amiaza îl căutase la telefon pe prietenul său, maiorul, dar acesta era de negăsit. Era ultimul apel telefonic pe care i-l mai putea adresa, căci peste șapte-opt minute avea să pornească în lunga sa călătorie europeană de care nu-l despărțeau decât cei câțiva zeci de metri dintre cabina telefonică din Gara de Nord și vagonul de dormit atașat la expresul Wiener-Waltzer. Telefonul însă rămânea surd, spre disperarea lui Tudor care voia să-i aducă la cunoștință maiorului un fapt care-l punea pe gânduri. Chiar în ziua aceea, Dumitrache îl sunase la redacție și-l rugase să-i facă cu prilejul voiajului european un comision, ducând unui prieten din Paris un cadou. Dumitrache nu precizase ce cadou anume, prevenindu-l că va veni personal la gară să aducă obiectul. Gândindu-se la natura relațiilor sale cu omul de afaceri occidental, Tudor socotise că nu-i putea refuza rugămintea și că acceptarea avea să fie o mică revanșă la generozitatea cu care Dumitrache Arnăutu îl copleșise, oferindu-i o „slujbă” suplimentară. Pe de altă parte, era conștient că acceptând comisionul fără a-i cunoaște natura, risca să intre în contradicție cu legea. De aceea insista cu atâta îndărătnicie să obțină la celălalt capăt al telefonului

glasul limpede al prietenului său maiorul, pentru a-i cere încă o dată sfatul. În receptorul telefonic semnalul de apel se repeta zadarnic, astfel încât Tudor fu nevoit să renunțe.

Era timpul să se grăbească. În difuzoarele răgușite ale gării vocea crainicei, care anunța plecarea în cursă a expresului Wiener-Waltzer, fu înlocuită cu un semnal sonor. Ceasul de pe peron arătă ora 19 și 57 de minute. Pe scara vagonului de dormit, Tudor se întreba dacă Arnăutu mai avea timp să sosească la gară pentru a-i încredința pachetul acela.

Conducătorul vagonului de dormit închise ușa. În clipa aceea, expresul se puse în mișcare. Tudor privi lung peronul apoi intră în cușetă, apucându-se să-și aranjeze bagajele. Amurgul se lăsa repede și prin fața ferestrei defilau rapid luminile blocurilor din Bucureștii Noi.

Tudor ieși pe culoar și se rezemă de bara metalică a ferestrei. Simți o privire ațintită asupra sa. Se întoarse și întâlni chipul surâzător al lui Dumitrache Arnăutu.

— Mă întreb dacă merita atâta efort din partea mea. Când am să vă spun despre ce este vorba, o să râdeți de mine...

— Cum mi-aș putea permite așa ceva, domnule Arnăutu?

— Nu trebuie să vă închipuiți cine știe ce... Am un

prieten la Paris... etnograf pasionat... M-a rugat să-i fotografiez pe diapozitive color exponate din Muzeul Satului și detalii din arhitectura mânăstirilor moldovene...

Tudor îl urmărea îngândurat. Filmele lui Dumitrache îl puneau în încurcătură. Cu totul alt gen de cadou se gândise el să transporte... O ie, o sticlă de țuică, un obiect de artizanat. Și acum, poftim!

— Sunt reversibile, pe peliculă Eastman [10] . Nedevelopate... Treaba asta o s-o facă prietenul meu într-un laborator specializat din Paris.

Dumitrache scoase din buzunar șase rolfilme. La câțiva pași de ei, bătrânul remizier de la „Loto-Pronosport” se străduia să aprindă țigara cu o brichetă care nu voia să ia foc.

Trenul încetinea la semnalul de avertizare din fața stației Ploiești-vest.

— A, era să uit. Adresa vărului meu.

Dumitrache îi strecură în palmă o carte de vizită. Fără s-o privească, Tudor o băgă în buzunar, alături de filme.

— Drum bun, domnule Tudor! În costumul acesta arătați ca un june prim de la Hollywood.

Tudor nu răspunse. Era paralizat de îndrăzneala lui

---

[10] Eastman Kodak este o companie americană listată pe New York Stock Exchange, care a produs diverse materiale și echipamente fotografice. Actualmente s-a reorientat spre alte servicii.

Dumitrache Arnăutu care îi încredința un comision atât de ciudat. Să refuze? N-ar fi elegant, după toate cele făcute de Arnăutu pentru el. Să le ducă la destinație? Asta însemna să-și calce pe inimă, și să ignore norme îndeobște cunoscute.

Trenul opri în Ploiești-vest. Arnăutu mai făcu un semn amical cu mâna și coborî. Bătrânul a cărui figură maiorul Toma o asemănase cu un cap de șobolan se adâncise în lectura unei reviste turistice.

Întors în cușeta sa, Radu Tudor privea îngândurat cele șase rolfilme. Ambalajul atesta într-adevăr că e vorba de film reversibil, dar ceea ce peliculele nu-i puteau destăinui era conținutul imaginilor. Realiza tot mai acut faptul că săvârșise un act necugetat, o mare neghiobie, acceptând să transporte peste frontieră filme al căror conținut nu-l putea controla. Erau într-adevăr imagini etnografice? Dumitrache n-ar fi îndrăznit să-i încredințeze un material, să zicem, având o valoare specială, lui, aproape un necunoscut. Dar dacă totuși a cutezat, mizând tocmai pe acest fapt? Nimeni nu ar bănui că un ziarist comunist ar putea transporta filme fotografice ale căror imagini ar pune în primejdie securitatea țării sau ar dezvălui importante secrete. „Oricum aș suci-o, tot o tâmpenie am făcut – gândea furios Tudor. Parcă mi-a luat diavolul mințile. M-am lăsat intimidat ca un caraghios de siguranța și firescul

cu care Dumitrache mi-a strecurat surâzător în palmă filmele lui blestemate și am uitat pur și simplu o normă pe care toți cetățenii țării o cunosc și o respectă: aceea de a nu transporta în afara frontierelor de stat asemenea obiecte.”

Afară se întunecase. Tudor se apropie de fereastră și primul gând care-i veni fu să arunce în noapte filmele care-i ardeau mâinile. Atunci îi apăru în minte soluția care în clipa aceea i se păru salvatoare. La Viena urma să rămână două-trei zile. Era mai mult decât îi trebuia pentru a developa filmele și a se convinge de autenticitatea afirmațiilor lui Dumitrache. Printre cunoștințele sale vieneze se afla și un fotoreporter pe care îl cunoscuse cu prilejul Congresului Internațional al presei turistice ținut la Mamaia cu un an în urmă, și pe care îl ajutase să se documenteze asupra realităților românești.

„Da, asta e cea mai bună soluție”, gândi mulțumit Tudor și împăcat cu sine și cu conștiința sa, adormi.

Se trezi din somn când ceasul de pe peronul gării Curtici arăta orele 6,20 și când Wiener-Waltzerul își încheia cursa pe teritoriul României. Era o zi frumoasă și majoritatea ferestrelor vagonului de dormit erau deschise. O bună parte dintre pasagerii vagonului de dormit, printre care și omul cu mutră de șobolan, coborâseră la Arad, astfel încât în cușete își continuau

somnul doar cei care mergeau mai departe. În momentul în care Tudor deschidea fereastra cușetei sale, bătrânul vânzător de lozuri părăsea gara din Arad, mulțumit că misiunea sa luase sfârșit. De la unul dintre telefoanele interurbane automate de pe peron, agentul îi raportase lui Dumitrache prin câteva fraze banale, dinainte stabilite, că reporterul n-a contactat pe nimeni în timpul călătoriei și că totul era în ordine.

Cu bărbia rezemată de rama metalică a ferestrei, Tudor privea gesturile feroviarilor care verificau roțile vagoanelor cu ciocanele lor lungi.

Curând, o scurtă bătaie în ușă îl avertiză că trebuie să prezinte pașaportul.

Ofițerul de grăniceri privi lung chipul lui Tudor, îl confruntă cu imaginea din pașaport și-l întrebă cu o curiozitate nedisimulată:

— Sunteți una și aceeași persoană cu reporterul Radu Tudor?

— Da, îi răspunse flatat Tudor.

— Vă urmăresc întotdeauna cu mare plăcere. Aveți un stil plăcut, când vă citesc parcă stau de vorbă cu dumneavoastră. Veți scrie o carte cu note de călătorie?

— Da... De fapt, acesta este scopul excursiei mele. Am o temă care mă obsedează de mult: drama personalității umane în condițiile societății de consum... Solitudinea, dezumanizarea, incidența tot mai mare a actelor de

disperare, escaladarea violenței... Știți – adăugă zâmbind Tudor – sunteți prima persoană căreia îi dezvălui tema viitoarei mele cărți...

— Vă doresc mult succes și călătorie plăcută, îi spuse ofițerul salutând.

Lui Tudor îi reveniră în minte cele șase rolfilme încredințate de Dumitrache Arnăutu și toată buna dispoziție i se risipi. Se simțea, pentru prima oară în viață, vinovat de o faptă necugetată. Surise trist și se îndreptă spre fereastră, privind cum trenul depășea bornele de frontieră și ghereta ultimului post grăniceresc românesc. Dincolo de lăstărișul des al salcâmilor se zăreau acoperișurile de țiglă roșie ale primei localități din Ungaria, punctul de frontieră Lokoshaza.

8. Turistului îi stă bine cu drumul...

Ploaia învăluia marele bulevard vienez Mariahilferstrasse, pustiu la ora aceea, de altfel nepotrivită pentru plimbări duminicale.

Ceasul electric suspendat pe pivot metalic arăta ora 18 și 19 minute.

Tudor constată că până la plecarea expresului de Veneția mai erau cinci și nu patru ore, așa cum își imaginase. Sub acoperișul mohorât al ploii, metropola

părea mai austeră decât o știa în realitate. Zidurile de piatră cenușie, patinate de ani, dar mai ales de fumul înecăcios al cărbunilor arși pentru încălzirea locuințelor, i se arătau reci și impersonale; dincolo de perdelele trase ale ferestrelor părea a fi încetat orice semn de viață. Ploaia și cerul cenușiu împrumutaseră atmosfera lor neprietenoasă până și vitrinelor strălucitoare ale magazinelor. Nici mărfurile savant etalate și nici firmele colorate nu reușeau să înviorеze aparența autumnală a orașului, peisaj cu totul bizar la sfârșit de august.

Ziaristul purta în buzunar comisionul încredințat de Dumitrache Arnăutu. Developase și verificase imaginile. Colegul său de breaslă, fotoreporterul vienez, extrem de amabil, îl lăsase să trebăluiască ore în șir în laborator. După ce developase și uscase cele șase rolfilme, Tudor le studiase pe îndelete. Toate cele șase filme reprezentau imagini fotografice luate în incinta Muzeului Satului și în pitoreasca zonă turistică a nordului Moldovei.

O clipă se gândi că s-ar putea ca aceste imagini pașnice să ascundă ceva, ca Dumitrache să fi folosit un truc oarecare. Știa la ce performanțe s-a ajuns în zilele noastre în domeniul fotografiei și utilizarea ei în scopul transmiterii de informații secrete. Încă din timpul

războiului, Abwehr[11] -ul lui Canaris[12] pusese la dispoziția spionajului hitlerist ceea ce părea pe atunci de domeniul fanteziei: micropunctul, reducerea unei pagini dactilografiate la dimensiunile unui cap de ac. „Toate acestea însă sunt literatură, cinema – gândea Radu Tudor, filmele lui Dumitrache conțin imagini inofensive, n-am deci niciun motiv să mă îndoiesc de buna lui credință.”

Faptul cu care se mândrea în momentul acela era că toate cele șase filme developate le recopiase pe peliculă identică și că le băgase în casetele originale. În felul acesta, prietenul lui Dumitrache din Paris, nu va observa nimic, iar relațiile cu omul de afaceri aveau să rămână neschimbate, acesta neavând cum să știe că îl bănuise pe nedrept.

Tudor continua să se plimbe plictisit pe străzile Vienei. Lipsită de larma pietonilor grăbiți și de circulația sufocantă a autovehiculelor, Viena părea o imensă cetate părăsită de locuitori.

---

[11] Abwehr (germană: „apărare”) a fost un serviciu de informații și contrainformații al armatei, ce funcționa pe lângă Marele Stat Major german (1919–1944).

[12] Wilhelm Franz Canaris (n. 1 ianuarie 1887 în Aplerbeck, Dortmund – d. 9 aprilie 1945, spânzurat în lagărul de concentrare Flossenbürg). A fost șeful serviciului de spionaj militar german, Abwehr, pentru cea mai mare parte a celui de-al doilea război mondial, până în 1944 (la 30 iunie), când a fost eliminat în urma activităților sale antihitleriste.

Ud din cap până în picioare, intră în primul bistrou întâlnit în cale, pustiu și el la ora de siestă duminicală.

— Ein Bier, bitte... [13] – comandă el, rezemat cu amândouă coatele de tejgheaua de zinc în spatele căreia patronul, un bătrânel somnoros și miop, își făcea de lucru, ștergând le nesfârșit cele câteva pahare pe care le avea în față.

— Es regnet noch?[14] întreabă ca să se afle în vorbă patronul, deși fereastra îngustă a micului său local era spălată de șiroaie lungi de ploaie.

— Ja, es regnet [15], răspunse cam fără chef Tudor, turnându-și în pahar berea spumoasă și amăruie, cu iz de hamei, a cărei reclamă „Brauerei A.G.”, o întâlnise până atunci pretutindeni pe zidurile Vienei.

Avea toate motivele să nu fie încântat de scurta sa ședere în metropola austriacă. Mai întâi pentru că ploua și-i strica planul întregii după-amieze, destinată plimbărilor pedestre.

— Noch ein Bier, bitte[16]...

Îi plăcuse aroma aspră și acidulată a berii vieneze, cu guler înalt și consistent lipit de paharul cu turnurile

---

[13] O bere, vă rog...

[14] Plouă încă ?

[15] Da, plouă...

[16] Încă o bere, vă rog...

roșii ale Schonenbrunului[17] desenate în relief.

Când reîncepu plimbarea pe bulevard, cerul devenise mai luminos iar ploaia se subția. Pe partea opusă hotelului „Tyrol” de pe Mariahilferstrasse, zidurile înnegrite ale unei catedrale clădită într-un gotic sever redeșteptară în gândurile lui Tudor curiozitatea nepotolită a turistului. Dinăuntrul catedralei ajungeau în stradă acordurile grave ale unui preclasic german, iar în vitraliile afumate ale ferestrelor jucau lumini pâlpâitoare de lumânare.

În momentul acela, instinctul îi spuse că cineva îi studiază cu atenție gesturile, mișcările. Fără să se tulbure de eveniment, jucă scena turistului curios, învârtindu-se cu naivă uimire în jurul madonei de marmoră așezată în firida scobită în zidul gros al catedralei. Astfel, fără să se grăbească, întâlni la câțiva pași privirile obraznice ale unui tip nu prea înalt, negricios, cu pomeții obrajilor scoși mult în afară. Își aminti în aceeași clipă că omul care îl studia fără jenă era una și aceeași persoană cu cea care se urcase odată cu el în tramvaiul 18 la stația din fața Westbahnof-ului

---

[17] Palatul Schönbrunn este o fostă reședință imperială de vară în stil rococo și cu 1441 de camere, aflată în prezent în Viena, Austria. Fiind unul dintre cele mai importante monumente culturale din țară, el a fost începând cu anii 1960 unul dintre cele mai importante obiective turistice din Viena.

pentru a coborî împreună la Ostbahnhof[18], unde au depus bagajele în păstrare.

După ce-și marcă în acest fel prezența, omul porni cu mers legănat spre panourile cu fotografii ale unui cinematograf unde rula un film cu cow-boy. Îi mai aruncă o privire cercetătoare lui Tudor, apoi, leneș, fără să se grăbească, ca unul care știe că are încă mult timp de omorât, pătrunse în cinematograf.

După prima reacție de ușoară neliniște stârnită de această întâmplare, Tudor redeveni optimist. „N-are niciun rost să mă formalizez dacă un tip mă privește insistent. Poate mă confundă cu cineva. Poate e o întâmplare”, își zise. Fluierând un refren la modă, își continuă plimbarea.

Odată cu înserarea, ploaia încetase. Bulevardul începea să prindă viață, înviorat de luminile argintii ale neonului.

Automobilele grăbite opreau, cu frânele țipând scurt la răspântii, ducând spre cămine oboseala plăcută a vienezilor după o zi de week-end.

Pe trotuarele spălate de ploaie se plimbau, într-un autentic stil provincial, perechi de toate vârstele. Erau cei cărora mijloacele nu le permiteau să-și petreacă sfârșitul de săptămână în Alpii tirolezi sau măcar la

---

[18] Gara de vest și gara de est – principalele gări ale Vienei.

tradiționalul loc de evadare al vienezilor, pădurea Grünwald – acolo unde, cu un veac în urmă, legenda spune că părintele valsului își scria în trăsură nemuritoarele melodii. Tudor descoperea tardiv farmecul vienez și, așa cum se întâmplă de obicei, abia când orașul începea să-l prindă în viața lui reală, timpul se scurgea repede.

Ceasul electric îl avertiza că până la plecarea trenului mai erau patruzeci de minute. Intră din nou în birtul cu ferestre înguste, să mai bea o bere cu spumă deasă și aromă aspră de pământ udat de ploaie. Localul era plin de clienți dar patronul, bătrânelul miop, acum vioi și mulțumit de dever, îl recunoscu și fără să-i mai aștepte comanda îi întinse o sticlă cu bere și un pahar.

— Es ist schönes Wetter[19]... îl încurajă bătrânul.

O jumătate de oră mai târziu, după ce aruncă o ultimă privire peroanelor pustii la ora aceea de noapte, trist, așa cum îi stă bine oricărui turist care părăsește un meleag unde știe că au rămas atâtea și atâtea lucruri nevăzute, își ocupă locul rezervat într-un compartiment de clasa a doua.

Dormi dus până când se trezi din somn cu încheieturile înțepenite și tremurând de frig. Își aruncă privirile prin fereastra luminată brusc de becurile

---

[19] S-a făcut timp frumos...

puternice ale unei gări, apoi ieși pe culoar.

Pe firma mare a gării desluși numele localității: Brück ad Mur, și imediat înțelese că frigul acela puternic ce-l trezise din somn venea din înălțimile stâncoase ale munților Brück. Se înfășură în pardesiu și dormi până la Villach. Când trenul ajunse la Tarvisio, punctul de frontieră, soarele, care răsărise undeva după un lanț muntos, anunța zorii unei zile senine de vară.

Somnul îi trecuse, așa că de la Udine până la Mestre se amuză ascultându-și vecinii de compartiment, toți italieni, sporovăind vrute și nevrute pe seama „tinerilor din ziua de azi” – subiectul etern al călătoriilor lungi pe calea ferată, bineînțeles după epuizarea buletinului meteorologic. Criticile violente aveau drept punct de plecare comportarea necivilizată, de pe peronul din Udine, a unor tineri pletoși și rufoși, fete și băieți de-a valma, care își etalau jegul și obrăznicia fără jenă. După mai bine de o oră, când trenul părăsi gara Mestre, Tudor ieși din nou pe culoar. Dinspre lagună veneau valuri de ceață alburie, acoperind astfel peisajul ultimilor kilometri de uscat până la intrarea pe podul lung ce susține linia ferată și șoseaua ce duc la Veneția. Când trenul pătrunse pe pod, de-a lungul armăturii metalice ceața se destrăma. Pentru început, privirilor nu li se arătau decât ambalaje plutitoare, aruncate în apele murdare ale lagunei. Și din nou Tudor simți în jurul său

o prezență neliniștitoare. Dinspre capătul vagonului se apropia tipul cu înfățișarea de boxer în retragere, care-l studiase atât de obraznic pe bulevardul Mariahilfer din Viena.

De data aceasta era însoțit de un vlăjgan osos, având una din mutrele acelea tipice pe care regizorii de filme polițiste le angajează pentru rolurile de ucigași plătiți.

Spre marea mirare a lui Tudor, cei doi se opriră lângă el.

— Sprechen sie Deutch?

— Nu, răspunse Tudor, mințind, căci de fapt știa câte ceva.

— English?

— Nu... De data aceasta era sincer, căci slabele sale cunoștințe, reduse la câteva fraze uzuale, nu i-ar fi permis susținerea unei conversații.

— Inspecteur Lucas... Interpol... Police Criminel Internationale, spuse unul dintre ei, arătându-i în fugă o insignă.

— Alors? întrebă Tudor, pe care scena începea să-l amuze, știind că n-avea de ce să se teamă. El, autorul unor reportaje despre Interpol, știa că organizația internațională de luptă împotriva criminalității nu are agenți speciali sau superagenți și că pe teritoriul fiecărei țări sarcinile de urmărire, anchetare sau arestare sunt îndeplinite de propria poliție națională, constituită într-

un birou național central care colaborează cu secretariatul general. Așadar, individul blufa.

Tipul cu mutră de ucigaș se postă în stânga lui Tudor, în timp ce falsul inspector de la Interpol – care nu era altcineva decât Lucas, complicele lui Dumitrache, așteptat de Emilia și inginerul Lebădaru pe aeroportul Otopeni – îi puse în față o fotografie:

— Îl cunoașteți pe barosanul acesta? continuă falsul inspector în franceză.

— Da, îl cunosc... Și ce-i cu asta?

Fotografia, un instantaneu luat la standul uneia din expozițiile tehnice bucureștene, îi înfățișa pe Tudor și Dumitrache discutând în fața unei instalații electronice.

— Lucrați pentru el?

— Da, mă ocup de publicitatea firmelor pe care le reprezintă domnul Dumitrache în România. E interzis?

— Puteți să ne dați ceva date despre acest domn Dumitrache Arnăutu?

— Regret. Singurele mele contacte cu acest domn sunt strict oficiale, prin intermediul unui organism de stat...

— Este un spion periculos și traficant de narcotice. Dacă știți ceva, vă așteaptă o recompensă grasă...

— Vă repet, nu știu decât ce v-am spus...

— Și eu vă repet că dacă vă amintiți câte ceva, puteți câștiga gras.

— N-am nicio informație care vă poate ajuta.

Tudor rămase în fața ferestrei, zâmbind. Trenul încetinea pe liniile de triaj ale gării, anunțată de o placă uriașă „VENEZIA TERMINUS S.L.-Stazione Ferovia”.

Pe peronul gării, Tudor constată că cei doi indivizi îl filau strâns. Ce semnificație putea avea discuția din tren? Voiau să-l intimideze? De ce? Sau poate că Dumitrache într-adevăr se ocupa cu afaceri necurate și atunci mascarada aceea avea rostul de a-i verifica reacțiile în fața unei situații cu totul și cu totul neașteptate? Și apoi filmele. Cu propriii săi ochi se convinsese că ele conțin într-adevăr imagini etnografice. Și atunci? Se afla în mijlocul unei enigme pe care n-avea cum s-o lămurească decât lăsând lucrurile să meargă până la capăt. Simțea că voiajul său avea să-i rezerve surprize, dar constatarea nu-l neliniștea. În fond, ce-și putea dori mai mult un reporter, veșnic în goană după neobișnuit? își apucă decis valiza lăsată o clipă pe dalele de piatră ale peronului și porni hotărât spre ieșirea din gara dominată de vacarmul stârnit de nelipsiții negustori ambulanți. Pe măsură ce înainta către porțile larg deschise, lumina albă și crudă a dimineții îi risipea umbra de îngrijorare stârnită de constatarea că e filat strâns, evident vizibil și evident cu intenția de a se simți supravegheat. Ieși din gară cu pași hotărâți.

Panorama orașului îi apăru abia atunci în adevărata

sa înfățișare. Soarele puternic al dimineții risipise ceața lăptoasă, iar forfota nebună a gondolelor de pe Canal Grande[20] îl făcu să uite pentru un moment că undeva, în spatele său, doi gangsteri veritabili, nu de cinema, îl urmăresc.

Se opri cu valizele în mână pe Ponte del Ferovia[21] pentru a admira în voie gondolele de pe Canal Grande. Vizibilitatea era perfectă și de acolo, din fața gării, se vedea clar cum principala cale de apă a cetății lagunare face primul cot al imensului „S" pe care îl desenează pe harta orașului.

Dinspre monumentalul edificiu Fontego dei Turchi[22]

---

[20] Canal Grande (în română Marele Canal) este un canal din Veneția. El reprezintă unul dintre coridoarele navale majore ale orașului. Transportul public este efectuat de „autobuze" navale (italiană: vaporetti) și taxiuri navale private, însă mulți turiști preferă să exploreze canalul cu gondolele.

[21] Podul Libertății (în italiană Ponte della Libertà) este un pod rutier și feroviar care conectează centrul istoric al orașului Veneția (format dintr-un grup de insule) de țărmul continental. El reprezintă singura cale de acces pentru traficul rutier în Piazzale Roma și pe insula Tronchetto și pentru traficul feroviar în Gara Venezia Santa Lucia Podul a fost construit în perioada 1931–1933 după proiectul inginerului Eugenio Miozzi și inaugurat de Benito Mussolini la 25 aprilie 1933 ca Ponte Littorio («Podul lictorului»), fiind singura cale de acces pentru vehiculele rutiere în centrul istoric al capitalei regiunii Veneto. La sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial a fost redenumit Ponte della Libertà pentru a onora eliberarea de sub dictatura fascistă și de sub ocupația nazistă.

[22] Fondaco dei Turchi (în venețiană Fontego dei Turchi) este un edificiu în stil veneto-bizantin din Veneția (nordul Italiei), situată pe malul Canal Grande, în sestiere Santa Croce. Termenul Fondaco provine din arabul fondouk, ce desemnează un „depozit".

se apropiau lent circa douăzeci de gondole, înțesate cu turiști entuziaști și zgomotoși, unul dintre sutele de grupuri de turiști sosiți din lumea întreagă pentru a admira Veneția, acest miracol arhitectonic creat cu mai bine de un mileniu în urmă de geniul uman. Dacă pe apele vălurite ale canalului n-ar fi trecut în viteză zeci de „vaporetto[23]" și „motoscafo[24]", Tudor ar fi jurat că avea în față unul din celebrele peisaje ale lui Guardi[25], pictorul care a lăsat moștenire posterității cele mai multe și fidele imagini ale Veneției de altădată.

Prinse bărbătește cele două valize și coborî pe malul opus unde făcu semn primului gondolier liber.

— Prego... un albergo..."[26]

Cel mai important lucru era să găsească un hotel ieftin, eveniment rar la Veneția, mai ales în plin sezon estival.

*

Piața San Marco era la una din obișnuitele sale ore de maree turistică. Oameni de pe toate continentele, cu pielea de toate culorile se împrieteneau într-o clipă, încercând să-i fure cât mai mult momentului trecător.

---

23 Vaporașe.

24 Bărci cu motor.

25 Francesco Guardi (n. 5 octombrie 1712, d. 1 ianuarie 1793) a fost un pictor venețian și membru al Școlii Venețiene. El este considerat ca fiind ultimul practician, împreună cu frații săi, ai școlii venețiene.

26 Un hotel, vă rog...

Tradiționalii porumbei se hrăneau domestic cu boabele aurii de porumb aruncate darnic de turiștii care le cumpărau pe loc, în pungi micuțe, răsucite din hârtie colorată. Câțiva fotografi ambulanți, cu aparate de epocă, îmbiau clientela, făcând concurență pictorilor risipiți în mulțime și care desenau aproape tot atât de repede cât timpul necesar realizării unei poze „à la minut”.

Tudor sperase ca, dizolvat în acest furnicar pestriț, să se desprindă de supravegherea atentă a urmăritorilor. Tentativa nu-i reușise, astfel că, resemnat, se hotărî să le facă jocul și să rămână de bună voie prizonierul privirilor lor insistente. Îi devenea tot mai clar faptul că excursia sa se anunța bogată în neprevăzut, poate chiar prea bogată. Nici nu apucase bine să treacă granița și se trezise filat, apoi provocat grosolan de indivizii aceia. Începea să înțeleagă o parte din adevăr. Dumitrache nu era deloc omul de afaceri onorabil ce părea a fi.

Plimbarea prin Veneția fusese obositoare și începea să resimtă efortul. Mesele acoperite de parasolare ale terasei Quadri îl îmbiau cu umbra lor odihnitoare. Se așeză la o masă apropiată de estrada de lemn pe care cânta fără pauză o excelentă orchestră și se lăsă purtat de muzica melodioasă. Profitând de momentul de destindere pe care i-l oferea popasul pe terasa celebrului restaurant venețian. Tudor scoase din buzunar ilustrata

ce înfățișa Podul Rialto[27] și pe care o purtase toată ziua cu sine. Notă adresa de la București a lui Arnăutu Dumitrache, gândindu-se cu maliție la textul ce avea să-l scrie. Privi pe sub sprâncene spre cei doi zeloși urmăritori care se îndreptau cu pași înceți spre cafeneaua Florian apoi, zâmbind, scrise pe spatele ilustratei „Meilleurs voeux de Vienne et Venise"[28].

Salutul imita titlul unui roman de aventuri al lui Jan Fleming[29], scriitorul care și-a început cariera ca agent al Inteligence-Service-ului sub acoperirea de ziarist, binecunoscutul: „Meilleurs voeux de la Jamaique". Oare Dumitrache Arnăutu va sesiza aluzia? După ce scrise adresa agenției din București a lui Arnăutu, Tudor privi din nou spre cafeneaua Florian. Falsul inspector de la Interpol și gorila ce-l însoțea se îndepărtaseră de cafenea. Acum admirau vitrinele magazinelor cu bijuterii din pasajul ce duce spre Rialto.

Fiecare din ei desfăcuse câte un ziar și se prefăceau

---

[27] Podul Rialto (în italiană Ponte di Rialto) este unul dintre cele patru poduri care traversează Canal Grande din Veneția (Italia). El este cel mai vechi pod peste canal și reprezintă linia de demarcație între sestierele San Marco și San Polo.

[28] „Cele mai bune salutări din Viena și Veneția".

[29] Ian Lancaster Fleming (28 mai 1908–12 august 1964) a fost un scriitor și jurnalist britanic, cunoscut pentru crearea lui James Bond și elucidarea aventurilor acestuia în 12 romane și 2 povestiri scurte. Cu circa 100 de milioane de exemplare vândute în toată lumea, lucrările despre spionul britanic sunt incluse în lista celor mai bine vândute cărți.

cufundați în lectură. Tudor era însă sigur că paginile erau găurite și că cei doi continuau să-l supravegheze. Toată ziua încercase să ghicească finalitatea acestor acțiuni. Dacă Dumitrache se ocupa într-adevăr de spionaj, atunci de ce trebuia ca niște complici de-ai lui să i-o spună, să se dea drept agenți ai Interpolului, și să-l supravegheze în permanență? Era absurd. Dar dacă cei doi aparțineau unei bande rivale? Totul căpăta atunci și sens și finalitate. Nu transporta el către Paris șase rolfilme? Poate că banda rivală presupunea că microfilmele ascund documente secrete și intenționa să intre în posesia lor. Oricum, povestea devenea palpitantă, iar Tudor era decis să nu lase evenimentele să treacă pe lângă el. Ce fac urmăritorii? Citesc ziarele. Nu se grăbesc. Ei bine, nici el nu se grăbește. Savură lent licoarea aromată a unui „Martini roso”, apoi mai comandă un pahar. Trecuse mai bine de o jumătate de oră când se hotărî să plece. Aruncă o ultimă privire palatului dogilor pe care apusul soarelui îl lumina ca într-un spectacol de sunet și lumină, și se îndreptă spre Rialto. Își aminti că lângă cheiul larg văzuse mai devreme placa indicatoare a unei stații de „vaporetto” și se hotărî să aștepte una din cursele ce duceau de la Lido spre Piazzale Roma, străbătând aproape în întregime Canal Grande.

Urmăritorii se țineau în continuare scai. Se urcară

odată cu Tudor în „vaporetto” și coborâră odată cu el la stația Ferovia, în apropiere de Via Lista di Spagna pe care se afla hotelul „Terminus”.

Tudor se mai plimbă prin jurul gării, făcu un scurt popas la serviciul de informații al căilor ferate, rezervându-și locul pentru Paris, apoi se îndreptă spre hotel. Își dădu seama că nu mai era urmărit în momentul în care trecea podul peste Canal Grande.

Când luă cheia camerei de la recepție, simți că de undeva, din ungherele slab luminate ale holului hotelului „Terminus”, îl pândea cineva.

Așteptă cuprins de neliniște cabina liftului și deschise grăbit ușa. La câteva secunde după el, pe când se pregătea ușurat să apese pe butonul etajului cinci, în cabină pătrunseră urmăritorii săi.

Falsul inspector închise la rândul său ușa liftului, apăsând calm pe butonul etajului cinci, în timp ce gorila îl pocnea scurt în moalele capului pe Tudor, care încercă fără succes să se împotrivească.

— Nu mișca...

Tudor înțelegea că orice rezistență era de prisos și aștepta resemnat scena următoare. În clipa în care liftul încetinea înainte de oprirea la palier, gorila îl mai lovi o dată în ceafă. Tudor își pierdu cunoștința. Cei doi îl susținură să nu cadă, apoi îl târâră de-a lungul coridorului pustiu. Falsul inspector îi scoase cheia din

buzunar, descuie liniștit ușa și intrară în camera întunecată. Unul din agresori aprinse lumina electrică, în timp ce Tudor deschidea ochii.

— Ce e? Ce se întâmplă? întrebă el aiurit.

Lucas scoase din buzunar o cutie metalică și din ea o seringă. Seringa era deja plină cu ser brun.

— Ce faceți? întrebă Tudor înspăimântat.

— O injecție, ca să uiți și să dormi.

Tudor încercă să se împotrivească, dar gorila îl imobiliza, în timp ce Lucas îi înfigea acul seringii în mușchiul coapsei drepte, direct prin stofa. Pantalonului. Simți presiunea serului care intra cu violență în trupul său deja amorțit. Camera începu să devină mai mare, tot mai mare, pereții să se îndepărteze cu repeziciune, apoi nu mai simți nimic...

Lucas introduse cutia cu seringa în buzunar, în timp ce complicele său începea să-l dezbrace de haină. Din buzunarul de la piept, Lucas scoase o pereche de mănuși străvezii, de cauciuc. Le scutură îndelung de praful de talc apoi, tacticos, le puse pe rând în mâinile lui Tudor. Presă de câteva ori pe mâinile sale suprafața netedă de cauciuc a mănușilor, astfel ca interiorul acestora să se muleze pe degetele reporterului care începu să scâncească și să ofteze, așa cum fac copiii când dorm. Lucas îi scoase apoi mănușile și le depuse cu grijă într-o pungă de plastic, pe care o ascunse în buzunarul

de la piept.

După aceea, scoase fotografia unei femei în vârstă. Îl ridică pe Tudor de pe pernă, îl bătu de câteva ori cu palmele peste obraji, până când acesta deschise ochii.

— Privește... privește chipul acestei femei... Privește... Tudor clipi la început des, orbit de lumina din încăpere, apoi ochii îi rămaseră imobili, fixați asupra imaginii.

— Femeia aceasta este mătușa ta... este mătușa ta... Privește-i bine chipul...

Lucas îl așeză pe Tudor din nou pe pernă și după ce-i închise pleoapele mângâindu-le ușor îi spuse cu glas calm, liniștitor, ca într-o ședință de hipnoză:

— Acum ai să dormi... Ai să dormi... Ai adormit... Vei dormi liniștit...

8. Operațiunea „intoxicare”

Tânărul locotenent amator de probleme rebusiste, care tocmai ataca pozițiile orizontale ale careului intitulat „Răbdare și tutun”, se ridică respectuos în picioare. În anticameră intrase grăbit maiorul Toma Grigoruț, privind întrebător spre secretară:

— E cu cineva șeful?

— Tovarășul așteaptă să între... E ceva urgent?

— Te rog să mă anunți imediat...

Colonelul Amza îl primi zâmbind, cu o oarecare

ironie în voce:

— Bietul tânăr... Așteaptă de un sfert de oră să intre la mine și de fiecare dată cineva i-o ia înainte...

— Nu stau decât un minut. Dacă voi rămâne peste șaizeci de secunde nu va fi, în niciun caz, vina mea. Dumitrache Arnăutu a părăsit țara. Ieri, cu un avion al companiei Air France. Destinația Paris... îmi permiteți să mă retrag?

— N-ai simț de răspundere, maiorule... Carevasăzică, dacă tânărul locotenent de afară așteaptă e din vina mea? Ei bine, fie, îmi iau întreaga răspundere. Stai jos, să-mi adun gândurile. Hai să recapitulăm. Dumitrache ni i-a dat plocon pe tavă pe cei doi Borșa. Noi însă i-am refuzat. Asta nu făcea parte din joc, și atunci s-a temut pentru propria piele... Mă înșel?

— Cred că sunteți destul de aproape de adevăr. Dar mai e ceva. Domnul Dumitrache încearcă să ne „intoxice”...

— Spuneai că vii pentru un singur minut, iar dumneata ai un sac de noutăți. Hai, spune...

— Nu e decât o jumătate de oră de când mi-a telefonat Cornel Borșa. Avea o voce speriată și plângătoare. M-a prelucrat cinci minute cu cele mai politicoase scuze pentru a-mi spune în cele din urmă că tipul de la telefon a dat semne de viață.

— Ei, nu mai spune! Și ce dorește tipul de la telefon?

— Să-i înapoieze cei cinci mii de lei, din moment ce n-a vrut să lucreze pentru el... să ia un taxi din stația Eminescu după orele zece treizeci și să lase plicul cu bancnote sub covorul de cauciuc din spate.

— L-ai întrebat dacă vocea...

— L-am întrebat. Mi-a spus că este aceeași voce care l-a abordat înainte. Un glas aspru, înăbușit de o batistă așezată pe microfon.

— Deci Dumitrache vrea să ne convingă că nu el stă în spatele organizației. Nu el a dat dispoziții la telefon, nu el culege recolta din taxiuri... Cum s-ar spune, își construiește un alibi.

— Asta e și părerea mea. Ne pune pe drumuri cu piste false, apoi se întoarce și își continuă activitatea, convins că manevra i-a reușit... Probabil că pe cei doi Borșa îi va scoate definitiv din combinație. Asta îmi amintește de orele de științe naturale din liceu.

— Ce spui? Colonelul îl privea surprins. Ce legătură are Dumitrache Arnăutu cu lecțiile dumitale de științe naturale?

— Există pe lumea asta o reptilă mică, de fapt o șopârlă... Dacă o apuci de coadă, se smulge și-ți lasă în mână un fragment din trup, găsindu-și imediat ascunzătoare. În câteva săptămâni însă, coada îi crește la loc. Știți, e ca în combinația noastră cu sacrificiul nebunilor.

— Deci, adoptăm de-acum o altă terminologie: sacrificiu de coadă.

— Un viitor general așteaptă în anticameră... Să nu uităm că și noi am fost odată locotenenți. Îmi permiteți să mă retrag?

— Următorul raport la orele paisprezece...

— Am înțeles, să trăiți...

*

Emilia privea pe fereastră forfota bulevardului, întotdeauna animat la orele acelea de început de zi. În stația autobuzului 37′ câteva siluete se mișcau pe trotuar, în așteptare. Își verifică coafura în sticla ferestrei care, lucioasă, îi reflecta chipul ca o oglindă. Omul care o interesa nu sosise. Era sigură că nici de această dată nu va da greș. De fapt, a greșit ea vreodată? Nu, nu putea să-și reproșeze nimic. Totul a pornit de la încăpățânarea inginerului acela care n-a vrut să coopereze, deși era în interesul său. Serviciile pe care i le adusese lui Dumitrache Arnăutu și organizației sale erau incomparabil mai mari decât insuccesul operației „Thompson Electric Limited”, de aceea și răsplata era substanțială, acum, când trebuia să iasă din scenă. O părăsea nu învinsă, ci acționând prudent. Cine știe, mai târziu, când totul va fi uitat, poate vor intra din nou în rândurile celor activi, atât ea cât și Cornel. Se auzi soneria de la intrare. Femeia deschise ușa intrigată. Nu

aștepta nicio vizită. Era poștașul care-i întinse o ilustrată. În drum spre fereastră Emilia privi în fugă fotografia care reprezenta palatul Schonenbrun apoi întoarse, curioasă, ilustrata. Pe spatele ei, scrisul ferm al lui Tudor îi transmitea cele mai sincere salutări din Viena precum și rugămintea de a verifica în lipsa sa nu numai calitatea reproducerii desenelor, ci și textul de pe pliantul consacrat uneia din firmele reprezentate de Dumitrache Arnăutu. Emilia zâmbi, gândindu-se cu maliție la capcanele pe care, mai mult ca sigur, Arnăutu avea să le presare în calea călătoriei reporterului. Dumitrache ar trebui să-i fie infinit mai recunoscător pentru serviciile pe care i le-a adus. Pe Tudor ea i l-a semnalat. Din bârfele de cafenea ale unor gazetari și graficieni care se ocupau de machetarea și ilustrarea revistelor, Emilia a tras concluzia că reporterul ar putea servi în rândurile organizației lui Arnăutu. Partea slabă a lui Tudor: banii. Cu ajutorul lor îl puteau supune întru totul voinței și scopurilor organizației.

De pe trotuarul de vizavi un tânăr traversa în fugă bulevardul. Era el, băiatul acela simpatic și timid pe care de câteva zile Emilia îl provoca într-un joc când cochet, când agresiv. Tânărul reprezenta exact tipul de bărbat de care avea nevoie pentru a-i păcăli pe cei de la securitate și de a-i conduce din nou pe piste false. Îl întâlnise de câteva ori ca din întâmplare în stația

autobuzului 37. I-a aruncat privirea aceea plină de promisiuni „numărul unu”, cum o catalogase cu cinism Cornel Borșa și căreia nu-i rezista niciun bărbat, iar tânărul, fâstâcit, a urmat-o în drumul pe care ea l-a parcurs până la magazinul „Eva”. Jocul s-a repetat de câteva ori iar acum, Emilia, sigură pe reacția tânărului, se pregătea să treacă la atac. Coborî liniștită scările îndreptându-se spre stația autobuzului.

Tânărul roși. Ar fi vrut s-o salute, dar timiditatea era mai puternică decât dorința. Aruncându-i o privire încurajatoare, Emilia urcă în primul autobuz care opri în stație. Tânărul o urmă docil. Frumoasa blondă se duse în față. Tânărul se așeză în spatele ei. Se prefăcea că privește trotuarele înțesate de pietoni, dar ochii îi alunecau mereu spre frumosul profil al Emiliei. La Piața Palatului Emilia coborî. Tânărul o urmări de aproape. Cu pași mici, fără să se grăbească, capcana blondă a organizației lui Dumitrache Arnăutu începu să treacă în revistă vitrinele cu confecții și încălțăminte. Prudent, păstrând o distanță convenabilă, tânărul o urmărea, de data asta mai decis ca oricând s-o abordeze. Jocul dură până la intersecția străzii 13 Decembrie cu Calea Victoriei, unde Emilia se duse la milițianul care dirija circulația. Arătând în direcția tânărului ce o privea pe furiș, Emilia spuse:

— Tovarășe milițian, te rog să-l întrebi pe tânărul

acela în ce scop mă urmărește de câteva zile. Te-aș ruga foarte mult ca motivul și numele urmăritorului meu să-l comunici maiorului Toma Grigoruț de la securitate... Mulțumesc.

Luat repede, milițianul se conformă. Suflă în fluier și îi făcu semn tânărului să se apropie. Îngrozit, acesta rămase țintuit locului. La o asemenea manevră perfidă nu se așteptase, după atâtea zile. Milițianul traversă strada și-i ceru politicos:

— Buletinul de identitate, vă rog...

*

La bufetul „Ghiocelul" se aflau la ora aceea de dimineață doar trei-patru clienți ocazionali, în afara obișnuiților localului: căruțașii care pândesc cumpărătorii de mobilă din magazinul de alături, de nelipsiții șmecheri de cartier, acei indivizi numiți curent paraziți sociali, care-și pierd timpul prin cârciumi în căutarea naivilor. Fane zis Milogul, unul dintre stâlpii bufetului „Ghiocelul", se socotea norocos. Începuse bine ziua. Un fraier bătrân, cu mutră de șobolan, cam amețit de băutură, se așezase la masa lui și-l întrebase dacă nu știe pe unde vine stația de taxiuri din Piața Eminescu și cu ce tramvai se poate ajunge acolo. Fane mirosise că-i rost de învârteală. Începu să-l îmbrobodească, explicându-i cât de complicat e un asemenea drum și că dacă dă o țuică, îl conduce el până

acolo, că tot nu are nicio treabă. Fraierul comandase o sticlă de țuică plus ceva gustări.

— N-ai idee, vorbea cu greutate bătrânul, cât să fie ceasul? Că al meu a stat...

— E trecut de unsprezece, îi răspunse Fane. Ce, te grăbești? I-ar fi părut rău să-l piardă pe bețivul acela darnic, care plătise consumația și tocmai comandase cafele.

— Am o daraveIă[30], frate... nu-ți spusei? O chestie cu niște bani, dar discreție, e secret... să nu ne audă cineva că-i periculos... mă înțelegi?

— Nu pricep nimic, răspunse Fane, care simțea că s-ar putea să se aleagă și cu altceva decât cu o masă gratis.

— Uite, plătește matale cafelele, spuse bătrânul, ridicându-se anevoie de pe scaun și întinzându-i o hârtie de o sută. Eu ies până în stradă, să dau un telefon. Trebuie, mă înțelegi? Cinci mii de lei... Cincizeci de bălcești[31], uite așa, pe muche... pricepi? Da să n-o întinzi cu restul... îmi trebuie pentru taxi...

Bătrânul se ridică de la masă și cu pași șovăielnici porni spre ușă. Ajuns în stradă, privi cu coada ochiului spre șmecherul care tocmai chema ospătarul și ca prin

---

[30] Treburi, interese; afaceri comerciale, negustorie.

[31] „Bălcescu”, așa cum era numită în popor hârtia de 100 de lei, a circulat prin mâinile românilor vreme de 39 de ani, fiind a doua cea mai longevivă bancnotă din istoria României.

minune, aburii beției i se risipiră. Bătrânul formă numărul lui Cornel Borșa a cărui voce răsună imediat în receptor:

— Cine-i acolo?

— Eu sunt, Cornele... Am găsit omu... Care-i numărul taxiului?

Borșa îi dictă de două ori numărul de înmatriculare al taxiului, iar bătrânul spion îl scrise cu cifre mari pe o bucată de hârtie mototolită.

— Ei, papa, cum merg afacerile? îl întrebă Fane când bătrânul se reîntoarse cu pași clătinați la masă.

— S-a făcut... Cinci mii. Cinci, auzi?

— Ai vândut ceva?

— Nu... Eu mă ocup cu... aici bătrânul se uită speriat în jur să vadă dacă-l aude cineva... filodorme[32]. Sunt misit de case. La mine dai anunțu ca la mica publicitate și se face... clipi șmecherește din ochi dar nu reuși decât o grimasă – schimburi de locuințe, închirieri, subînchirieri... Pricepi? Dai taxa și se face... Hai să mai bem ceva...

— Păi ziceai că-ți trebuie banii pentru taxi...

— Da, ce, eram prost să-ți dau ultima sută? Ai? Ție, un necunoscut?

---

[32] Sumă de bani pretinsă în mod abuziv de cineva pentru obținerea unui privilegiu, cedarea unui beneficiu etc.

— Nene, mă jignești. Sunt sufletist, așa că știi... întreabă lumea de mine. Fane mă cheamă și am un suflet de sfânt. D-aia m-au poreclit Milogul... Că eu nu sunt d-ăia, știi matale... Fane se întoarse vesel, către ospătar: Băiatu, adu un rând!

Bătrânul mai bău două păhărele și cu limba împleticindu-se îi spuse lui Fane:

— Fratele meu, domnule Fane, ești un băiat levent și cu caracter... Mi-a făcut plăcere, dar afacerile sunt afaceri. Scoase hârtia cu numărul taxiului, o așeză pe masă, încercând să-i netezească cutele.

— Ce-i aia? Un număr de telefon? întrebă curios Fane.

— Aș, e un număr care aduce noroc. Nu-ți spusei? Afacerea? Cinci mii de lei?

— Da, mi-ai spus...

— Gata, trebuie să plec în stația Eminescu și să iau taxiul cu numărul ăsta. Cum ai zis că ajung acolo?

— Nene, ți-am povestit... e complicat al dracului. Mai bine mergem împreună.

Fane începea să-și facă planuri. Strigă către ospătar:

— Băiatu, mai adu un rând...

— Dom' Fane, se poate? protestă bătrânul. P-ăsta îl dau eu...

Pe la unsprezece și jumătate bătrânul era frânt, moțăind cu fața pe masă.

— Nene, îl strigă Fane, și cu lozu' ăla ce faci?

— Care? bătrânul ridică puțin capul, dar îl așeză din nou pe fața de masă.

— Lozu... Banii... Filodorma... Tipul care trebuie să-ți dea cinci miare...

— Aș, pufni în râs bătrânul, crezi că sunt fraier? Să iau banii din mâna tipului? Ca să mă toarne la miliție? Să aibă martori? Nu, cu mine nu merge așa... Mă înțelegi? Mie trebuie ca omul să-mi lase frumos banii în plic, într-un loc sigur... Știi dumneata vreun loc sigur?

— Ce să spun! răspunse Fane. Am auzit eu odată că unul lua șpagă numai în lift, să n-aibă martori.

— Aș, e veche... Eu lucrez cu taxiul... Lasă omul plicul cu bani în taxi, sub covorul de cauciuc din spate, iar eu îi dau telefon, aflu ce număr are mașina și în care stație stă... Fac o cursă, mă plimb, iau banii și gata. E bine?

— Cu matale mai învață omul câte ceva, spuse admirativ Fane privind numărul scris pe hârtia așezată neglijent, la vedere, pe fața de masă pătată de vin roșu. Repetă de câteva ori în gând numărul taxiului apoi strigă către ospătar:

— Băiete, o cafea amară pentru prietenul meu. Papa, mă scuzi... Mă duc la toaletă...

Bătrânul părea a fi la capătul rezistenței. Mormăi ceva, apoi adormi cu nasul rezemat de masă.

Fane porni spre toaletă, dar în curtea interioară a localului schimbă drumul și ieși în stradă. Făcu semn

unui taxi, urcă lângă șofer și strigă vesel:

— În Piața Eminescu, repede!

Când silueta robustă a maiorului Toma se profilă în cadrul ușii, colonelul Amza își aruncă ochii asupra ceasului. Erau orele paisprezece fix.

— Punctualitatea este mama disciplinei... Parcă dumneavoastră obișnuiați să-mi repetați asta cu ani în urmă, spuse Toma.

— Și după cum se vede, ți-a prins bine... Ei, cum stăm? Intoxicația cu viruși Arnăutu se agravează?

— Din fericire, am luat la timp antidotul. Simptomele intoxicației s-au manifestat acut printr-o manevră a Emiliei. A băgat în bucluc un tânăr cercetător la institutul de fizică al Academiei, pe care l-a făcut să creadă că-i este simpatic. Băiatul s-a ținut după frumoasa blondă vreo trei-patru zile... Emilia a avut grijă să mă informeze telefonic de câteva ori că un tip cu o mutră suspectă o filează. Dacă l-ați vedea pe bietul tânăr... O fizionomie tipică de timid...

— Și totuși, a avut curajul s-o urmărească, în așteptarea unei clipe potrivite pentru a-i face cunoștința.

— Capcana asta blondă este în stare să ducă și un sfânt în ispită.

— Asta ți se pare dumitale. Ce s-a întâmplat cu banii?

— Borșa i-a pus într-un taxi ce staționează în stația

Eminescu. Pe la douăsprezece fără zece un borfaș cu cazier, unul Fane zis Milogul, a luat taxiul și apoi plicul cu bancnote. Am rugat miliția să-l ridice din taxi. Avea banii asupra sa. A dat o declarație confuză, un adevărat roman. O să citiți totul în raportul meu. Acum îl dactilografiază.

10. Se caută un asasin...

Când deschise ochii, Tudor fu orbit de lumina puternică a soarelui care pătrundea în cameră prin sticla bine șlefuită a ferestrelor. Soarele era sus, semn de amiază. Își simțea corpul greu, ca după o beție crâncenă, și gura împăstată[33]. Mișcă mâinile, picioarele. Se duse împleticindu-se în camera de baie și se privi în oglindă. Avea fața răvășită și pe obrazul stâng zgârieturi adânci, de parcă l-ar fi șters cu ghearele ascuțite o pisică înfuriată. O amețeală ușoară persista în trupul pe care îl simțea vlăguit, ca după o cursă de fond. Își pipăi corpul și simți sub atingerea degetelor o protuberanță dureroasă. Abia atunci își aminti exact ce se întâmplase cu el. Primul gând fu să caute portmoneul și să-l verifice. Se liniști, constatând că atât actele cât și banii

[33] Aspect palpatoriu caracterizat printr-o lipsă patologică de elasticitate a țesuturilor, pe un teritoriu, asociată cu îngroșarea difuză, profundă a țesuturilor subiacente.

erau la locul lor. Dar poate că agresorii nu asta căutau. Poate că indivizii i-au luat rolfilmele. Desigur, cum nu s-a gândit la asta de la început? Bineînțeles că indivizii aparțin unei bande rivale și l-au urmărit, știind că poartă asupra sa filmele încredințate de Arnăutu. Căută înfrigurat în valiză. Descoperi că filmele se aflau la locul lor, în aceleași casete pe care le primise din mâna lui Dumitrache Arnăutu. Capul îi vâjâia, membrele îi erau de plumb, amintirile îi erau confuze. Abia după ce se bărbieri și făcu un duș fierbinte, apoi unul rece, se simți înzdrăvenit. Își lipi pe zgârietura de pe față o bandă de leucoplast, renunțând să-și mai chinuiască mintea pentru a afla unde, cum și cine îl însemnase astfel. Cercetă costumul gri de tergal[34] pe care îl purtase în ziua precedentă și fu uimit să constate că îi lipsea un nasture, smuls brutal împreună cu o bucată de stofă. Misterele se acumulau pe rând, căci pe poalele vestonului de la costumul gri descoperi pete de sânge uscat, cafeniu. Pentru că se grăbea, înlocui haina de tergal cu un sacou de piele neagră și coborî două câte două scările ce duceau la restaurantul hotelului. Femeia de serviciu pe etaj îl privi cu o mirare neascunsă, astfel încât Tudor se opri:

— S-a întâmplat ceva, doamnă?

---

[34] Fibră textilă obținută prin procedee chimice din rășini sintetice poliesterice.

— Nu, nimic, mă întrebam numai ce limbă vorbiți dumneavoastră. Parcă ar fi un dialect din sud... Știți, în somn, oamenii nu mai vorbesc în limba țării în care se află ca turiști și îndrugă fel de fel în limba maternă... Eu îi aud adesea, când trec noaptea pe culoar.

— Da, se poate să fi vorbit în somn astă-noapte... Nu m-am simțit bine.

— Asta mi-am spus și eu, domnule. Vă agitați în pat și gemeați. Vorbeați un fel de italiană ciudată. Nu vă supărați, de ce naționalitate sunteți?

— Român, din România...

— A, România, știu. E o soră a Italiei... Așa scrie în istorie, că țările noastre sunt latine. Mă bucur că v-am cunoscut domnule...

— Tudor... Dar cum v-ați dat seama că mă zvârcoleam în pat?

Femeia roși și continuă:

— Vai, domnule, să nu vă închipuiți cine știe ce... Tocmai treceam prin fața ușii când v-am auzit. Am văzut că cheia e pe dinafară și că ușa e întredeschisă. Am băgat cheia în broască pe dinăuntru. Așa e regulamentul la noi, și fără să vreau v-am văzut...

Tudor își luă rămas bun de la vorbăreața cameriera și continuă să sară treptele două câte două spre sala de mese. În așteptarea comenzii, luă distrat de pe masă unul din ziarele de prânz și atenția îi fu atrasă de un

titlu mare pe pagina întâia: „Crima de la Hotel Bristol. O bătrână din Detroit înjunghiată după miezul nopții. Martorii declară: asasinul purta un fulgarin albastru. În mâna victimei s-a găsit un nasture smuls odată cu câteva fibre de stofă din haina de tergal gri a ucigașului. Amănunte în pagina treia”.

Tudor simți că-l trec nădușelile. Ce putea însemna asta? Reciti: „În mâna victimei s-a găsit un nasture smuls odată cu câteva fibre de stofă din haina ucigașului”.

Și din haina sa gri lipsea un nasture, smuls într-adevăr cu o mică bucată de stofă. Iar pe poalele hainei se aflau pete de sânge. Împături ziarul și-l băgă în buzunar. Avea să recitească mai târziu relatarea, în cameră. Acum trebuia să se concentreze și să se stăpânească. Tulburat, își acoperi pantalonii de tergal gri cu șervetul care se afla lângă tacâmuri. Înghiți dejunul repede, fără nicio poftă, apoi urcă în fugă scările până la camera sa, nemaiavând răbdare să aștepte liftul. Așezat pe fotoliu în fața ferestrei, Tudor desfăcu ziarul la pagina treia. Sub titlu, portretul unei femei în vârstă. Imaginea aceea o mai văzuse. Era sigur că pe femeia din fotografie o cunoaște bine, că trăsăturile blânde, ochii aceia triști îi mai văzuse cândva.’ Dar unde? O bătrână din Detroit? Ce putea să caute în memoria sa chipul unei bătrâne din Detroit? Nu fusese niciodată în

America și totuși avea certitudinea stranie că femeia din fotografie nu-i era străină. Tulburarea sa crescu și mai mult când citi restul articolului:

„Aseară, la miezul nopții, doamna Elena Vassu din Detroit s-a despărțit de prietena sa doamna Smith Eveline din aceeași localitate, urându-și, ca de obicei, noapte bună. Nimic nu prevestea drama care avea să urmeze – ne-a declarat cu lacrimi în ochi doamna Smith, azi de dimineață în timp ce inimosul comisar al brigăzii criminale din Veneția, domnul Paolo Santalucci, își începea investigațiile în dormitorul stropit cu sângele victimei inocente. Comisarul Santalucci ne-a declarat în exclusivitate: Criminalul purta un costum de tergal gri. Victima a reușit să-i smulgă un nasture și câteva fibre de stofă. Sub unghiile victimei s-au găsit fragmente de piele, ceea ce ne-a permis să deducem că bătrâna s-a luptat cu agresorul, reușind să-l zgârie. Cercetarea în laborator a peliculelor de epidermă ne va permite să descoperim grupa de sânge a asasinului. Un martor care ne-a rugat să nu-i dezvăluim identitatea afirmă: Am văzut ieșind din camera victimei, în jurul orei unu, un individ îmbrăcat în impermeabil albastru, care-și ascundea obrazul într-un fular bej de mătase. Ceea ce m-a frapat, a fost părul lung al individului, o chică lungă și nepieptănată.

Doamna Smith ne-a mai declarat: eu și prietena mea

venisem pentru prima oară la Veneția. Biata de ea, dorise atât de mult să facă această călătorie, în care urma să întâlnească o rudă îndepărtată. În America nu mai avea pe nimeni. La Detroit, în afară de membrii comunității române căreia îi aparținea, eu eram unica sa prietenă.

În ziarul de mâine vom reveni cu amănunte.

Până atunci ne permitem să-i sugerăm simpaticului și inimosului comisar Santalucci o pistă probabilă: cine e această rudă îndepărtată? Nu cumva e una și aceeași persoană cu individul în impermeabil albastru și cu chică nepieptănată?"

Tudor privi instantaneul prins de fotoreporter în timpul convorbirii. Doamna Smith avea o expresie energică pe un obraz neobișnuit de frumos pentru vârsta pe care o purta cu multă distincție, ceva între șaizeci și șaizeci și cinci de ani. Îl frapă acest amănunt și îl reținu, ca pe o curiozitate. Pe urmă, începură să-l frământe gânduri contradictorii. Ce se întâmplase cu el după ce haidamacii aceia l-au lovit și l-au adormit cu narcoticul? Femeia de serviciu afirmase că l-a văzut și auzit agitându-se în somn, că ușa de la cameră era întredeschisă. Să fi părăsit cumva hotelul pe când se afla sub influența narcoticului? Apoi, cuprins de furie oarbă, inconștientă, să fi ucis? Absurdități! Absurdități! Nu putea fi nimic adevărat în povestea aceea care semăna a

coșmar. Atunci cum de-și amintea atât de bine chipul femeii ucise? De ce avea convingerea că a mai văzut-o și în altă parte decât în fotografia publicată de „Diario di Venezia”? Și de ce victima aparținea tocmai unei colonii române din S.U.A.? Atâtea coincidențe nu puteau fi întâmplătoare. Cineva mințea, era evident, trimițând poliția pe piste false. Toate indiciile publicate în ziar, absența nasturelui, petele de sânge de pe haină, aveau un singur scop: acela de a-l înspăimânta, de a-l determina să încerce un sentiment de culpabilitate. Mult așteptata călătorie europeană se continua cum nu se putea mai rău, iar lumea occidentală i se înfățișa cu una din cele mai urâte și mai înfricoșătoare laturi: violența, șantajul.

A doua zi, dimineața, pe peronul gării, cumpără noul număr al lui „Diario di Venezia”. Crima de la hotel Bristol ocupa din nou prima pagină. „Asasinul are grupa de sânge B II. (Bineînțeles, grupa mea, gândi Tudor). A fost găsită o perucă înfășurată într-un fulgarin albastru. Comisarul Santalucci declară: asasinul trebuie căutat printre miile de turiști ai Veneției.

Doamna Smith a dispărut din hotel fără să plătească nota. E oare vorba de o răpire? Amănunte în pagina a treia”.

Bău la barul gării un Martini roso apoi, urnindu-și din

loc cele două valize mari, urcă în vagonul de Paris. La fereastra deschisă a compartimentului începu să citească „Diario di Venezia”. „Crima de la hotelul Bristol continuă să plutească în mister. Comisarul Santalucci a cerut biroului național italian de la Roma al Interpol să transmită secretariatului general datele acestei crime care îi depășește competența.

În timpul nopții, gondolierul M.R. A pescuit în apropiere de Ponte Accademia, în apele lui Canal Grande, un sac de plastic. Predat carabinierilor, sacul a ajuns pe biroul comisarului Santalucci care a descoperit astfel fulgarinul albastru, purtat de asasin, fularul bej și peruca cu care a fost văzut de martori.

Un necunoscut a sunat la redacție și ne-a spus:

— Știu cine a ucis-o pe bătrână. Cunosc motivul pentru care a făcut-o. Voi dezvălui adevărul la momentul potrivit. Vă rog să scrieți asta în ziarul dumneavoastră. Asasinul trebuie să afle că nu va scăpa de pedeapsă.

Doamna Eveline Smith, prietena intimă a victimei, a dispărut de la hotel în timpul zilei de ieri și n-a reapărut până la ora când tipărim aceste rânduri. Să fie oare o răpire sau trebuie să ne așteptăm la o nouă victimă a misteriosului asasin?”

Trenul se pusese în mișcare și Tudor privea cum zidurile bătrâne ale cetății lagunare se îndepărtează. Pe

culoar trecură cu pași legănați cei doi agresori din lift. Îi zâmbiră complice și se îndreptară în direcția vagonului restaurant.

Așadar, urmărirea continua. Perfect, gândea Tudor. Cel puțin acum știa de unde vine primejdia. Devenea concretă, avea ochi, nas, gură, nu mai constituia coșmarul acela care i se insinua de câte ori se gândea la moartea bietei bătrâne din Detroit și la amănuntele care legau această dramă de persoana sa. I se păru ciudat gândul acesta, dar avea convingerea că de-acum încolo, cât timp cei doi foști agresori se vor afla în preajma sa, se putea considera în deplină securitate. Cei doi își jucaseră numărul. Zâmbetul pe care i-l aruncaseră în scurta lor trecere pe culoarul vagonului, complice și oarecum amical, avea acest scop: să-l încredințeze că partea urâtă a programului luase sfârșit.

11. „Bons baisers de Paris”[35]

Dimineața aceea frumoasă de sfârșit de august îl găsise optimist și plin de vigoare pe Tudor, deși pe obrazul drept, o fâșie lungă de leucoplast îi ascundea zgârieturile adânci și încă dureroase. Îi plăcea hotelul curat și confortabil. Privea gânditor imaginea liniștitei

---

[35] „Îmbrățișări din Paris”.

și tăcutei Place Dauphine, dominată de statuia ecvestră a lui Henri IV. Din castanii stufoși și bătrâni se desprindeau primele frunze îngălbenite, purtate de un vânt ușor și călduț spre Quai de l'Horloge. Și tot un semn al toamnei ce se apropia era și furgoneta murdară, oprită în spatele hotelului, din care doi bătrâni în salopete descărcau brichete de cărbuni aruncându-le, printr-o fereastră cu geamuri sparte, în beci.

De la fereastra celui de-al cincilea etaj avea una din cele mai pitorești imagini ale Parisului. Pe de-o parte, cursul leneș al Senei cuprins între cheiurile pe care își etalează în aer liber rafturile copleșite de cărți și picturi renumiții anticari parizieni, traficul amețitor de pe Quai de la Megisserie, zidurile vechi și severe ale Palatului de Justiție, iar în partea opusă, capătul bulevardului Saint Michel invadat, la toate orele din zi și din noapte, de turiști și studenți.

Deși până la bulevardul Montparnasse [36] unde trebuia să ducă filmele încredințate de Dumitrache Arnăutu era o distanță destul de mare, Tudor preferă s-o parcurgă pe jos. I se părea un sacrilegiu să se închidă în cușca cu aer condiționat a unui vagon de metrou când

---

36 Montparnasse este un cartier din Paris, Franța, care este situat pe malul stâng al râului Sena, centrat la intersecția dintre Bulevardul Montparnasse și Bulevardul Raspail. Aici se află Gara Montparnasse, un nod important de cale ferată.

ziua aceea îi oferea imaginea plină de splendoare a unui Paris pe care îl redescoperea cu o încântare copilărească. Amintirile nostalgice din lectura romanelor polițiste ale lui Georges Simenon[37] îl determinaseră cu câțiva ani în urmă să dea târcoale Palatului de Justiție din L'Ile de la Cité[38], acolo unde își are sediul vestita „Police judiciaire" cu al său legendar comisar Maigret. Petrecea ore în șir în braseria Dauphine din piața cu același nume, acolo unde beau bere comisarii de la secția omucidere. Reporterul din el era fascinat de lumea descrisă atât de viu, atât de palpabil, atât de omenește și intenționa să scrie un ciclu de reportaje intitulat „Maigret între ficțiune și realitate". Plimbându-se în susul și în josul Senei pe care alunecau leneș șlepuri încărcate cu nisip și pietriș, aidoma celor văzute de la fereastra biroului comisarului Maigret, Tudor își nota fiecare amănunt, încercând să suprapună lumea amintirilor literare lumii reale, să intre în atmosfera

---

[37] Georges Joseph Christian Simenon (n. 13 februarie 1903; d. 4 septembrie 1989) a fost un scriitor belgian prolific, care a publicat o sută nouăzeci și două de romane, o sută cincizeci și opt de povestiri și numeroase articole și rapoarte. El este cunoscut pentru crearea comisarului Maigret, personajul principal al romanelor și povestirilor sale polițiste.

[38] Île de la Cité este o insulă situată pe Sena, în „inima Parisului". Este considerată leagănul antic al orașului Paris, altădată Lutetia. Ea aparține primului și celui de al patrulea arondisment al Parisului. Cronicarul Gui de Bazoches o evoca în 1190 ca fiind „capul, inima și vlaga Parisului".

intimă a locurilor, pentru ca reportajele să-i sugereze cititorului cât mai mult din viața care se scurge între faimoasele ziduri ale lui „P.J.”.

Toate bunele intenții s-au spulberat însă curând, căci altminteri decât în literatura lui Simenon îi apăreau în fața ochilor polițiștii lui „Police judiciaire”. Erau zile în care prin porțile de fier ale Palatului de Justiție intrau în grabă cunoscutele microbuze Renault negre ale poliției care descărcau în curtea largă, împrejmuită de zidărie și grilaj de fier forjat nu borfași, pungași sau criminali, ci adolescenți și adolescente, adunați de pe străzi cu brutalitatea binecunoscută din filme și literatură a „flicului”[39] parizian. Erau tinerii aceia pe care îi mai văzuse, muncitori, studenți, liceeni, modest îmbrăcați și a căror hrană zilnică era constituită numai din „frites[40]”. Erau tinerii aceia care distribuiau pe străzile Parisului publicații de stânga și care îi aminteau atât de bine și atât de tulburător tinerețea sa, tinerețea celor care distribuiau la el acasă pe străzile anilor 1945–1946 „Scânteia[41]” și „Scânteia tineretului”. Îi vedea manifestând sau lipind chemări pe străzile Parisului,

---

[39] „Flic” – denumire argotică a polițistului.

[40] „Frites" înseamnă „prăjite" dar desemnează popularii cartofi prăjiți care se vând la Paris în cornete și sunt preparați direct pe stradă.

[41] Scânteia a fost organul de presă al Partidului Comunist Român, până la căderea lui Ceaușescu în decembrie 1989. Urmașul ziarului Scânteia este ziarul Adevărul.

(cam gălăgios uneori, căci mai păstrau ceva din spiritul turbulentului „mai 1968” care a readus baricadele pe străzile marii metropole de pe Sena) cerând echitate socială, o democrație reală. Erau tinerii aceia pe care îi văzuse scriind cu cărbunele peste ecranul de televizor al unor imense afișe publicitare „2-2=5”, sau „je mens” (eu mint), sau „intoxication” (intoxicare). Băieți, fete, cei mai mulți dintre ei purtând uniforme de liceeni, protestau împotriva contradicțiilor societății de consum, împotriva incertitudinilor. Nu un asemenea „P.J.” visase Tudor în timpul lecturii romanelor lui Simenon și niciodată nu și-l imaginase pe bonomul Maigret vânând adolescenți și adolescente pe străzile Parisului pentru vina de a considera burghezia drept o clasă perimată, iar orânduirea ce-i poartă numele un anacronism istoric. Și nu despre asemenea polițiști avea să scrie el odată întors acasă.

Toate aceste gânduri îl înduioșau acum când, ieșind din Place Dauphine, se înscria pe Quai des Orfévrés pentru a intra în popularul bulevard Saint Michel. Se simțea bine în acest oraș mare și zgomotos. Îl iubea, pentru că Parisul îi reamintea mereu de acei români care au contribuit atât de mult la faima acestui oraș. Se gândea la generația lui Bălcescu, luptători pe baricadele anului 1848, cei care smulgeau petice de catifea din

tronul Bourbonilor[42], la eroii români din rezistența franceză printre care și acel inimos poet numit Ilarie Voronca[43]. Se gândea la Vuia[44], cel care a înscris Parisul în istoria aeronauticii prin primul zbor cu mijloace mecanice la bord, la revoluția în plastică stârnită de Brâncuși[45], cu atelierul său devenit muzeu, la înnoirea teatrului mondial provocată de Ionescu, la muzica sublimă a lui Enescu[46], la interpretarea scenică de ținută a Elvirei Popesco[47] sau a lui Yonel, la întemeietorul dadaismului, acel straniu poet Tristan Tzara[48], și la

---

[42] Casa de Bourbon a fost o importantă casă regală europeană și actuala casă regală în Spania și în Ducatul Luxemburg. Primii regi Bourbon au condus Navara și Franța în secolul al XVI-lea.

[43] Ilarie Voronca a fost un poet evreu român de avangardă, promotorul revistelor 75 HP și Integral și al mișcării integraliste. A mai semnat sub pseudonimele Alex Cernat și Roneiro Valcia.

[44] Traian Vuia a fost un inventator român, pionier al aviației mondiale. Pe data de 18 martie 1906 el a realizat unul din primele zboruri autopropulsate cu un aparat mai greu decât aerul.

[45] Constantin Brâncuși a fost un sculptor român cu contribuții covârșitoare la înnoirea limbajului și viziunii plastice în sculptura contemporană. Constantin Brâncuși a fost ales membru postum al Academiei Române.

[46] George Enescu a fost un compozitor, violonist, pedagog, pianist și dirijor român. Este considerat cel mai important muzician român.

[47] Elvira Popescu 10 mai 1894–11 decembrie 1993) a fost o actriță și regizor de teatru româno – franceză. În anii 1930 și 1940 a jucat într-o serie de filme de comedie franceze.

[48] Tristan Tzara este pseudonimul lui Samuel Rosenstock, poet și eseist român evreu, născut în localitatea Moinești din România și stabilit mai târziu în Franța, cofondator al mișcării culturale dadaiste, care a condus la o revoluție majoră în artele plastice și literatură.

atâția alții născuți pe plaiurile noastre și care au dăruit Parisului ceva din spiritualitatea românească.

Găsi adresa indicată de Dumitrache Arnăutu în apropiere de intersecția bulevardului Saint Michel cu bulevardul Montparnasse, pe o străduță laterală, Rue Delambre. Era o casă de raport cu patru etaje, una din acele clădiri urâte dar funcționale pe care le întâlnești în toate marile orașe. Cartea de vizită dată de Arnăutu indica ultimul etaj. Urcă scările de stejar alunecos, lustruite cu ceară, și sună la ușa pe care, spre surprinderea sa, scria „Arnăutu Dumitrache – importateur-exportateur”. Sună lung și după câteva secunde în pragul ușii apăru surâzător Dumitrache:

— Bine ați venit, domnule Tudor. Poftiți, vă așteptam...

Dumitrache îl conduse în biroul său, o încăpere luxos mobilată în stil Empire, unde îl aștepta o altă surpriză. Așezați pe câte un fotoliu, se aflau Lucas și gorila care-l însoțea. La apariția lui Tudor cei doi se ridicară, făcându-i semne amicale cu mâna, de parcă ar fi fost prieteni de când lumea.

— Colaboratorii mei vă roagă să le iertați zelul. Când o să fiți pus la curent cu scopul celor petrecute veți înțelege că a fost necesar.

Lucas și gorila, cuplul inseparabil asemenea fraților siamezi, se apropiară amical de Tudor.

— Merge? întrebă Lucas în franțuzeasca lui de meridional.

— Nu prea rău, mersi, îl asigură Tudor.

— Sunteți supărat?

— Acum, nu...

— Suntem prieteni acum?

Lucas îi întinse prietenește mâna pe care Tudor o strânse cu un gest familiar.

— Suntem, îl liniști Tudor.

Apoi fu rândul gorilei. Îl bătu cu prietenie pe umăr, întinzându-i o gumă de mestecat. Precis că mâna care îl mângâia în clipa aceea pe spate mânuise cuțitul ucigaș la Veneția.

— Lui Joe îi pare rău că a trebuit să vă aranjeze figura, dar pentru asta eu răspund. Vă voi recompensa ca un rege...

— Trebuie să recunoașteți că sunteți un rege cu moravuri feudale, glumi Tudor. Mai întâi vă maltratați supușii, apoi îi copleșiți cu favoruri... Vă mărturisesc însă că tocmai aceste daruri promise mă neliniștesc mai mult...

— Nu credeți că sunteți excesiv de prudent?

— Nu știu dacă merita toată tevatura asta transportul a șase rolfilme cu reproduceri de artă. Poftiți filmele. Nicio clipă nu mi-a trecut prin minte că omul căruia urma să le predau o să fiți tot dumneavoastră... Sper că

nu m-ați pus să transport altceva, nu-i așa?

— De asta ne vom lămuri pe dată... Sunteți bun să mă urmați în laborator?

Dumitrache o luă înainte, pe un gang îngust, urmat îndeaproape de Tudor, cu cele șase rolfilme în mână. Oare ce voia să-i demonstreze în laborator? Ce surpriză îl mai aștepta? Spre ce diabolică și nouă capcană îl îndrepta acest Dumitrache Arnăutu care mărturisea cu o uluitoare candoare că și-a îndemnat gorilele să-l maltrateze?

Laboratorul era utilat pentru developări fotografice alb-negru și color, pentru reproduceri și proiecții de macro-fotografie. O bună parte din procesul de relevare și fixare a imaginii se realiza automat, astfel încât rezultatul nu putea fi viciat de neglijență sau nepricepere. Cele șase filme fură introduse în băile de revelare color pentru peliculă reversibilă și într-o jumătate de oră (timp record pentru o asemenea operație care îi ia unui fotograf amator cel puțin două ore!) sub ochii lui Tudor se aflau la uscat, întinse în fața unui perete de sticlă roșie cu iluminare uniformă, nu imagini etnografice, ci reproduceri după documente secrete dactilografiate, planuri, scheme, clădiri cu aspect industrial, coloane de militari în marș, tancuri la un exercițiu de tragere, avioane pe sol sau decolând. Uimirea sa provocă râsul lui Dumitrache Arnăutu care,

luând o lupă uriașă de pe masă, i-o oferi lui Tudor:

— Poftiți, scumpul meu colaborator... Admirați sub lupă aceste splendori ale... etnografiei românești...

Tudor privi prin lentilă fotogramele care, mărite, își dezvăluiau cu brutalitate identitatea. Prefăcându-se a studia cu atenție clișeele, Tudor încerca să-și cristalizeze poziția față de acest eveniment cu totul neașteptat. Mintea sa lucra febril. Evident că filmele inițiale i-au fost substituite la Veneția, în timp ce se afla sub efectul drogului. La București, Dumitrache n-ar fi avut curaj să-i încredințeze transportul mărfii sale clandestine. Era de presupus că pentru acest scop avea canale sigure și eficiente. De bună seamă că se afla din nou în fața unei înscenări, ca și aceea de la Veneția. De-acum însă nu mai putea da îndărăt. Trebuia să-i facă jocul lui Dumitrache, pe care începea să-l prevadă, etapă cu etapă. Intrase într-o poveste palpitantă și adevărată, nu una din acele plăsmuiri literare pe care le așternuse și el cândva pe hârtia unei colecții tipărite de o cunoscută editură bucureșteană. Dumitrache voia să-l convingă că devenise fără voia sa un spion, că el, reporterul Radu Tudor, era de-acum unul dintre acele personaje misterioase care fascinează mințile cititorilor sau spectatorilor. Se afla în plină aventură. Intra într-un joc în care nu se operează cu jumătăți de măsură și în care cea mai mică greșeală se plătește cu viața.

— Spuneți-mi sincer, domnule Tudor, începu Arnăutu să-l descoasă, v-ați așteptat la o asemenea poveste?

— După cele întâmplate pe drum, ceva bănuieli am avut, dar nu de asemenea proporții.

— Să mergem în salon, îl îmbie Dumitrache, cred că avem de discutat multe.

— Din păcate, mi-e teamă c-am intrat într-o poveste urâtă – se căină Tudor, urmându-l în salonul care după întunecimea laboratorului îl orbi cu lumina albastră a soarelui primelor zile de septembrie.

Înțelegea că începând din clipele acelea între el și Dumitrache se purta o luptă pe viață și pe moarte. O singură greșeală, o cât de mică greșeală, și cu siguranță că a doua zi ziarele pariziene puteau să anunțe la rubrica de fapte diverse, că trupul neînsuflețit al unui turist român a fost găsit lovit mortal de un vehicul necunoscut, sau, în cel mai fericit caz, că a fost predat poliției franceze autorul asasinatului din Veneția.

— Vreți să spuneți că vă așteptați la o asemenea întorsătură a relațiilor noastre? Când anume ați avut această intuiție?

Se întoarse către cei doi complici care leneveau pe o canapea, lângă fereastra deschisă.

— Lucas, adu, te rog, dosarul...

— Prima bănuială am avut-o în tren... M-a frapat

faptul că mi-ați adus filmele abia după plecarea trenului din stație... Apoi m-am liniștit, spunându-mi că iau lucrurile în tragic și că un spion, iertați-mi cuvântul...

— Nu, nu vă jenați, chiar ăsta e cuvântul... continuați...

— Mi-am zis că un spion n-ar proceda în felul acesta, încredințând microfilme secrete primului venit. Bănuielile mi-au revenit tot în tren, în Italia, când domnul Lucas mi-a arătat o fotografie și m-a interogat asupra naturii relațiilor pe care le am cu dumneavoastră. În fine, când în ziua aceea de coșmar am deschis ziarul și am văzut prima pagină, convingerea mea era fermă.

— Și totuși v-ați continuat drumul spre Paris, pentru a vă îndeplini solia.

— Parcă mi-ați lăsat altă alternativă? În cazul în care aș fi încercat să fug ați fi pus poliția pe urmele mele, e adevărat? Sunt convins că aveați gata pregătiți martorii și probele care să mă acuze de asasinat în fine, nu credeți că a venit momentul adevărului? Să nu-mi mai frământ eu mintea cu explicații fanteziste și să mă puneți la curent cu toată afacerea asta?

Lucas se apropie de Dumitrache și îi înmână o mapă de vinilin plină cu fotografii, file dactilografiate și foi de ziar. Tudor își aminti că avea în buzunarul de la piept al sacoului un teanc de ilustrate cumpărate pe

bulevardul Saint Michel. Alese o ilustrată cu silueta dantelată a turnului Eiffel, scrise pe spatele ei „Bons baisers de Paris” și i-o întinse lui Dumitrache, spunându-i:

— Mi-ați economisit un franc sau doi, pe care i-aș fi dat pe timbre...

Dumitrache citi amuzat cele câteva cuvinte scrise cu caligrafia aplecată spre dreapta a lui Tudor.

— Asta îmi amintește de titlul unui roman de spionaj cu James Bond. Spuneți-mi, domnule Tudor, v-ați gândit vreodată să faceți spionaj?

— Nu, nu m-am gândit la asta niciodată. În schimb ați făcut-o dumneavoastră pentru mine.

— Nu vă văd deloc surprins de întâmplări... Cum să-mi explic atitudinea dumneavoastră? Resemnare sau calcul dinainte stabilit?

— Să nu exagerăm, domnule Dumitrache.

— Cum se împacă înaltele dumneavoastră principii etice comuniste de care faceți uz în presa românească cu faptul că ați transportat peste hotare microfilme pe adresa unei organizații internaționale de spionaj?

— V-ați folosit de credulitatea mea...

— Și sperați că securitatea română se va mulțumi cu asemenea explicații? Priviți...

— Dumitrache îi dădu o fotografie. Era instantaneul luat de bătrânul cu mutră de șobolan pe culoarul

vagonului de dormit și-l înfățișa pe Tudor primind din mâinile lui Dumitrache rolfilmele.

— Spuneți-mi, domnule Dumitrache, se câștigă bine de pe urma spionajului economic sau industrial?

— Este spionajul cel mai rentabil pentru că este organizat după normele comerciale ale unei întreprinderi private... Neavând ambițiile politice ale unui C.I.A. Sau Inteligence Service, nu ne aventurăm în afaceri falimentare sau în sprijinirea unor regimuri marionetă... Considerăm activitatea noastră drept un *business* ceva mai aparte decât afacerile obișnuite dar oricum, un *business*... De la caz la caz, mai vânăm și secrete militare, când găsim cumpărători darnici.

— Nu vă e teamă că toate lucrurile pe care mi le-ați dezvăluit le-aș putea folosi împotriva dumneavoastră? Fie aici, unde contraspionajul-francez m-ar răsplăti generos, fie la mine acasă, în România...

— Cu ce scop, domnule Tudor?

— Eu știu? Poate pentru că am principii...

— *Ați avut* principii, domnule Tudor. Acum sunteți un aventurier. Un criminal urmărit de Interpol. Toate polițiile din lume sunt pe urma asasinului de la Veneția, inclusiv miliția română. E de-ajuns să apăs pe un buton din instalația mea pentru ca asasinul de la hotelul Bristol să aibă un nume: Radu Tudor, moștenitorul, unicul moștenitor al bătrânei Elena Vassu din Detroit...

— Uitați că am scris despre Interpol? Am prieteni acolo...

— Nu mă întrebați cât ați moștenit? E o mică avere... Cred că la ora aceasta autoritățile române au primit deja înștiințarea. Ați moștenit șaizeci și cinci de mii de dolari, domnule Tudor. Sunteți un om norocos... Ei, ce spune „marele ciubucar"? Dumitrache căută în mapă și-i întinse o filă dactilografiată. E o copie după testamentul bătrânei, continuă el. L-a făcut în preziua călătoriei la Veneția...

Tudor luă foaia de hârtie și parcurse în fugă textul. Testamentul îl desemna unic legatar al averii depuse la sucursala lui „Chasse Manhattan Bank" din Detroit. Bătrâna își motiva actul de donație prin faptul că i-a citit reportajele în revista „Tribuna României" editată pentru străinătate și că în lipsă de urmași își lasă averea „celui mai bun reporter român".

— Nu vă sfătuiesc să vă căutați prietenii de la Interpol, îi spuse Dumitrache cu ton amical, un singur gest de-al meu și poliția italiană va cere extrădarea dumneavoastră pentru crimă cu premeditare. Priviți dovezile...

Dumitrache îi întinse un nou teanc de fotografii. Prima, în culori, îl reprezenta pe Tudor în piața San Marco din Veneția surâzător, în frumosul său costum de tergal gri. Toți nasturii erau la locul lor. A doua

fotografie îl înfățișa dormind îmbrăcat în patul de la hotel. Se vedea clar locul de unde un nasture fusese smuls, iar imaginea fotografică, tot în culori, etala pete proaspete de sânge pe haină. A treia imagine în culori înfățișa o pereche de mănuși de cauciuc, din acelea folosite de femei la menaj, și un cuțit. Atât mănușile cât și cuțitul păstrau pete cafenii de sânge.

— Mănușile și arma crimei sunt la loc sigur, în Veneția... Cred că nu vă va surprinde faptul că pe dinăuntru, mănușile poartă amprentele dumneavoastră. Înțelegeți? N-aveți nicio șansă...

— Doar n-o să spuneți că-mi dați șaizeci și cinci de mii de dolari și ați ucis o bătrână ca să mă răsplătiți pe mine pentru că v-am transportat șase microfilme.

— A, nu, firește că nu pentru asta... Avem planuri mari cu dumneavoastră. O agentură trebuie să aibă nu numai un rezident...

— Presupun că rezidentul pentru România sunteți dumneavoastră.

— Exact. Deci e nevoie nu numai de un rezident, ci și de un trezorier, care să suporte cheltuielile rețelei și să-și fixeze sie însuși onorariul... Mă mai blestemați pentru întâmplările de pe drum?

— Pentru că a venit vorba... Ce rost avea urmărirea aceea de pe străzile Vienei? Dar interogatoriul din tren?

— Dumneavoastră, ca autor de romane polițiste, ce

credeți?

— Presupun că ați urmărit întreținerea unei stări de încordare, de nesiguranță, crearea unei tensiuni gradate... Pentru ca în clipa decisivă să fiu suficient de slab pentru a accepta orice...

— Supozițiile dumneavoastră sunt atât de exacte încât încep să mă tem eu... Nu cumva lucrați pentru securitate?

— La asta trebuia să vă gândiți mai demult, presupun.

— Am glumit. Firește că m-am gândit. Sunteți bun. Prieten cu un maior de securitate, Toma Grigoruț.

— Știți multe despre mine.

— Mai mult decât vă imaginați.

— Că sunt „ciubucar”, nu-i așa? Asta v-a îndreptat atenția asupra mea. Mărturisiți...

— Și asta, și altele... Sunteți un om inteligent, cultivat, lipsit de prejudecăți, cu o educație europeană... Aveți relații în rândul oficialităților românești, prieteni la Ministerul de Interne... Sunteți un tip ingenios, descurcăreț... Deci ideal pentru interesele organizației pe care o reprezint. La început veți lucra numai cu mine. Mai târziu, vom vedea. Credeți că într-o etapă mai îndepărtată l-am putea atrage de partea noastră pe maiorul Toma? Ar fi o lovitură formidabilă.

— Deocamdată nu aveți nici măcar acordul meu.

— Haide, domnule Tudor, ce naiba... Vreți să procedez cu dumneavoastră așa cum o facem cu agenții de duzină? Parcă am stabilit o dată, de comun acord, că vă avem la mână... Vreți să recurg la alt gen de presiuni? Nu mă determinați să-mi fie jenă... Zău, chiar nu realizați că *deja* sunteți unul de-al nostru? Ne leagă transportul ilegal peste granița a șase microfilme și moartea unei bătrâne la Veneția. Și în fine, ceea ce este mai important, ați și fost plătit pentru serviciile aduse organizației. Poftim...

— Dumitrache îi întinse un carnet de cecuri emis de „Chasse Manhattan Bank”. Aveți o depunere inițială de cinci mii de dolari... ca la un concurs „cine știe câștigă” pe teme de economii la C.E.C.

Tudor înțelese că trebuia să intre în joc fără mofturi și să-și dovedească, în fine, rapacitatea, setea avidă de bani.

— Nu credeți că trebuia să începeți cu asta, domnule Dumitrache. Ochii îi luciră pofticios când luă în mână carnetul de cecuri și-l răsfoi încântat.

— Deci, „marele ciubucar” nu se dezminte... Și eu care credeam că o să am de furcă cu dumneavoastră, că o să-mi faceți declarații patetice, că o să-mi aruncați în față acuzații peste acuzații... Iubiți chiar atât de mult banii?

— Nu banii aduc fericirea, domnule Dumitrache, ci

numărul lor... Cu inflația asta din occident nu știu cum m-aș fi descurcat fără această donație!

Dumitrache luă din mapă o hârtie dactilografiată și i-o întinse:

— Semnați, acum că toate sunt în ordine și ne-am înțeles...

— Ce e hârtia asta? întrebă Tudor neliniștit.

— Un contract... Vă obligați să lucrați pentru organizația noastră cinci ani. La epuizarea termenului, cele două părți vor hotărî de comun acord dacă va fi prelungit sau nu...

— Trebuie neapărat?

— Este o condiție obligatorie. Ce să-i faci, domnule Tudor? E ca pactul cu diavolul... Ha, ha, ha... râse cu poftă Dumitrache închipuindu-și pentru o clipă că el este Mefisto iar cel din fața sa doctorul Faust. Ușa apartamentului se deschise brusc și un bărbat în vârstă, cu o înfățișare distinsă, se apropie jovial de Tudor, și-i spuse câteva cuvinte în englezește.

Dumitrache se ridică în picioare și-i traduse zâmbitor:

— Patronul cel mare spune că e fericit să vă cunoască și că a auzit despre dumneavoastră numai lucruri bune...

*

Dumitrache nu mai privea spre mica scenă unde se consuma ultima parte a programului de muzic-hall, ci

avea ochii ațintiți spre paharul cu vin roșu.

— Domnule Tudor, începu el, vă studiez de mai multă vreme și, trebuie să recunosc că în afară de talent publicistic, abilitate, inteligență, fantezie, spirit de inițiativă, dragoste de bani și o neașteptată docilitate în a accepta condițiile noastre, nu pot descifra nimic altceva în personalitatea dumneavoastră. Mi-e teamă că n-am să pot niciodată ghici ce aveți cu adevărat în cap.

— Oare numai însușirile pe care le-ați identificat nu ajung pentru a vă servi de mine?

Tudor aruncă o privire fugară spre scena unde corpul de balet evolua într-un îndrăcit French-cancan.

— Pentru un agent de rând, da, ajung... Cu dumneavoastră însă am alte planuri. Ceva îmi spune că aveți stofă... Bossul zice despre mine că sunt cel mai bun recrutor de agenți... Am, domnule Tudor, sacrul privilegiu de a nu mă fi înșelat niciodată asupra agenților racolați de mine. Asta înseamnă mult în meseria mea... Noroc...

Dumitrache ridică paharul, ciocni cu Tudor, apoi degustă cu voluptate excelentul vin de pe nisipurile calde ale văii Rhonului.

— Mă întreb, totuși, de ce ați acceptat atât de repede să intrați în mașinăria asta periculoasă?

— Dacă făceam mofturi ați fi fost mai liniștit?

— Poate că nu... Deși mă așteptam la o astfel de

reacție... Dumneavoastră, unul din așii ziaristicii de partid din România, să deveniți atât de repede un spion în solda capitalismului... Nu, zău... nu mă așteptam...

Pe scenă, cancanul se dezlănțuia furibund.

— Domnule Dumitrache, acum că am semnat pactul de colaborare, o întrebare: ce se va întâmpla cu dovezile ticluite împotriva mea în afacerea crimei de la Veneția? Sper că vor fi distruse și voi putea să mă conving și eu de asta. Vă cer prea mult?

— Mă tem că da. Vă rog să-mi iertați brutalitatea, dar cu dumneavoastră vreau să fiu *fair-play*... Noi v-am expus planurile noastre, v-am plătit, vă vom plăti în continuare. Odată întors în România veți continua să lucrați pentru noi. Cine ne garantează că ajuns la București nu veți merge la securitate și veți povesti totul, mai ales că sunteți destul de bine văzut acolo?

Cancanul luase sfârșit și, chicotind provocator, dansatoarele invadau localul, apropiindu-se de mese.

— Asta înseamnă că timp de douăzeci de ani, cât durează termenul de prescripție juridică a unei crime, va trebui să trăiesc cu această amenințare deasupra capului?

Una dintre dansatoarele de cancan se apropie de Tudor, îi mângâie părul aspru și i se așează pe genunchi. Acesta abia o băgă în seamă.

— Este singurul nostru mod de a controla situația. Nu

vreau să vă jignesc, dar dumneavoastră, ca și mine, sunteți un agent mercenar... Nu dragostea de patrie sau pentru o idee vă îndeamnă să ne slujiți, ci banul și frica. Credeți că eu n-am propriul meu dosar compromițător în seiful marelui patron? Pe toți ne leagă nu numai banul, ci și amenințarea... Grație dosarului venețian ne aparțineți douăzeci de ani. După aceea veți fi cu noi din obișnuință și din nevoie... Nevoia continuă de bani...

Dansatoarea, mirată că bărbatul frumos și viguros căruia îi căzuse în brațe n-o lua în seamă, își părăsi locul, îndreptându-se către masa vecină, unde doi bătrânei o sorbeau din ochii lor miopi, acoperiți de lentile groase.

— Nu beți mult... Nu sunteți afemeiat... Singura dumneavoastră slăbiciune sunt banii...

— Trebuia să am un punct slab, nu-i așa? Altfel nu ajungeam pe mâna dumneavoastră.

— Domnule Tudor, avuțiile sunt făcute pentru a satisface plăcerile celui care le posedă... Ce vreți să faceți acum cu banii? Căror plăceri tainice îi rezervați? Căci începând de azi veți fi un om bogat. Imoral de bogat din punctul de vedere al eticii comuniste.

Enigmatic, Tudor îl privea în ochi.

— Domnule Dumitrache, până acum m-ați descifrat exact... îmi dați voie să am un mic secret? Al meu, numai al meu?

— De acord! Dumitrache râdea. Să încheiem discuția

aceasta – ridică paharul.

— Pentru colaborarea noastră și pentru cea de a doua misiune pe care v-o încredințează firma noastră.

Tudor îl privi mirat și surprins.

— Prima fiind care?

— Transportul microfilmelor... Ați uitat?

— A, da... Nu credeam că am deja un palmares. Dumitrache râse, bău cu poftă vinul, apoi scoase din buzunar mai multe fotografii înfățișând obiecte cu caracter industrial etalate într-o expoziție.

— La München s-a deschis un târg industrial. România expune acolo produsele sale... Pavilionul românesc are un anumit succes, e vizitat și de personalități oficiale vest-germane...

Dumitrache răsfoia neglijent fotografiile până ce ajunse la cele care îl interesau. Reprezentau o tânără blondă, cu trăsături fine și inteligente, având expresia aceea fermă a omului de caracter.

— E tânără și frumoasă, după cum vedeți...

Fata fusese surprinsă de obiectivul fotografic în incinta pavilionului, pe o stradă animată, în fața vitrinelor, vizitând o casă de mode, un magazin cu bijuterii.

— O cheamă Helga... Helga Roth... continuă Dumitrache. E secretara pavilionului și translatoarea oficială a grupului economic românesc.

Tudor luă fotografiile în mână, privindu-le cu atenție. Simțea nevoia să se concentreze, să ghicească intențiile lui Dumitrache măcar cu o secundă mai înainte ca acesta să și le mărturisească.

— Îi place să fie elegantă... Iubește bijuteriile...

Tudor începu să înțeleagă. Ridică ochii de pe fotografie, privindu-l pe Dumitrache drept în ochi, senin, ascultător.

— Rolul dumneavoastră este să-i câștigați prietenia și încrederea. Apoi... vom vedea la München.

Tudor tăcu îngândurat.

— Ceva nu-i în regulă?

— Mă gândeam dacă n-ar fi mai bine să mă arunc în Sena de pe Pont Neuf decât să intru în tevatura asta...

— Nu dramatizați. Parcă adineauri căzusem de acord.

— Era vorba să fiu trezorier sau cam așa ceva... Și nu peste hotare, ci la mine în țară... Nu putem renunța?

— Din păcate e imposibil... Misiunea müncheneză își are importanța ei. Pentru că vă simpatizez cu adevărat am să vă dezvălui un secret pentru care marele patron m-ar mazili. Nu atât misiunea contează, ar fi putut s-o îndeplinească și altcineva. Contează angajarea dumneavoastră în acțiunile organizației. Cu fiecare nou pas al dumneavoastră, organizația trebuie să vă țină tot mai strâns în cleștele ei, fără putință de scăpare. Odată

întors în țară trebuie să aveți deja un trecut, ca să zic așa, „dubios”. Rolul meu e într-adevăr neplăcut, dar trebuie să ne supunem dacă vrem ca evenimentele să nu se întoarcă în defavoarea dumneavoastră. Deocamdată sunteți un favorit. Marele patron v-a plăcut. Profitați, domnule Tudor... Viața e scurtă, dar plăcerile pe care ni le poate oferi sunt infinite.

Cu o voce care se voia cât mai docilă, Tudor întrebă, oftând:

— Când plecăm la München?

— Mâine la prânz, cu Arlberg-expresul. Vă supărați dacă am să vă rog să renunțați în noaptea asta la plăcerile pe care le oferă orașul lumină pentru a vă conduce la hotel?

După ce Dumitrache porni motorul, Tudor socoti de cuviință să-i dea adresa.

— Stau la hotelul...

— Henri quatre... Știu și asta... Ile de la Cité, lângă Pont Neuf...

Tudor înțelese, o dată mai mult, cât de perfect era mecanismul agenturii căreia îi aparținea Dumitrache Arnăutu, când constată de la fereastra camerei sale de hotel că Place Dauphine nu era pustie – în ciuda orei târzii – și că Dumitrache lăsase în urmă un „înger păzitor”. Era un individ înalt, îmbrăcat într-un fulgarin cenușiu. Obrazul comun al tipului era luminat slab ori

de câte ori trăgea din țigară. Omul fuma alene, ca unul care știe că nu are de ce se grăbi și ședea întins comod pe banca de sub castanul lipit de zidurile bătrâne ale hotelului.

Tudor se afla într-o situație pentru care mulți confrați l-ar invidia, pe cale de a intra într-o rețea privată de spionaj, una din acele faimoase trusturi ale „crimei organizate” [49] care cumpără, fură și vinde secrete, neavând alt crez decât banul. „Doamne, ce mai carte poate ieși dintr-o asemenea poveste!”. Fără voia sa călătoria îi oferea prilejul unic al unei documentări de excepție. La tema solitudinii determinate de cinismul societății de consum avea să adauge suspansul unor aventuri reale, consumate pe propria-i piele. Încerca să se îmbărbăteze gândindu-se la bunul și vechiul său prieten, maiorul, a cărui profesie trebuia s-o mimeze începând din clipa aceea cât mai perfect.

Privi spre receptorul telefonic de pe noptieră ca spre un obiect total inutil. Se putea prea bine ca pe undeva

---

[49] Denumirea de „crimă organizată” apare tot mai des în analiza situației social-politice a lumii capitaliste. Ea desemnează marile trusturi ale răului, bandele de asasini care acționează sub acoperirea legală a unor firme cu aspect onorabil. Ele reprezintă o formă a împletirii capitalului cu gangsterismul și au ca scop nu numai profitul maxim, contrabanda cu stupefiante sau negocierea secretelor de producție, ci adeseori amestecul brutal în afacerile interne ale statelor în curs de dezvoltare, în înăbușirea luptei sindicale etc. în urmă cu patru ani, Interpolul a dezbătut într-o sesiune internațională căile de reprimare a acestui flagel.

în afara clădirii cu ziduri roase de vreme, la cutia cu borne telefonice, mâini abile să fi montat „bretele"[50], astfel ca toate convorbirile emanând din camera lui să fie înregistrate. Stinse lumina. Întunericul îl odihnea. Dezbrăcă în liniște costumul pe care îl purtase la întâlnirea cu Dumitrache și îmbrăcă o pereche de blue-jeans și un pulover negru. Pentru a ieși din impas nu exista putința alegerii. Soluția era una singură: să părăsească hotelul pe furiș, nevăzut, neauzit, și să telefoneze în modul cel mai anonim posibil de la o cabină cuplată la circuitul internațional automat. În felul acesta, riscurile de a fi interceptat erau inexistente, cu atât mai mult cu cât convorbirea avea să fie de o banalitate perfectă.

Zâmbi deconectat. Soluția i-o dăduse amintirea unei scene matinale petrecute în fața hotelului, când o furgonetă murdară oprise în Place Dauphine.

Șoferul era grăbit să-și descarce marfa, cărbuni brichetați destinați de bună seamă încălzirii centrale a hotelului. Portăreasa era oarecum agasată de graba furnizorului și i-a explicat acestuia cu un ton cam repezit că deschizătura ce dă spre beci e în spatele hotelului, pe Rue Dauphine, și nu în Place Dauphine, pe

---

[50] Instalație de interceptare a convorbirilor telefonice, denumită astfel după poziția celor două fire cuplate la linie și care seamănă cu o pereche de bretele.

unde intră locatarii...

Expediția nocturnă a lui Tudor n-a fost atât de simplă pe cât a bănuit-o. Trebui să descuie pe rând ușile de la spălătoria din subsol, de la depozitul cu materiale de întreținere pentru a ajunge, în fine, la ușa beciului tixit cu cărbuni. Drept unice unelte pentru descuiat broaștele – din fericire vechi și cu mecanisme simple – folosi două cuie ruginite și o bucată de sârmă moale de cupru, toate găsite printre vechiturile aruncate în subsol.

Când se văzu cu trupul pe jumătate scos afară din beci, respirând izul de catran al asfaltului străzii, Tudor scoase un lung și plăcut suspin de ușurare. Se convinse că drumul ce duce spre Quai de Conti era pustiu, făcu un salt în afară și câteva minute mai târziu se plimba printre petrecăreții târzii de pe bulevardul Saint Michel. Dinspre Palatul de Justiție, din inima cetății orașului, vechiul orologiu al catedralei Sainte-Chapelle bătea orele 3. Intră în primul drugstore[51] pe care îl întâlni în cale, undeva lângă muzeul Cluny.

Bău o bere și îl rugă pe vânzător să-i dea restul în monede de câte 5 franci. Cu buzunarele îngreunate de nichelul sunător al monedelor, porni grăbit pe Boulevard de Saint Germain, amintindu-și că lângă Place Maubert se afla un oficiu poștal. Așa cum își

---

[51] Magazin cu profil complex, deschis fără întrerupere ziua și noaptea.

imaginase, serviciile poștale, cu excepția ghișeului pentru telegrame, erau închise, dar nu acestea îl interesau.

Intră grăbit în unica cabină telefonică cu circuit internațional automat. Formă calm prefixul Bucureștiului și tot atât de calm, poate chiar cu un ușor aer de maliție, compuse cele șase numere de telefon ale postului din locuința unui coleg de redacție. După câteva minute de apel telefonic înfundat, Tudor auzi vocea morocănoasă a colegului vădit deranjat dintr-un somn adânc.

— Bună seara, bătrâne, spuse Tudor, cu cel mai natural ton cu putință, de parcă i-ar fi telefonat dintr-un restaurant bucureștean, în miezul nopții, după un pahar de vorbă cu colegii.

— Ce-i cu gluma asta? Cine-i la telefon?

— Bunul tău prieten care are insomnii la Paris...

— Tudore, tu ești? Ce naiba ți-a venit să telefonezi la ora asta?

— Treburi importante, care nu așteaptă amânare... Plec mâine la München. Vreau să scriu ceva despre prezențele românești la târgul internațional bavarez...

— Iar n-o să am loc de tine în pagina întâi...

— E o fată la pavilionul românesc, Helga Roth... Vreau cât mai multe date despre ea. Unde s-a născut... părinții... ce a făcut și ce-a dres în viață până acum...

— Ce-are a face asta cu reportajul?

— N-ai înțeles? Vreau să-l axez pe profilul fetei... Deci, culegi toate datele astea și mi le comunici telefonic la München... Mâine seară... Te sun eu...

— Tudore, dar drăcia asta te costă o groază de parale...

— Banii n-au importanță... Am nevoie de datele astea. Te duci la minister, spui că vrei tu să scrii ceva despre ea și-i descoși pe cei de-acolo...

— Pe onoarea mea dacă pricep ceva... dar... în fine... o să mă duc... Cum e? Blondă? Brună?

— Blondă... De ce?

— Eram sigur... Statisticile mondiale spun același lucru: bărbații preferă blondele.

Beculețul de la telefonul automat clipi scurt și ultima monedă căzu în caseta la al cărui tezaur Tudor contribuise într-un mod consistent. Părăsi cabina telefonică, plimbându-se cu pași mărunți și rari pe bulevardul pustiu. Venise timpul să analizeze lucid întâmplările zilei. Acolo, în apartamentul luxos de pe Rue Delambre, și mai apoi la cabaretul acela zgomotos, prezența lui Dumitrache Arnăutu îl împiedicase să-și adune gândurile, să le ordoneze. Se afla într-o situație limită iar brațul nemilos al bandei îl înlănțuise fără putință de scăpare. Și totul numai pentru că o clipă a fost atât de ușuratic încât să creadă că el este în afara

etaloanelor cu care sunt măsurați ceilalți oameni și ca atare poate să-și asume responsabilități pentru care nimeni nu l-a autorizat. Filmele, blestematele acelea de filme... Din clipa în care le primise în tren parcă s-ar fi efectuat un transfer, Dumitrache luându-i în momentul acela înțelepciunea, bunul simț. Își aminti de prietenul său, maiorul, și regretă că nu putuse vorbi cu el la plecare. Se îngrozi la gândul că odată întors acasă va trebui să dea socoteală pentru lipsa sa de chibzuință. Nimic nu-l putea scuza de această realitate acuzatoare: faptul de a fi ignorat în mod deliberat norme îndeobște cunoscute, bizuindu-se pe infailibilul său fler. Înțelegea totodată că de purtarea sa viitoare depindea reevaluarea corectitudinii sale cetățenești. În ceea ce îl privea, era hotărât să meargă până la capăt în dejucarea planurilor bandei căreia îi aparținea Dumitrache Arnăutu, cu orice preț, cu orice risc. Respiră adânc răcoarea nopții și aerul curat îi făcea bine. Repetă în gând cele câteva formule recomandate de psihiatri pentru relaxare și calmare și care asociate cu o respirație ritmică se spune că fac minuni. În câteva minute, se simți într-adevăr relaxat și liniștit, efect incontestabil al formulei: „eu mă relaxez și mă calmez", rostită mintal, rar, odată cu inspirațiile și expirațiile prelungite.

O jumătate de oră mai târziu, era din nou în camera sa. Omul în trenci cenușiu de pe bancă își aprinsese o

nouă țigară, suflând fumul în palmele înghețate, căci luna septembrie debuta cu un vânt rece, dinspre nord. Inima bună a lui Tudor îl compătimea pe tipul de sub castan pentru treaba ingrată pe care o îndeplinea, ceea ce nu-l împiedică să se cuibărească în patul moale, sub așternutul confortabil și cald, adormind cu mult înainte ca „ochii și urechile” de afară să fi avut timp să tragă zece fumuri din țigara proaspăt aprinsă.

12. Operațiunea „intoxicare” continuă

Cei doi tineri locotenenți se ridicaseră de pe canapeaua de lângă ușa capitonată a biroului colonelului Amza, netezindu-și preocupați uniformele nou-nouțe. Se pregăteau să intre la raport și, emoționați, repetau în gând un text cât mai concis și precis, știind că șefului nu-i plăceau vorbele de prisos. În anticameră pătrunse maiorul Toma Grigoruț, care deschise grăbit ușa capitonată.

Colonelul îl primi surâzător.

— Să nu vă mirați dacă în darea de seamă a organizației U.T.C.[52] tinerii ofițeri mă vor critica pentru

---

[52] Uniunea Tineretului Comunist a fost organizația de tineret a Partidului Comunist Român. În timpul Republicii Populare Române, s-a numit Uniunea Tineretului Muncitor. Uniunea Tineretului Comunist a fost întemeiată în anul

că sistematic îi împiedic să dea ochii cu dumneavoastră... O să-mi iasă vorbe că dinadins fac asta, că mi-e frică să nu mi-o ia înainte tânăra generație, spuse maiorul în glumă. Știți, tinerii locotenenți, explică el. Nu i-am văzut niciodată până acum în uniformă... E ceva festiv?

— Ai din nou chef de glume, maiorule... Asta nu e rău. Înseamnă că dosarul se apropie de deznodământ.

— Mult nu mai e până acolo. Totul depinde însă de data reîntoarcerii în țară a lui Arnăutu.

— Sunt și eu de părerea dumitale... Dumitrache Arnăutu n-a părăsit țara decât provizoriu. Altminteri ce interes ar avea complicii săi să-i acopere urmele cu atâta înverșunare?

Maiorul îl privi întrebător.

— Cornel Borșa și Emilia Borșa mi s-au plâns adineauri la telefon că personajul acela misterios, „el", a încercat să-i ucidă... A explodat ceva la ei în apartament. Du-te să vezi ce e. Cu ocazia asta ai să poți controla bârlogul celor doi spioni, deși cred că de-acum nu mai e nimic interesant acolo...

Emilia și Cornel Borșa îl primiră pe maior cu privirile răvășite de groază.

1922. În anul 1966 număra 2.250.000 de membri, adică 11,78% din populația României.

— Au vrut să ne lichideze... De ce, domnule maior? se plânse Cornel Borșa.

— Iertați-mă, miros a alcool, se scuză Emilia, dar dacă nu beam un pahar mare de coniac mă găseați leșinată... Dumnezeule, faceți ceva și prindeți-l pe spionul acesta periculos... Domnule maior, vă implor...

Explozia avusese loc în bucătărie. Un dulap fixat în perete fusese pulverizat, iar vesela dinăuntru, făcută cioburi, era împrăștiată pe întreaga podea, câteva schije de sticlă și porțelan fiind înfipte în tencuială, zvârlite de suflul exploziei.

— S-a întâmplat exact la ora la care obișnuiam să luăm micul dejun... înseamnă că atentatorul știa că noi mâncăm dimineața zdravăn, obicei englezesc. Oare, de unde cunoștea ora la care ne luăm micul dejun? spuse Borșa, ștergându-și transpirația de pe frunte și ceafă.

— Din fericire, continuă Emilia, a sunat telefonul. O rudă de-a soțului, o pisăloagă, ne-a ținut de vorbă un sfert de oră. Binecuvântată însă să-i fie logoreea, căci ne-a salvat. În timp ce eram amândoi la telefon a avut loc explozia în bucătărie... Vă dați seama? Fără această convorbire eram amândoi morți... Pe cine bănuiți? Să fie oare vreunul din vecinii care ne cunosc tabieturile?

Maiorul se prefăcu a fi impresionat de eveniment. Cercetă cu atenție zidul spart din locul care până la explozie adăpostea dulapul și unde fusese ascunsă

mașina infernală. După toate semnele, era vorba de o mică bombă cu plastic, dotată cu unul din cele mai simple și eficace sisteme de declanșare automată a exploziei: fiola cu acid. Se simțea în aer, pe lângă duhoarea caracteristică a gazelor degajate de explozie, un miros specific, acru. Erau vaporii acidului volatilizat de temperatura puternică a detonantului. Deși suficientă pentru a ucide într-un spațiu restrâns cum e o bucătărie, încărcătura nu fusese mare, astfel încât stricăciunile erau neglijabile și oricum, Dumitrache Arnăutu le plătise anticipat, căci pentru maior era evident faptul că explozia fusese pusă la cale de cuplul de spioni, încă o acțiune în rândul celor menite a duce pe piste false organele de securitate. Maiorul căută să-și facă datoria cât mai minuțios, lăsându-i pe cei doi să creadă că n-are nicio îndoială asupra sincerității lor. Se prefăcu a lua notițe în carnet, măsură de câteva ori distanțele dintre pereți, făcu trei sau patru fotografii ale interiorului devastat și se pregăti de plecare. Vedea însă că Borșa nu avea de gând să-l lase să părăsească apartamentul. Părea că așteaptă ceva.

— Ah, ce zăpăcit pot să fiu, spuse el. M-a răvășit pur și simplu întâmplarea asta. După explozie, a sunat telefonul de câteva ori. N-am răspuns. M-am gândit că poate este „el" și vrea să verifice efectul. N-am răspuns, pentru a-l face să creadă că suntem morți. Am făcut

bine? Oricum, eu și Emilia avem de gând să lipsim de acasă câteva luni. Plecăm în nordul țării, avem o comandă pentru restaurarea unor biserici...

Ca o confirmare a celor spuse de Borșa, telefonul începu să sune. Maiorul se îndreptă spre aparat.

— O să răspund eu, spuse Toma, care ridică receptorul.

— Alo, cine e acolo? întrebă maiorul.

— Îl caut pe Borșa sau pe soția sa, auzi el o voce înfundată, ca atunci când acoperi microfonul cu o pânză.

— Aici s-a produs un accident. Sunt lucrător în Ministerul de Interne și anchetez cauzele unei explozii. Cine sunteți dumneavoastră?

Individul de la celălalt capăt chicoti, apoi spuse cu satisfacție:

— O să râdeți, dar eu sunt cel care a ordonat această execuție. Condoleanțele mele...

Se auzi un declic scurt, semn că individul a închis circuitul.

— Ați avut dreptate, i se adresa Toma lui Borșa. Era „el”, probabil șeful grupului de spioni... cel care a încercat să vă șantajeze pe dumneavoastră și, prin dumneavoastră, pe inginerul Lebădaru. Individul vă crede morți. Cu atât mai bine... în felul acesta, vom considera afacerea închisă.

Maiorul coborî în stradă. O ploaie măruntă, rece, se cernea peste oraș.

Se îndreptă către mașina care-l aștepta la colțul străzii. Șoferul porni motorul, lăsând pe banca din față ziarul „Sportul”.

— Unde mergem, tovarășe maior?

— În centru, mă lași undeva pe bulevard, apoi te duci la garaj.

— Ce ziceți, tovarășe maior, bate „Dinamo” duminică? îi arătă ziarul lăsat cu regret pe banchetă și continuă:

Cei de la „Sportul” sunt de părere că anul ăsta n-avem nicio șansă în campionat... Cică Universitatea Craiova ar fi cea mai bună...

— Da? zise distrat maiorul. Și pe cine trebuie să bată duminică „Dinamo”?

Șoferul îl privi cu mirare neascunsă. Categoric, nu putea să înțeleagă cum e posibil ca un maior de securitate, membru cotizant al lui „Dinamo”, să nu știe cu cine joacă echipa casei!

— Pe cine altcineva decât pe „Steaua”, vechiul nostru rival?

Ajunși pe bulevard, maiorul fu fericit că poate pune capăt discuției despre fotbal, „Dinamo”, vechiul și veșnicul ei rival „Steaua” precum și „U” Craiova, cea căreia gazetarii sportivi îi acordau prima șansă. Coborî

lângă Cișmigiu. Ploaia încetase și vântul mâna norii undeva spre sud. O bună parte din cer era încă acoperită, dar prin porțiunile albastre începeau să se strecoare raze calde de soare care-i mângâiau obrazul.

13. Idilă la München...

Trecuse o jumătate de oră și vizitatorul cu priviri indiscrete încă se mai plimba printre exponatele de la sectorul mașini unelte. Helga Roth, care terminase de condus al doilea grup de oameni de afaceri prin labirintul pavilionului, se așezase din nou în fața micului birou pe care se aflau teancuri de prospecte și privea pe furiș spre bărbatul care nu dădea semne nici că l-ar interesa ceva anume, nici că ar dori să plece.

„În fond – gândea Helga – e liber să se plimbe cât vrea. Oare n-ar trebui totuși să-l întreb dacă dorește informații cu privire la produsele de export ale României? Un bun negustor asta ar trebui să facă. Am să mă odihnesc câteva minute, apoi... Se uită pe furiș spre bărbatul ale cărui priviri pătrunzătoare o făceau să nu se simtă tocmai în apele ei, cu atât mai mult cu cât tare ar fi dorit să-și scoată pantofii frumoși și moderni dar teribil de incomozi, pe care îi cumpărase cu două zile în urmă de la unul din magazinele acelea elegante înșirate în Karlsplatz.

La rândul său, Tudor, căci el era vizitatorul, își termina cu satisfacție micul examen la care o supusese.

Își rezervase dreptul de a o studia pe frumoasa funcționară și a da verdictul numai după ce consideră că-i poate încredința nu numai viața, dar însăși securitatea misiunii pe care și-o asumase: demascarea bandei de spioni.

Tudor se liniștise cu privire la bănuielile sale încă din clipa în care a întâlnit ochii limpezi, clari, ai tinerei femei, atunci când aceasta, conducând un grup de oameni de afaceri din Danemarca, a trecut prin fața standului cu mașini-unelte unde el își făcuse punct de observație. Lunga sa experiență de gazetar îl învățase să cunoască oamenii, iar candoarea fetei demonstra că aceasta nu-l aștepta și nu fusese prevenită de vizita sa. Și apoi, mai atârnau greu în balanță informațiile pe care i le furnizase telefonic, de la București, colegul său de redacție. „Helga Roth, fiica lui Helmuth Roth, învățător într-o comună din județul Sibiu. Pionieră de la nouă ani. Membră a U.T.C. De la cincisprezece, absolventă a facultății de limbi străine de la douăzeci și trei. Element muncitor, capabil, cu mari perspective de promovare, de o cinste și o corectitudine ireproșabilă... Cum s-ar spune, bătrâne, – încheiase colegul său – fata are o biografie tipică, aparent banală, dar cum obișnuiești tu adeseori să remarci în reportajele tale, plină de conținut,

biografia celor care n-au apucat ca noi și alte vremuri pentru a târî reminiscențele după ei”.

— Vă sunt dator o explicație, tovarășă Helga Roth, i se adresă Tudor surâzător, apropiindu-se de tânăra femeie care rămase stupefiată auzindu-i vorbind românește și pe deasupra, cunoscându-i numele.

— Sunteți român?

— Asta vă contrariază? Aș putea să jur că de câteva minute două lucruri vă dau de furcă: identitatea tipului obraznic care vă studiază din cap până la călcâie, adică persoana mea...

— Și al doilea? întreabă ea amuzată.

— Că vă strâng pantofii ăștia noi-nouți, teribil de moderni dar al naibii de strâmți, și dacă n-ar fi fost intrusul care vă spiona, cu ce plăcere i-ați fi scos pentru câteva clipe... Mă înșel cumva?

— Sunteți cu adevărat fachir, râse fata. Se gândi un moment apoi întrebă, plină de curiozitate cochetă: Dar de unde știți cum mă cheamă? Lucrați cumva în centrală? Nu v-am întâlnit niciodată...

— Dacă o să vă spun că nu am nicio legătură cu ministerul dumneavoastră veți fi dezamăgită?

— Orice întâlnire cu un compatriot îmi face plăcere... Turist?

— Să zicem, turist... Când ne putem vedea într-un loc discret?

— Vai, aș fi putut să jur că nu sunteți din aceia care... Păreați un om atât de deosebit de cei care acostează femeile...

— Și vă asigur că sunt...

— Deci nu vreți să-mi faceți curte?

— Cunosc în schimb pe cineva care vă poartă un interes susținut...

Tudor scoase din buzunar fotografiile primite de la Arnăutu și i le întinse pe masă.

— Un adevărat reportaj monden... Frumoasa secretară a pavilionului economic romanesc vizitând orașul München...

Surprinsă, dar de data aceasta și măgulită că cineva i-a consemnat prezența în oraș cu atâta perseverență, tânăra femeie întrebă neîncrezătoare:

— Un adorator?

— Într-un fel, da... un adorator. Dar nu farmecul dumneavoastră l-a determinat să vă urmărească. Putem totuși să stabilim o întâlnire? Pe mine mă cheamă Radu Tudor. Sunt ziarist...

— Sunteți cumva una și aceeași persoană cu autorul volumului acela pe care l-am citit... despre gangsterism?

— Deși e o carte banală, pe care niciun estet n-a băgat-o în seamă, o binecuvântez. Grație ei, am în fața dumneavoastră, cum s-ar spune, o carte de vizită... Pentru ca lucrurile să fie clare poftiți legitimația mea de

ziarist.

Helga luă legitimația, o răsfoi atentă, privi fotografia din interior și constată:

— Vă stă mai bine cu tunsoarea asta nouă... V-a mai spus cineva că semănați cu Yves Montand[53]?

— Din păcate, întotdeauna am semănat cu altcineva... Pe timpuri se spunea că semăn cu Alexei Batalov[54]...

— Batalov? Un actor sovietic mi se pare... Nu l-am văzut niciodată...

— Pe timpul când juca Batalov pe ecrane, dumneata mergeai la cinematograful „Doina" să vezi filme cu ursuleți ghiduși și iepurași neascultători.

— Vă simțiți bătrân? Aveți complexe?

— Nicidecum... întotdeauna am considerat că am exact vârsta care-mi trebuie și care-mi convine... Totuși, când îmi acorzi o întâlnire?

— Și totuși, vă purtați ca „un grande personne"... Văd că ați abandonat pluralul și-mi vorbiți ca unei fetițe...

— Detest pluralul în conversațiile cu oamenii care-mi

---

[53] Yves Montand (născut Ivo Livi la 13 octombrie 1921 – d. 9 noiembrie 1991) a fost un cunoscut cântăreț și actor de film francez, de origine italiană, unul din interpreții de frunte ai genului muzical „chanson réaliste" francez târziu din a doua jumătate a secolului al XX-lea. Iubit de femei celebre (Édith Piaf, Marilyn Monroe), Montand este cunoscut și datorită căsniciei, întinse pe mai multe decenii, cu marea actriță franceză Simone Signoret.

[54] Aleksei Batalov a fost un actor de teatru și film, regizor, scenarist și pedagog de teatru rus.

sunt simpatici sau pe care îi iubesc...

— Vedeți? Și ziceați că nu intenționați să-mi faceți curte... Recunosc însă că aveți un stil original.

— M-ai înțeles greșit. Îmi inspiri încrederea și atâta tot, de aceea trebuie să-ți vorbesc... mai bine zis să-ți destăinui un secret.

— Secretul acesta are legătură cu fotografiile?

— Întocmai... Spune-mi, citești literatură polițistă?

— V-am citit chiar și pe dumneavoastră...

— Mă întrebam dacă ai suficientă cultură criminalistică pentru a pricepe totul... Și-apoi, tare aș vrea să știu dacă mă pot bizui pe dumneata.

— Pe cine trebuie să asasinăm? Cu pistolul? Cu pumnalul? Mai bine cu otravă, am citit că e mai feminin... Îl tachină amuzată Helga.

— Nu râde... Deci, când și unde ne vedem?

— Pentru că m-ați făcut curioasă, să zicem diseară... pe la opt... cunosc o braserie cu atmosferă intimă pe Otto-strasse...

*

Tudor și Helga priveau tăcuți micile rondele de carton care apărau fața de masă de spuma abundentă a berii ce se revărsa din paharele pline. După ce la început au flecărit vrute și nevrute și după ce Tudor i-a explicat ce intenții avea grupul de spioni în ceea ce o privește, frumoasa secretară a pavilionului românesc din târgul

de la München l-a privit consternată, nevenindu-i să creadă că povestea e reală.

— Poate ar trebui să-i anunț pe tovarășii din conducerea pavilionului. E aici și cineva din minister. Cred că așa e corect...

— Așa ar fi corect dacă ne-am afla la noi acasă. Aici însă totul trebuie abordat altfel. Dacă vei cere sfatul șefilor dumitale, aceștia sau îți vor interzice să te mai întâlnești cu mine, încercând să te convingă că sunt un provocator, sau te vor trimite urgent la București...

— Și dacă chiar sunteți un provocator? Ce garanții îmi oferiți că sunteți de bună-credință? Sau că sunteți cu adevărat Radu Tudor?

— Nicio garanție... Numai cuvântul meu și rugămintea de a mă ajuta... Trebuie să trec cu bine acest examen... Numai așa voi căpăta întreaga încredere a lui Dumitrache Arnăutu și cine știe, poate odată întorși acasă, noi amândoi vom aduce prețioase servicii securității țării. Mă ajuți?

— Lăsați-mă să reflectez. Hai să vorbim despre altceva... De pildă, despre dumneavoastră. Cine sunteți dumneavoastră, domnule Sorge? Ați văzut filmul? Se spune că Richard Sorge[55] a fost nu numai cel mai bun

---

[55] Richard Sorge a fost un revoluționar, jurnalist care a lucrat în Germania și Japonia și spion al Uniunii Sovietice în Japonia înaintea și în timpul celui de-al doilea război mondial. Numele de cod dat în cadrul NKVD a fost „Ramsay”.

agent secret al secolului ci și un gazetar strălucit... Așadar, cine sunteți dumneavoastră, Radu Tudor?

— Există un vers de Lermontov[56] pe care mi l-aș pune ca deviză pe blazon, dacă aș avea unul: „El fericirea nu o caută, dar nici nu fuge de fericire”.

— Vă plac poeții ruși?

— Sunt foarte apropiați sufletului meu...

— Și mie îmi place Esenin[57]. Are o poezie care începe așa: „Am fost crâng părăginit pe loc, la scandal și-ospețe dam năvală... Nu-mi mai place azi să beau, să joc, să-mi pierd viața fără socoteală...

Tudor o asculta tulburat. Era poemul său preferat din Esenin și o întrerupse, continuând:

— „E de-ajuns să te privesc tăcut / Și să sorb din chipul tău înaltul, / Ca uitând întregul tău trecut, / Tu să nu mai poți pleca la altul...”

Helga îl privea cu ochi mijiți, descoperind deodată în bărbatul din fața sa un om cu care i se părea că se cunoaște de-o viață. Șopti emoționată, adăugându-și glasul tremurat vorbelor aspre ale lui Tudor:

— „Tu mers gingaș, tu surâsul meu, / Dacă-ai ști cu

---

56 Mihail Iurievici Lermontov a fost un scriitor romantic rus. În scurta lui viață a fost un dușman declarat al ipocriziei, al asupririi și nedreptății, întreaga lui operă fiind un aspru și necruțător rechizitoriu la adresa celor care, la adăpostul puterii, erau deasupra legii.

57 Serghei Alexandrovici Esenin, a fost un poet liric rus celebru.

inima-i pustie / Cât poate iubi un derbedeu / Și cât poate de supus să-ți fie. / Veșnic te-aș urma pe-acest pământ. / Depărtarea mi-ar părea ușoară. / De iubire-întâia oară cânt, / La scandal renunț întâia oară...”

Și din nou cei doi tăcură, privind spuma densă a berii ce se revărsa pe rondelele de carton cu inscripții publicitare.

— Așadar, cine sunteți dumneavoastră, Radu Tudor? întrebă iarăși Helga, privindu-l în ochi. Am să răspund eu: un sentimental deghizat...

— Eu spun altfel: un liric în travesti... Știi, Helga, mă întrebam de unde te cunosc. Acum îmi dau seama... Semeni cu o fată care nici măcar nu știu dacă a existat cu adevărat, pentru că totul s-a petrecut atât de demult... Să-ți povestesc. Mă întorceam dintr-o călătorie. Treceam cu trenul printr-o țară de limbă slavă. Într-o stație oarecare a urcat o fată. Avea părut dumitale și parcă odată cu fata, urcase în vagon soarele blond al nordului. Ședea aplecată peste fereastră și vântul îi răsfira părut. Atunci mi-am adus aminte de-o joacă dintr-o schiță de Cehov[58]. Ea însăși, fata cu părul bălai, parcă era venită dintr-o carte. Mi-am zis: așa arăta de

---

[58] Anton Pavlovici Cehov a fost un medic, prozator și dramaturg rus. De peste o sută de ani spectacole după piesele sale sunt prezente, practic, în fiecare stagiune pe afișele teatrelor din România. Mari regizori de teatru din România au găsit surse majore de inspirație în dramaturgia lui Cehov.

bună seamă Natașa Rostova din „Război și pace” a lui Tolstoi[59]. M-am aplecat peste fereastră și am strigat: „Te iubesc, Natașa”. Fata a tresărit și m-a întrebat: „Ați spus ceva?” N-am avut curaj să recunosc. Am repetat joaca de câteva ori. Fetei cu părul de soare i s-o fi părut că vorbele acelea i le spunea vântul cald de seară, căci până la coborâre a stat cu pletele răsfirate dincolo de fereastră. De-abia când am văzut-o pe peron așteptând timidă un semn de la mine, o confirmare că acel „Te iubesc” nu e doar o părere, mi-am dat seama c-o iubeam.

Helga zâmbi sceptică.

— Nu cumva confundați iubirea cu dorința sau imposibilul?

— Marile iubiri sunt întotdeauna imposibile. Probabil că asta am înțeles-o prima oară atunci, căci am strigat disperat în timp ce trenul pornea: „Te iubesc, fată frumoasă și bună. Cine ești? De unde vii? Unde te duci?”

A fugit după vagonul în care mă aflam și vorbea într-o limbă necunoscută, din care deslușeam doar un cuvânt „scrie-mi... scrie-mi” și ceva ce semăna a adresă.

---

59 Lev Tolstoi a fost un scriitor rus. Lev Tolstoi este considerat unul dintre cei mai importanți romancieri ai lumii. Alături de Fiodor Dostoievski, Tolstoi este unul dintre scriitorii de seamă din timpul perioadei cunoscută ca vârsta de aur a literaturii ruse.

— Și i-ați scris?

— Niciodată... Am vrut să rămână amintirea mea stranie, căci toți, nu-i așa, avem nevoie de o poveste neterminată... De ceva care ți se pare a fi la îndemână, dar care până la urmă se dovedește imposibil – ca unul din visele acelea când vrei să zbori, dar brațele refuză să se transforme în aripi.

— Cineva, nu-mi aduc aminte cine, numea asta otrava marilor chemări sau a marilor dorințe... De fapt, cred că seamănă mai degrabă cu beția, cu o beție în care tot ce nu putem realiza în viață ne oferim noi înșine pe planul visării...

— Dar dumneata, Helga Roth, fată frumoasă și bălaie, în mâinile căreia mi-am încredințat viața mărturisindu-ți dilema în care mă aflu, da, dumneata, cine ești? Căci în afară de faptul că ești o copilă blondă și frumoasă, nu știu nimic despre dumneata...

— De-ați ști ce povară este frumusețea atunci când ești tânără. Aproape toți bărbații îți fac curte și dacă îi respingi, unii dintre ei scornesc pe seama ta fel de fel de necuviințe. Dacă ești promovată în funcție, colegele te bârfesc spunându-și între ele „L-ai văzut pe șeful? O mănâncă din ochi”. Dacă primești o primă meritată, pentru că ai muncit zdravăn, se comentează „păi sigur, cui era să-i dea prima? Mie care am trecut de patruzeci de ani?”

— De ce nu te măriți, să scapi de toate neplăcerile? Bineînțeles, dacă îți alegi un bărbat lângă care să te simți ocrotită...

— Cu cine? Cei mai mulți dintre bărbații de seama mea nu-mi plac... Cunosc câțiva care ar dori să mă facă doamna vieții lor, dar n-au în cap decât mărci de automobile, benzi de magnetofon și trasee turistice.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare. Cine ești dumneata, frumoasă Helga Roth?

— Cum? N-ați înțeles încă? Eu sunt Mata Hary... și am primit misiunea să vă seduc și să vă transform într-un sclav al farmecelor mele...

14. Capcana

În holul luxosului hotel „Bayerischer Hof", Arnăutu Dumitrache dădea semne de nervozitate. Se înțelesese cu Tudor să se întâlnească la orele douăzeci, și acesta continua să întârzie, deși sfertul academic trecuse. Minutarul ceasului electric din holul hotelului arăta 20,30 când apăru Tudor încărcat cu pachete și pungi de plastic purtând reclamele marilor magazine „Neckerman", „Kaufhalle" sau „Unsere Favorit". Adunase tot felul de nimicuri din care cea mai mare parte nici nu-i erau de trebuință imediată. O făcuse însă intenționat. Voia să-i demonstreze lui Dumitrache

Arnăutu că este avid după cumpărături și că banii primiți îi aprecia cum se cuvine, dându-le o grabnică întrebuințare. Se străduise ca în zilele acelea să cheltuiască fără nicio socoteală, oferindu-și sie și Helgăi prânzuri copioase în cele mai luxoase restaurante. Se convinsese de câteva ori că organizația îl ținea sub cea mai strictă supraveghere. Pentru a intra în grațiile lui Dumitrache și ale șefilor acestuia, trebuia să dovedească prin purtări cât mai frapante că „marele ciubucar” știa nu numai să se învârtească în viață, dar și să cheltuiască banii. „Marele ciubucar” – ce idioată poreclă, dată lui, cel care niciodată nu știa câți bani are în buzunare pentru că nu banii îl interesau cu adevărat, ci munca sa. Dar acum, în fața lui Dumitrache, trebuia să joace o altă piesă. Își luă un aer stingherit și se scuză:

— Vă cer iertare pentru întârziere...

— Puteați totuși lăsa cumpărăturile pe altă dată, îi reproșă acru Dumitrache.

— Dar nu din cauza asta am întârziat. M-a agățat un tip de la postul de radio „Europa liberă[60]”. Abia am scăpat de el...

— Sper că ați fost prudent și nu i-ați spus nimic compromițător. Doamne, asta ne mai lipsea, să vă ia

---

[60] Radio Europa Liberă este o organizație și un post de radio finanțat de Congresul Statelor Unite care transmite în țările Europei de Est și Orientului Mijlociu, popular în timpul „războiului rece”.

idioții ăștia limbuți în colimator.

— Am impresia că unul dintre vânzătorii de la „Kaufhalle” le-a telefonat și i-a pus pe urma mea...

— Exact... Asta e procedeul lor tipic... E vina mea că nu v-am prevenit. Plătesc informatori în marile magazine și în hotelurile din München, ca să le semnaleze cetățenii români aflați în trecere. Și cum s-a terminat întâmplarea?

— L-am sictirit pe tip cu indignare. Nici mie nu-mi convenea să mă ia ăștia în evidență.

Tudor făcu semn băiatului de la lift și-l rugă să-i ducă pachetele cu cumpărături în cameră.

— Nu mi-ați spus nimic nou de frumoasa Helga. Credeți că o putem recruta?

— Nu ne va fi deloc ușor. Am impresia că e sincer devotată țării și socialismului...

— Domnule Tudor, până la proba focului și dumneavoastră păreați la fel. Să nu exagerăm forța ideilor politice.

— Să nu uităm că nu de bunăvoie am intrat în hora dumneavoastră...

— Dar nici pe degeaba. Slavă domnului, vă lăfăiți în bani și după câte observ, nu regretați prea mult abdicarea de la fostele dumneavoastră idealuri etice.

— Cheltuiesc și umblu prin cârciumi tocmai pentru a-mi îneca remușcările.

— O să vă treacă, firește, cu timpul... De altfel, eu nu v-am cerut nicio clipă să vă deziceți de ideile dumneavoastră, ci numai să-mi slujiți. Puteți împăca, cum se spune pe românește, și capra și varza. Organizația noastră n-are nimic împotriva activității dumneavoastră de gazetar comunist. Puteți să vă slujiți mai departe idealurile, atâta timp cât credeți în ele. Noi însă vă avem la mână și va trebui să lucrați și pentru noi. Asta e tot.

— Mă gândesc cu groază la încercările prin care va trebui să treacă biata fată...

— Domnule Tudor, v-ați convins din propria experiență că pentru recrutări nu există decât soluții radicale. Cu cât mai crude și mai violente, cu atât mai eficace. De altfel, sunt tare curios să văd până unde poate merge devotamentul pentru țară al unei femei tinere și frumoase... Mă înșel eu, sau fata asta e îndrăgostită de dumneavoastră?

Tudor îl privea așteptând explicații.

Dumitrache scoase din buzunar un teanc de fotografii.

Tudor se stăpânea să nu zâmbească. „Ah, eterna tehnică cu fotografiatul. Pare o adevărată manie la Dumitrache și oamenii săi” gândea el, privind fotografiile. Constată că plimbările sale prin München, în compania frumoasei Helga, n-au fost neglijate de

agentură, care i-a pus pe urme profesioniști abili.

— A fost bună ideea dumneavoastră, domnule Tudor, cu plimbatul fetei prin magazine. Se pare că, într-adevăr, îi plac lucrurile elegante și scumpe, bijuteriile, și suferă la gândul că banii nu-i ajung pentru a-și cumpăra tot ce dorește... Cel puțin așa spun fotografiile făcute de colegul nostru. Sunteți atent la expresia fetei în aceste fotografii? Are aceeași privire tandră când se uită la bijuterii, ca și atunci când se uită pe furiș la dumneavoastră.

Tudor era gata să protesteze, dar Dumitrache urmă:

— Bine lucrat până acum. Și dacă într-adevăr fata vă iubește – eu nu vă cer confidențe în această privință – cu atât mai bine pentru reușita planului. Aveți vreun proiect pentru seara asta, domnule Tudor?

— Să dorm... Sunt obosit frânt și, în plus, după cum știți, mâine avem o zi grea.

— Aveți dreptate. Nici eu nu mă simt în formă. Așadar, pe mâine. Noapte bună.

Ajuns în camera sa, Tudor se dezbrăcă cu mișcări obosite. Fusese o zi dificilă, iar incidentul cu tipul de la postul de radio „Europa liberă” era departe de relatarea pe care i-o furnizase lui Dumitrache Arnăutu. Întâmplarea îi lăsase un gust amar și o tristețe pe care nu și-o putea alunga. Se trezise interpelat pe când se afla într-o farmacie pe Prielmaierstrasse și încerca să-i

explice laborantului că deși nu posedă prescripție medicală, are neapărată nevoie de câteva comprimate dintr-un tranchilizant oarecare. Acele ultime zile, cu evenimentele lor neobișnuite, îi puseseră nervii la grea încercare și se simțea bântuit de spaime și neliniști până atunci neștiute. Cel care-l strigase pe nume nu-i era un necunoscut, deși anul care trecuse de la fuga acestuia în occident lăsase asupra sa urme adânci și neiertătoare. Părea o fiară hăituită, în ciuda zâmbetului mieros cu care îl abordase:

— Vă salut, domnule Radu Tudor... Teribilă e întâmplarea, nu-i așa? Iată că ne întâlnirăm și la München...

Voia să pară liniștit, prietenos, mulțumit de sine, dar se simțea de la o poștă că omul era înrăit de viață, de încercările prin care trecuse.

— Ce mai e prin țară? Ce mai fac prietenii noștri comuni?

— Nu am impresia că noi doi mai avem prieteni comuni... Te rog să mă ierți, sunt grăbit și nu văd ce-am avea să ne spunem.

— Sunt un câine râios, nu-i așa? Un paria... un ticălos de trădător, hai spune, cunosc refrenul...

— Văd că ai răspuns singur la toate întrebările, dar mă îndoiesc că asta i-ar putea mulțumi pe stăpânii tăi...

— Ce știi tu despre stăpânii mei? Oare n-ai și tu în

buzunar aceleași răspunsuri prestabilite de propagandă? Capitalismul, care cumpără conștiințele, ploconirea în fața sacului cu bani... etcetera, etcetera... Vrei să știi adevărul despre stăpânii mei? Să ți-l spun eu, Tudore, eu, o canalie de transfug, și o să-ți se facă părul măciucă... Privește-mă bine, uite ce-au făcut din mine și nu te mira că n-am curajul să te privesc în față... Ce știți voi despre capitalism, Tudore? Voi, care priviți totul de la distanța certitudinilor? Pe voi nu v-a silit nimeni să fiți canalii, să decădeți într-atâta încât să vă fie rușine să vă priviți în oglinda din baie dimineața, când vă bărbieriți. Ce ușor vă e să-i condamnați pe alții...

Se retrăseseră într-un colț al uriașei hale care este farmacia aceea mare de pe Prielmaierstrasse și deși vorbeau în limba română, deja atrăseseră atenția celor din jur prin violența tonului cu care-și schimbau replicile.

— Tudore... calcă-ți pe inima ta de comunist fidel și patriot incoruptibil și ascultă-mă. Am nevoie de tine...

*

Ședeau față în față într-o ospătărie. Tudor îl privea cu milă pe cel care cu ani în urmă bătea porțile redacțiilor bucureștene cu proza lui evazionistă și căruia, din când în când, i se publica câte o povestire sau câte o carte pentru că omul nu era lipsit de talent iar editorii îi treceau adeseori cu vederea conținutul străveziu.

Flămând, omul înfuleca cu o poftă animalică, mormăind din când în când cuvinte neînțelese.

— Am venit aici, într-o excursie, spuse el repede, de parcă demult aștepta ocazia. Am fost agățat de un tip de la „Europa liberă” care m-a ridicat în slăvi și mi-a promis marea cu sarea. Am dat un interviu în care polemizam cu critica literară din țară... M-au plătit foarte bine. Apoi m-au pus să citesc la microfon două povestiri. Din nou am fost răsplătit cum se cuvine, odată cu promisiunea că o editură din Frankfurt pe Main o să-mi publice un volum. Curând însă a venit prima deziluzie. Editorul din Frankfurt mi-a răspuns politicos că în zilele noastre literatura onirică nu interesează pe nimeni... că se poartă literatura politică și așa mai departe... E caraghios, nu-i așa? Trebuia să vin aici ca să mă lecuiesc de evazionism. Asta pentru că în țară n-am vrut să înțeleg ceea ce era evident pentru toată lumea... Pentru că voi toți vă purtați cu mănuși pe când ei... Ei bine, ei au cu totul alte metode de convingere... Foamea... foamea, Tudore... Nu știu dacă tu înțelegi ce poate însemna foamea... În curând m-am văzut muritor de foame și cu chiu cu vai m-am angajat spălător de mașini la un garaj. A venit apoi recesiunea economică și s-a pus problema forței de muncă imigrate. Așa am ajuns din nou șomer. M-am dus la colegii de la „Europa liberă” care mi-au spus că n-au

posturi disponibile, dar că pot lucra în calitate de colaborator. Așa se face că lucrez pentru ei... îmi aruncă și mie din când în când câte un oscior...

— Deci, cum s-ar spune, latri și tu în haita lor.

— Nu-i chiar așa... Nu mi se dă dreptul să redactez materiale. Alerg prin oraș în căutarea românilor aflați în trecere. Am relații la hoteluri, în magazine... Sarcina mea este să-i fac pe oameni să vorbească. Joc rolul turistului căruia îi este dor de țară și e dornic să afle vești din patrie. Înregistrez convorbirile pe ascuns... cu ăsta... desfăcu haina și dădu la iveală un mini-casetofon de mare sensibilitate. Apoi „vindem” pe post vorbele furate, pretinzând că sunt convorbiri cu concetățeni care se adresează „Europei libere”. De data asta însă am primit o misiune specială... De care, mi s-a spus, depinde promovarea mea ca redactor.

Tudor îl privi mirat:

— E ceva în legătură cu mine?

— Da, recunoscu fără jenă omul. Mi s-a spus că te scalzi în bani și că ești în combinație cu un om de afaceri de origină română... Rolul meu este să te conving să rămâi aici, iar dacă nu reușesc pe cale pașnică...

— Ei bine, atunci? Lui Tudor îi venea să râdă. „Iată, gândea el, alții care vor să mă șantajeze. Categoric, am devenit o mare personalitate dacă toți își dispută colaborarea mea”.

— Ei bine, atunci urmează să-ți întind o cursă, să te șantajez, să te compromit, astfel încât să nu te mai poți întoarce în țară și să te îndrepți către „Europa liberă”, care pentru tine are oricând un post bine plătit...

— Și de ce îmi spui toate astea? Nu cumva ești un provocator?

— Tudore, îți jur... ăsta e adevărul... Și tocmai de întâmplarea asta se leagă speranțele mele...

— Deci, nu te vei da înapoi de la nimic pentru ca șmecherii ăia să te angajeze...

— Dimpotrivă, Tudore, îi dau dracului cu postul lor cu tot... Vreau să mă întorc acasă, iar tu trebuie să mă ajuți... Vezi, am fost franc cu tine. Știu că ești un tip influent... Pune în țară o vorbă bună pentru mine... Să mă primească... Spune-le că n-am decăzut încă de tot și că mai am curajul s-o iau de la capăt... Și dacă e adevărat că ești în bani, dă-mi ceva pentru drum. Să pot fugi de-aici undeva unde să iau legătura cu o ambasadă românească.

Omul îi făcea milă. Tudor scoase portvizitul, trase din el câteva bancnote:

— Ia-i... încerc să cred că ai fost sincer cu mine. Mai ai o șansă să redevii om... N-o lăsa să fugă. Cu banii ăștia du-te departe... Ți-aș recomanda Viena... E mai aproape de țară și mai departe de stăpânii tăi de la Europa cum îi zice... Du-te la ambasada noastră și povestește-le

totul... De rest o să se ocupe comitetul pentru repatrieri...

— Tudore, mi-ai dat aproape o mie de mărci... Nu se poate... Nu poate fi adevărat...

— Omul începu să plângă... Adună repede banii apoi cu un gest de câine bătut se repezi la mâna lui Tudor și i-o sărută... N-o să uit asta niciodată, Tudore... niciodată...

Singur, în camera sa de la Bayerischer Hof, Tudor retrăi pentru o clipă momentul acela dureros, revăzu privirile pline de speranță ale omului în care începea să se nască o târzie, mult prea târzie înțelegere. Avea sentimentul plăcut că în ziua aceea făcuse ceva bun, că banii murdari primiți de la Dumitrache Arnăutu serviseră unei cauze nobile, ajutând oaia neagră să se întoarcă la turmă. Încercă să uite episodul pentru a reveni la preocupările sale de moment. Înainte de a se culca mai avea o treabă de făcut.

Își puse costumul pe umeraș, dar nu se grăbi să-l introducă în dulap. La prânz, înainte de a părăsi camera de la hotel, își luase măsuri de precauție. Atât de încheietura ușilor dulapului cât și pe linia de îmbinare a celor două părți ale valizelor lipise invizibile fire de păr. Așa cum se așteptase, firele de păr nu mai erau la locul lor. În absența sa, mâini experte controlaseră conținutul dulapului și al valizelor. În ciuda încrederii

afișate și declarate ostentativ de Dumitrache, agentura continua să-l țină într-o continuă supraveghere.

De câteva zile ducea o viață dublă. Bogatele sale lecturi ca și propriile scrieri îl ajutau să-și modeleze personalitatea la cerințele rolului său de agent în solda unei organizații de spionaj. Se gândea cu groază la bietul cetățean lipsit de putere morală, care ar putea cădea în mâinile unor indivizi lipsiți de scrupule ca cei din banda lui Dumitrache Arnăutu. Ar deveni fie o victimă sigură, o marionetă docilă în mâinile necruțătoare ale spionilor sau, dacă credința sa în idealurile înalte de patriotism l-ar împiedica s-o facă, ce i-ar mai rămâne decât sinuciderea? Ar mai fi o soluție. Să facă ceea ce face el, înfruntând lucid primejdia și încercând să-și servească țara. Era mândru că putea s-o facă, că avea atât tăria morală, cât și curajul de a-i înfrunta pe dușmanii săi și ai țării sale exact cu armele cu care aceștia îl atacaseră: cu viclenie și joc dublu.

Îngândurat, Tudor stinse lumina și, după ce îmbrăcă pijamaua, deschise larg fereastra ce dădea spre Promenadeplatz. Luminile puternice ale reclamelor cocoțate pe acoperișurile clădirilor din fața hotelului dansau pe pereții camerei.

*

Tudor era la cea de a treia halbă, când în berăria Pschorr de pe Neuhauserstrasse își făcu apariția Helga

Roth. Se apropie surâzătoare de masa reporterului.

— Am avut ședință cu colectivul pavilionului... Vă rog să mă iertați, n-am obiceiul să întârzii – râse – probabil din cauza educației germane din familie...

— Ești, într-adevăr, o excepție în rândurile femeilor frumoase...

— Mi-ați spus de atâtea ori că sunt frumoasă încât am impresia ca asta e singura calitate pe care mi-o găsiți.

Se întrerupse, căci chelnerul se apropiase, îndatoritor. După ce Tudor dădu comanda ea reluă:

— Știți că la noi, la pavilion, toată lumea a aflat că am o... idilă? Le-am spus că sunteți o veche cunoștință, aflat în călătorie de studii. Colegele mă tachinează. Bineînțeles că ele interpretează întâmplarea ca de obicei: cui putea să-i apară în cale un admirator dacă nu Helgăi?... Cred că dacă mă nășteam urâtă aș fi fost mai fericită.

— Nu însă și eu, protestă Tudor. Ce m-aș fi făcut în compania unei femei lipsite de farmec?

— Farmecul nu înseamnă neapărat frumusețe...

— Dar dumneata le ai pe amândouă... Și-apoi, unei viitoare spioane nici nu-i stă bine să fie urâtă.

— Mă întreb de ce v-am ascultat... De ce mă pretez la jocul acesta periculos.

— Îți spun eu de ce. Pentru că ai simțit că trebuie să-ți ajuți aproapele... adică pe mine. Și pentru că dacă nu

eram eu, era altul. Iar acela nu te-ar fi prevenit și cine știe în ce capcană infernală cădeai.

După-masă, ieșiră să se plimbe prin vastul și pustiul parc din capătul vestic al lui Neuhauserstrasse. Zâmbind unei amintiri, Helga îndrăzni să-i facă o confidență:

— Una din colege spune că vă cunoaște. Din vedere și din auzite. Are un prieten la televiziune și odată, într-un cerc al acestuia, a auzit comentarii la adresa reputației dumneavoastră. Că sunteți un fel de Don Juan feroce...

— Și am eu aerul?

— Nu. Categoric nu. Helga devenise gravă. Poate am să vă spun odată ce fel de om sunteți. Privi mașinal la ceas. Mi se pare că se apropie ora. Mergem?

*

Imensa vitrină de cristal, în spatele căreia se aflau bijuterii în valoare de zeci de mii de mărci, purta o inscripție destul de modestă pentru bogăția etalată: „Diamonds-International Awards, Max Altheimer, Juwelier – eigenes atelier”.

Helga, însoțită de Tudor, se oprise în fața ademenitoarei vitrine, admirând apele scânteietoare ale briliantelor, culorile amețitoare ale smaraldelor, ametistelor, rubinelor sau agatelor.

— Dacă vrei, putem intra, îi propuse Tudor, conform

scenariului stabilit anterior cu Arnăutu.

— Dacă asta nu vă plictisește, aș vrea măcar să le admir... De cumpărat, știu bine că nu voi reuși niciodată s-o fac – în glasul tinerei femei Tudor desluși o undă de veritabil regret și se gândi că eternul feminin nu se dezminte nici chiar în situația dată, când Helga era prevenită și instruită asupra intențiilor gangului de spioni care-i detectaseră atât de prompt slăbiciunea pentru podoabe.

Magazinul era la înălțimea vitrinei exterioare. O adevărată expoziție de bijuterii lucrate cu migală se oferea ochilor plini de încântare ai Helgăi. Întâmplarea (Tudor știa prea bine că ambianța fusese pregătită de Arnăutu) făcuse ca în momentul acela direcțiunea magazinului să organizeze o paradă a bijuteriilor, purtate cu eleganță și grație de câteva manechine, toate foarte tinere și numai bune pentru a participa la un concurs de frumusețe.

— Credeți că e ceva vinovat în pasiunea care mă determină să umblu toată ziua prin magazinele cu bijuterii? Sunt atât de frumoase, încercă să se scuze Helga. Ce-ar fi să încerc câteva brățări și medalioane? continuă ea, de parcă abia în clipa aceea i-ar fi venit ideea.

Văzând figura contrariată a lui Tudor, Helga adăugă:

— Știu că e o nebunie, știu că n-am bani să le cumpăr,

dar măcar pentru o clipă să mă privesc în oglindă cu ele.

— Dacă asta te face mai fericită, nu văd de ce n-ai încerca.

Unul din vânzători ghici dorința tinerei femei și imediat îi puse în față câteva cutii cu broșe, brățări, inele, cercei.

Tudor putea să jure că în clipele acelea Helga nu mai juca teatru. Bijuteriile o fascinau cu adevărat. Uimită și încântată, le proba în fața oglinzii, cerându-i de fiecare dată părerea lui Tudor.

Când socoti că circul a durat destul, Tudor se apropie de măsuța pe care Helga lăsase neglijent poșeta și, abil, strecură în interiorul genții mici de piele o brățară de aur împodobită cu smaralde. Din colțul cel mai ascuns al magazinului, Dumitrache urmărea cu atenție scena și fu mulțumit să observe că noul său agent îndeplinea cu succes această misiune și, totodată, ultimă verificare. Și Tudor era mulțumit de sine. Până atunci se descurcase bine, iar Helga își juca foarte bine rolul, deși părea teribil de emoționată.

— Ce păcat că nu le pot cumpăra pe toate, oftă resemnată Helga. Oricum însă, înainte de a pleca în țară, tot iau ceva. Măcar un inel... Știți? L-am și ales. Pe acesta.

Helga îi arătă lui Tudor un inel de aur, cu o piatră frumos șlefuită de opal.

— E cel mai ieftin... E frumos, nu-i așa?

Tudor o aprobă, apoi o conduse spre ușa magazinului.

Din spatele unei uși mascate de o draperie apăru, în aceeași clipă, Lucas, care se îndreptă și el spre ușă, oprindu-i pe cei doi din drum și adresându-li-se politicos:

— Scuzați-mă, doamnă și domnule... Sunt detectivul particular însărcinat cu securitatea acestui magazin... Apoi, numai către Helga: Doamnă, mi-e penibil s-o afirm, dar sunteți bănuită de furtul unei bijuterii.

Helga îl privi cu silă și dispreț.

— Domnule, acuzația dumneavoastră este jignitoare.

— Doamnă, dacă vă împotriviți unei percheziții, voi fi silit să chem poliția.

— Vă previn că mă voi plânge ambasadei române... Demnă, Helga îi aruncă din mers falsului detectiv propria sa amenințare. În sinea sa însă era speriată cu adevărat și se gândea la ce consecințe nefericite ar fi putut-o conduce pasiunea ei pentru bijuterii. „Doamne, gândi ea, dacă nu m-ar fi prevenit Tudor, coșmarul acesta ar fi fost real”.

Lucas îi conduse pe cei doi în spatele ușii ascunse de draperie. Tudor observă că Dumitrache Arnăutu nu se mai afla la locul unde-l zărise câteva clipe mai înainte.

Arnăutu îi aștepta surâzând într-un mic birou,

mobilat luxos.

— Îmi permiteți, doamnă? Lucas îi luă poșeta și o răsturnă pe masa în fața căreia se afla Dumitrache.

Printre zecile de nimicuri care pot umple poșeta unei femei, brățara masivă de aur și împodobită cu smaralde se detașa vizibil și maiestuos.

— Și acum, mai aveți într-adevăr intenția de a vă plânge ambasadei?

Dumitrache formă un număr și se prefăcu că vorbește la telefon cu comisarul de poliție. De fapt, el îi telefona gorilei, lui Joe, care ascuns într-o încăpere alăturată se sufoca înhămurat în costumul incomod al polițiștilor din landul Bavaria.

Deznădăjduită, după ce căutase în jur un sprijin care nu avea de unde să vină, căci Tudor însuși părea speriat, Helga căzu inertă pe un scaun, cu trupul cutremurat de hohote de plâns.

Lacrimile îi stricau fardul și pe obrajii palizi ai fetei apăruseră pete negre de rimei scurs de pe gene. Și deși Tudor o instruise cum să procedeze în continuare, simțea că are trac, asemenea unei actrițe debutante.

Tudor îl văzu apărând pe Joe înveșmântat în uniforma pompoasă a polițailor bavarezi. Gorila de Joe își juca perfect rolul și era cu adevărat amenințător.

Când observă că în încăpere se afla și un polițist, disperarea tinerei femei atinse paroxismul.

— Există o singură soluție, domnișoară Helga Roth, Dumitrache Arnăutu se hotărâse, în fine, să i se adreseze.

Surprinsă să-l audă vorbind românește, Helga ridică privirile, plimbându-le apoi neîncrezătoare asupra tuturor celor aflați de față. Dumitrache, viclean, aștepta noua reacție a fetei. Prefăcându-se jenat, Tudor își ferea privirile de ochii plânși, speriați și acuzatori ai fetei.

— Și dumneavoastră... dumneavoastră, în care am avut atâta încredere... i se adresă Helga lui Tudor și plânsul o cuprinse din nou.

— Helga, trebuie să mă înțelegi... Ca și dumneata am căzut într-o asemenea cursă... Există o singură soluție. Să-l asculți pe domnul Dumitrache care, în fond, nu-ți dorește răul. Ai de ales, așa cum și eu am avut de ales, între ascultarea orbească față de cei ce conduc jocul... sau dezonoarea, compromiterea.

Helga privi cu speranță spre polițist.

— În zadar cauți sprijin din partea polițistului. Nu înțelege românește. Poliția va da crezare mărturiilor noastre și nu explicațiilor dumitale, poți fi sigură de asta. Oricât ți-ar veni de greu, te rog să-mi accepți propunerile... Te asigur că nu vei regreta. Vei fi răsplătită, iar umilința de-acum se va transforma în victorie. Vei putea avea orice bijuterie, îți vei putea satisface orice capriciu...

Arnăutu luă în mână brățara cu smaralde, o privi lung, apoi scoase din sertarul mesei o casetă mică îmbrăcată în catifea neagră. Deschise cutia și dădu la iveală o pereche de cercei împodobiți cu câte un bob verzui de smarald.

— Ca să uiți necazul pe care ți l-am pricinuit, casa îți oferă o mică despăgubire...

Arnăutu se apropie de Helga și-i prinse brățara de aur la mână.

— Știi, domnișoară Helga, brățara asta de aur este de fapt mult mai primejdioasă decât cătușele de oțel ale comisarului, dacă nu vei ști să-mi apreciezi gestul...

Tudor simțea în clipele acelea că Helga era la capătul puterilor și că în ciuda stăpânirii de care dădea dovadă avea nevoie de mângâiere, de încurajare. Se apropie de ea tandru, mângâindu-i obrazul ud de lacrimi.

— Micuța și buna mea Helga...

Scâncind ca un copil bătut, Helga i se aruncă la piept, cuibărindu-se acolo mică, ascultătoare, gata la orice dacă i-ar cere-o el, Radu Tudor.

15. O zi obișnuită din viața maiorului Toma Grigoruț

Autobuzul rula în viteză pe Drumul Taberei adunându-i din stațiile modernului cartier bucureștean pe o parte din cei ce-și începeau programul de muncă la

orele 8.

Ca de obicei pe parcursul matinal al traseului cu autobuzul, maiorul Toma Grigoruț citea ziarul. De data aceasta, prioritate la lectură o avea reportajul din pagina întâia sub al cărui titlu era culeasă cu litere aldine mențiunea „corespondență telefonică din München de la Radu Tudor”.

Vechiul său prieten nu-și dezmințea pasiunea profesională, proverbială în redacțiile bucureștene. Deși declarase că pleacă într-o călătorie turistică, „reporterul frenetic” nu rezistase ispitei și făcea cunoscut cititorilor succesul produselor industriei românești la târgul de la München. Relatarea era redactată în cunoscutul stil alert al lui Tudor, familiar maiorului și totuși, construcția articolului i se părea insolită. Tudor apela de data aceasta prea mult la metafore, tonul era patetic. Dincolo de rânduri, maiorul, fin psiholog, deslușea o afectivitate pronunțată, o pasionată mărturisire, ca și cum autorul ar fi suferit o frustrare a personalității. Gândul acesta îl urmări tot drumul. Apoi, în timp ce așezat la masa de lucru din birou împăturea ziarul, bănuiala că prietenul său trăiește acolo, peste hotare, într-o accentuată tensiune psihică nu-l părăsi. Ridică receptorul și formă numărul de telefon al redacției. Recunoscu vocea colegului de secție al lui Tudor care-i spuse după primele cuvinte de politețe:

— Ce ziceți de prietenul nostru comun? Azi pe pagina întâia fusese planificată ancheta mea despre estetica vitrinelor... Bineînțeles că a avut prioritate materialul lui Tudor... Toate celelalte gazete au dat știrea de cincisprezece rânduri a „Agerpresului”, noi însă am publicat în exclusivitate patru coloane într-a întâia cu continuare pe-a treia...

Interlocutorul nu părea afectat de schimbarea de ultimă oră la paginație ci mai degrabă mândru că gazeta sa și colegul său au dovedit atâta promptitudine.

— Cum se simte Tudor? E bine, sănătos?

— Da... Poate puțin mai zurliu ca de obicei. Închipuiți-vă, acum câteva zile mă culcasem târziu, eram frânt de oboseală... cine credeți că mă scoală din somn cu telefonul? Tudor... de la Paris... Nu e bună?

— O fi lipsit la lecția despre fusurile orare...

— Era agitat... M-a pus să mă interesez de biografia unei fete... Helga Roth... secretara pavilionului nostru la München. Unde s-a născut... ce-a făcut... ce-a dres... anchetă ca la securitate... Pardon... am făcut o gafă?

Toma râse amuzat:

— Nu... continuați... mă interesează...

— Spunea că are de gând să-și axeze reportajul pe profilul fetei. Cum ați văzut dumneavoastră urmă de Helga Roth în reportajul de azi așa am văzut și eu...

— Poate paragrafele cu fata au fost scoase de

secretarul de redacție.

— Nici vorbă... Eu am luat textul de la rețeaua locală și i-am făcut corectura. Niciun rând despre fată.

— Tudor a primit ceva valută de la redacție? Pentru telefoane, documentare?

— Da de unde. A plecat pe cont propriu. E în concediu...

— Corespondența cum a transmis-o? L-ați chemat dumneavoastră?

— Nu... a sunat tot el... ieri după-amiază. Iar în urmă cu două zile m-a mai sunat odată, acasă, să-i comunic datele despre fată... S-ar părea că-i plin de bani, nu-i așa?

Hârtia din fața maiorului se umpluse între timp cu desene ciudate, săgeți și numele Helgăi Roth, scris de mai multe ori cu majuscule.

Luă o foaie curată și începu să-și ordoneze gândurile alcătuind următoarea caligramă:

RADU TUDOR:

- angajat de Dumitrache Arnăutu pentru editarea materialelor publicitare;
- pe spioana Emilia Borșa o cunoaște prin intermediul lui Dumitrache Arnăutu la o expoziție organizată de acesta;
- intenționează să călătorească prin Italia și Franța

dar ajunge la Paris, mult prea devreme (probă telefonul nocturn către colegul de redacție);

- sosirea la Paris coincide cu cea a lui Dumitrache Arnăutu care l-a devansat folosind avionul;
- părăsește Parisul pentru a ajunge la München, cu toate că R.F.G.[61] nu se afla în intențiile sale turistice;
- interes pentru pavilionul românesc din München, mai ales pentru secretara Helga Roth;
- cheamă telefonic Bucureștiul pe cheltuiala sa, transmite chiar și un lung reportaj;
- concluzie: deține o cantitate de valută care depășește nevoile călătoriei. Sursă posibilă: Dumitrache Arnăutu;
- simptom de frustrare cu descărcări patetice în reportaj. Motiv probabil: acut sentiment de vinovăție.

Sub toate aceste constatări desenă un imens semn de întrebare, iar alături trasă numele secretarei pavilionului românesc.

Dacă ar fi fost să analizeze această problemă în stilul unui computer și să scrie rezultatul obținut sub linia totalizatoare, răspunsul nu putea fi decât unul: Radu

---

[61] Germania de Vest sau Germania Occidentală sau Republica Federală Germania a fost numele zonelor de ocupație britanică, americană și franceză din Germania de după cel de-al Doilea Război Mondial și posterior retragerii acestora, până în momentul reunificării Germaniei de la 3 octombrie 1990.

Tudor exercită activități ce au strânsă legătură cu persoana lui Dumitrache Arnăutu, iar Helga Roth este, fie o complice a acestuia din urmă, fie o viitoare victimă. Toate bune, numai că niciun computer din lume nu poate clasifica în sistem binar, conștiința oamenilor, acest imponderabil dar determinant factor social și etic. Maiorul Toma Grigoruț avea convingerea că nu suspiciunea, ci încrederea în oameni este principala calitate a unui lucrător aparținând organelor de securitate. Pe de altă parte însă, intuiția sa deductivă îi spunea că acolo, departe de patrie, prietenul său se află în dificultate, într-o situație limită de a cărei proveniență se simțea responsabil.

Câteva bătăi în ușă îl scoaseră din aceste reflexii. Își făcu apariția ofițerul de serviciu, însoțit de un bărbat purtând uniforma albastră a angajaților I.T.B.

— Tovarășul colonel Amza l-a îndrumat la dumneavoastră.

Povestea șoferului de taxi nu-l surprinse. Înainte de a porni în cursă, pe când se afla la garaj, itebistul măturase interiorul autoturismului și scuturase covoarele de cauciuc. Așa a descoperit un plic cu o foaie de hârtie pe care erau dactilografiate cifre misterioase. Se gândise că evenimentul i-ar putea interesa pe tovarășii de la securitate și asta era tot.

— De când n-ați mai scuturat covoarele? întrebă

maiorul.

— Fac treaba asta în fiecare dimineață...

— Deci plicul a fost ascuns ieri... V-ați retras conform programului normal?

— Nu... puțin după prânz nu m-am simțit bine... am avut grețuri... dureri de cap... mă apucase și somnul...

— Suferiți de ceva?

— A fost o indispoziție trecătoare... M-am dus acasă și am dormit câteva ore... când m-am trezit, ziua de lucru se terminase, așa că am dus mașina la garaj.

— Ați simțit în timp ce erați la volan vreun miros deosebit?

— Asta mi se întâmplă des... știu întotdeauna ce au mâncat și ce au băut clienții pe care-i transport... Cred că unul din cei de ieri mâncase cam mult usturoi.

— În ce loc ați staționat?

— Ca de obicei... la Intercontinental.

— Ați remarcat printre clienții dumneavoastră un bătrân care seamănă, să zicem, cu un șobolan? Și care poartă ochelari cu lentile groase?

— N-am remarcat printre clienții din ultimele zile o astfel de fizionomie...

Toma îi mulțumi șoferului și-l felicită pentru faptul de a fi acordat atenție unei întâmplări aparent banale.

Cifrele erau așternute în grupuri de câte 4, despărțite prin linioară: „1–4–78–4, 3–9–131–2, 6–9–112–1, 2–1–61–

4...” Șirul se întindea până la limita filei, terminându-se cu o serie de cifre diferită de celelalte: „07.09”.

Îi fu suficient să parcurgă primul rând pentru a înțelege secretul codului. Cheia cifrului o constituia un ziar. Dovada i-o furniza faptul că fiecare grup era format din patru cifre. Asta însemna că prima desemna pagina, a doua coloana, a treia indica rândul, pentru ca, în fine, a patra să determine al câtelea cuvânt din rând trebuia ales.

În favoarea ipotezei că era folosit un ziar pleda valoarea mică a primei cifre care nu depășea 6, adică numărul obișnuit de pagini al unei gazete și cea ridicată a rândului, știut fiind că foaia unui volum nu depășește 40 de rânduri în timp ce fila jurnalului poate cuprinde până la 160–180, în funcție de litera folosită și dimensiunea titlurilor.

Maiorul înclina să creadă că ziarul ales era „România Liberă”, care folosea frecvent în paginație formula de 9 coloane, așa cum se putea deduce din valoarea celui de al doilea termen al grupului. În privința ultimelor cifre, „07.09”, nu încăpea îndoială că era vorba de data apariției cotidianului. Căută în vraful de publicații adunate pe birou numărul cu pricina și se apucă de lucru.

Decodificat, textul arăta astfel:

„001 către 002. Felicitări pentru lichidarea celor doi bo- (cuvântul se continua pe rândul următor dar era clar că voia să-i desemneze pe Emilia și Cornel Borșa) se suspendă alerta rețeaua siguranță verificat acționați problema corn- (din nou cuvânt la sfârșit de rând) export echipament chimic în favoarea lui stop Constantin han etc. M-a iar el stop Ulieru – nu iartă Terenul ele dar stop (cu puțină imaginație se putea deduce că între termenii „stop" corespondentul urma să citească numai prima literă din fiecare cuvânt, obținând „Chemie United „) de acord cu pretențiile inginerului Ionescu Stan".

Maiorul Toma înțelegea că mesajul neridicat din taxi era încă o verigă la acțiunile menite să ducă ancheta pe piste false. Plecat din țară, Dumitrache Arnăutu se străduia prin acțiunile complicilor săi să consolideze ideea că rezidentul („R001") care a dirijat afacerea Lebădaru continua să fie prezent în fruntea rețelei.

În acest caz, textul era destinat nu unui agent subaltern ci însăși securității, fiind o verigă din programul de „intoxicare" cunoscut. Plicul fusese abandonat în mod deliberat, iar spionii mizau pe simțul cetățenesc al șoferului care descoperind un mesaj cifrat ca-n filme avea să-l predea celor în drept.

Pentru a face credibilă neridicarea plicului a fost

nevoie de retragerea din cursă a taxiului. Nimic mai simplu pentru unul din spioni decât să strecoare în orificiul ventilatorului de bord un toxic (mirosul de usturoi acuzat de șofer indica un compus al arsenicului). Inhalată de conducătorul vehiculului, otrava și-a făcut efectul sub manifestări ce puteau fi atribuite unei colici intestinale dublate de migrenă.

Falsă sau nu, această pistă ducea din nou la Comexport.

Inginerul Vladimir Lebădaru îl întâmpină cu o plăcută surprindere:

— Extraordinar... la dumneavoastră mă gândeam. Priviți ce-am primit cu poșta de ieri...

Era o lungă scrisoare expediată de Cornel Borșa din Suceava. Spionul relata modul în care și-a recunoscut vina în fața autorităților și-l încredința pe tânărul merceolog că n-are de ce să se teamă, întrucât în depoziția sa i-a lăudat hotărârea cu care a respins șantajul.

Era demnă de admirat râvna cu care Dumitrache încerca să-și apere organizația. Acest efort demonstra că spionul nu intenționa să renunțe la activitatea sa subversivă, ci pregătea terenul viitoarelor acțiuni.

— Știți ceva de o ofertă făcută de firma „Chemie United”?

— Ca toți cei de aici, sunt la curent... E de competența

colegului meu Ionescu Stan... „Chemie United” are de înfruntat un adversar de temut, pe Dumitrache Arnăutu, un energic om de afaceri de origină română... Se pare că Dumitrache face din această licitație o problemă de prestigiu pentru grupul de firme pe care îl reprezintă, căci în urmă cu câteva săptămâni a organizat o costisitoare demonstrație, punând să funcționeze câteva zile stația pilot adusă la București „ad-hoc”...

— Când urmează să se ia decizia?

— Curând... E o chestiune de zile... Inginerul Ionescu Stan lucrează la documentație... Dumitrache ne bombardează pur și simplu cu scrisori în care pare dispus la orice concesie, numai să-i sufle comanda lui „Chemie United”...

— De unde vin scrisorile?

— Ultimele două sunt datate la München.

— Și celelalte?

— Din Paris...

În drum spre birou, maiorul Toma fu nevoit să străbată bulevardul, cu toate că la ora aceea de amiază îi displăcea să facă slalom printre mulțimea pietonilor grăbiți sau printre grupurile compacte ale celor care așteptau în fața cinematografelor. La un moment dat trotuarul și așa îngust fu literalmente baricadat de curioșii ce se entuziasmau în fața norocosului care câștigase la loz în plic un autoturism.

Întâmplarea îi stimulă imaginația.

Ajuns la sediu îl chemă pe locotenentul amator de probleme enigmistice.

— Pentru că încă n-a apărut noul număr al revistei „Rebus”, glumi Toma, am să-ți ofer o problemă care o să-ți placă.

Luă o foaie de hârtie și trase din câteva linii un careu. Cu majuscule, scrise pe verticală și pe orizontală numele lui Dumitrache Arnăutu, al Emiliei Borșa, al lui Cornel Borșa, al bătrânului vânzător de lozuri.

— Uite, vezi? Ne-au rămas cam multe căsuțe goale... Spune, dacă dumneata ai fi spion și în plus remizier la „Loto-Pronosport” cum ți-ai plăti complicii, astfel încât sumele mari de bani primite să nu dea de bănuit?

— Am înțeles, tânărul ofițer surise. Mă duc la „Loto-Pronosport” și consult lista câștigurilor oferite de agenția girată de bătrân...

— S-ar putea să descoperi că sunt unii față de care norocul nu e deloc orb...

— Nu știți afișul acela? „Numai cine nu joacă nu câștigă la...”

— Fă o anchetă discretă printre obișnuiții agenției. Am o bănuială... Cred că omul nostru cumpără lozurile câștigătoare cu suprapreț și le oferă drept recompensă complicilor...

— Asta înseamnă că în curând careul intitulat

„dosarul 1081” va fi complet atât pe orizontală cât și pe verticală...

— Ar cam fi timpul. În materie de enigme cred că semăn cu dumneata... Nu-mi place să am în fața ochilor careuri cu poziții albe.

După plecarea locotenentului, Toma sună garajul și chemă o mașină. De fapt, ziua sa de muncă abia începea.

16. Sanatoriul de pe malul lacului

Tudor se așezase pe bancheta din spate a Mercedesului condus de Dumitrache Arnăutu spre o destinație misterioasă, și, pentru a nu fi nevoit să converseze, se prefăcea că moțăie. Singurul mijloc de orientare îl constituiau pancardele de semnalizare rutieră, suficiente însă pentru a înțelege că alergau pe șoseaua Europa 61, îndreptându-se, după toate probabilitățile, către frontieră.

„A pleca, înseamnă a muri puțin”, îi spusese cu tristețe Helga, înainte de a-și luă rămas bun, pe pista pe care se pregătea de decolare un imens turbojet Boeing. În loc de răspuns, Tudor i-a mângâiat părul bogat, răvășit de curentul stârnit de avioanele ce-și încălzeau motoarele.

— Oare ne vom revedea?

— Ne vom revedea, i-a răspuns el. Și nu uita că la

Bucureşti vei fi supravegheată de oamenii lui Dumitrache. De aceea, cea mai mare prudenţă când îl vei căuta pe prietenul meu, maiorul. După ce-i poveşteşti tot ce ţi-am spus, îl rogi să mă ierte pentru ce-am făcut, dar n-aveam altă alternativă. Şi apoi, sunt convins că-i voi fi de folos, odată întors la Bucureşti.

— Şi tu... tu ce vei face? Helga pronunţase acest „tu”, cu emoţie, căci după episodul din magazinul cu bijuterii între ei doi se stabilise o intimitate în care nu mai încăpeau exprimările protocolare.

— Nu ştiu. Îl voi asculta pe Dumitrache...

— Şi nu-i primejdios?

— Nu ştiu nici asta. Poate că e...

— Tudor, mi-e frică – Helga simţi dintr-o dată că s-a făcut frig, că vântul rece din nord o învăluie în suflarea sa îngheţată.

— Şi mie mi-e frică, Helga... Nu sunt un erou din romane, ci un simplu gazetar al cărui contact cu primejdia a fost numai prin scris... Dar mă voi descurca. Dorinţa de a te revedea mă va ajuta. Drum bun.

Mercedesul îşi încetini mersul şi Tudor observă că intrau într-o mică localitate. Unde mergem? se întrebă pentru a zecea oară. Adevărul era, şi Tudor înţelegea asta tot mai clar, că din clipa în care părăsise Bucureştiul, agentura de spionaj l-a supus la un permanent şi sever examen. Episodul din München, cu

tot caracterul său de misiune specială, fusese o nouă abilă și periculoasă verificare. Era convins că primul scop al misiunii a. Fost urmărirea reacțiilor sale în fața unei întâmplări neprevăzute. Evoluția evenimentelor i-a confirmat întru totul supozițiile. Dintr-o singură lovitură, agentura reușise să-l verifice concomitent cu recrutarea unui nou agent, Helga Roth, a cărei valoare potențială era, după opinia lui Dumitrache, mai mult decât promițătoare.

— Frumoasa blondă, i-a mărturisit Dumitrache lui Tudor a doua zi după scena regizată în magazinul cu bijuterii, ne va aduce mari servicii la București. Fata vă iubește, domnule Tudor. Acest fapt ne creează un dublu avantaj. Nu vreau să vă jignesc sentimentele, dar în relațiile noastre cu Helga Roth vom uza nu numai de contractul pe care l-a semnat cu noi, ci și de slăbiciunea pe care o are pentru dumneavoastră... În felul acesta, suntem siguri că nu ne va scăpa din mână.

Tudor se întrebase de multe ori asupra numărului celor care, ca și el sau Helga, fuseseră siliți să semneze asemenea contracte și care, din lașitate sau alte motive, acceptaseră să facă jocul bandei, trădând interesele țării, ale poporului căruia îi aparțineau.

Își revenise după primele momente de emoție și confuzie când beneficiind de efectul surprizei, spionii avuseseră inițiativa. De-acum, jocul îl conducea el. Se

simțea puternic și invulnerabil, iar moralul îi era consolidat de un robust sentiment de mândrie. Din proprie voință, se constituise și mobilizase într-un soldat al țării și departe de ai săi devenise un combatant pe frontul invizibil al bătăliei pentru apărarea secretului de stat. Această experiență îi întărise convingerea că pentru un om cinstit care-și iubește patria, nu poate exista putere pe lume capabilă să-l împiedice să rămână fidel jurământului solemn de credință. Nicio „situație limită” nu justifică trădarea. În fața unor convingeri ferme, nici șantajul, nici amenințarea cu violența n-au sorți de izbândă.

Acest simțământ stenic era însă dublat de un penibil sentiment de culpabilitate.

Primind din ușurință filmele lui Dumitrache se expusese unor consecințe grave. Încerca să se mângâie la gândul că fapta sa nesocotită își avea reversul. Odată întors acasă îl va demasca pe spionul travestit în om de afaceri. Era convins că prietenul său, maiorul Toma Grigoruț, avea să rămână mut de uimire și admirație în fața acestei revelații. Și apoi mai era formidabilul material de viață adunat în această luptă inegală și care așternut pe hârtie ar putea da naștere unei cărți de-o autenticitate și de un inedit la care, de bună seamă, cititorii nu vor rămâne indiferenți.

Așa cum se așteptase, după consumarea șantajului

montat împotriva Helgăi, Dumitrache trecuse la escaladarea pretențiilor. Prima însărcinare încredințată secretarei pavilionului economic fu aceea de a executa fotocopii după materialul care sintetiza natura tranzacțiilor încheiate de firmele românești cu partenerii străini.

Reporterul s-a oferit s-o ajute pretextând lipsa de experiență și emotivitatea fetei, iar Dumitrache a fost de acord. Grozav se mai speriase Helga atunci când Tudor îi încredințase un „Minox”[62] pentru a-și îndeplini misiunea.

— Tudore, i-a spus ea palidă, cu vocea subțiată de emoție, doar n-o să-mi ceri să comit o asemenea infamie...

— Știi ce este aceea o cacealma, frumoasă copilă blondă?

— Mi-e frică, Tudore... eu nu sunt făcută pentru asemenea operații periculoase...

— Te înșeli. Până acum te-ai descurcat admirabil. O să-i servim domnului Dumitrache o păcăleală de-o să se ducă buhul. Sper că ai strâns articolele apărute în presa vest-germană referitoare la prezențele românești.

— Intră în obligațiile mele de serviciu... A apărut și un

---

[62] Aparat fotografic miniaturizat, lucrând cu peliculă îngustă dar având o mare putere de definiție a imaginii.

interviu al directorului în care sunt relatate principalele contracte încheiate aici.

— E mai mult decât suficient. Exemplele deja cunoscute vor consolida veridicitatea celorlalte date.

— Vei inventa restul? întrebă Helga, uimită de îndrăzneala prietenului său.

— Dar tu ce ți-ai imaginat? O să redactez o sinteză care o să le dea multă bătaie de cap și o să-i ducă pe căi greșite pe ticăloșii ăștia care-și imaginează că ne au la mână...

— Mai devreme sau mai târziu vor înțelege că i-am înșelat... spuse temătoare Helga.

— Dar atunci noi vom fi departe!

Helga l-a ascultat și o noapte întreagă a dactilografiat pe hârtie purtând antetul oficial al pavilionului textul fantezist inventat pe loc de Tudor, care se amuza copios ori de câte ori imaginația îi furniza câte o „tranzacție comercială” menită să-i pună pe jăratec pe cei din banda lui Arnăutu.

După ce au fotografiat fiecare filă, falsul material de sinteză a fost rupt în fragmente minuscule și aruncat pe gura de canal de la toaletă.

Aventura müncheneză luase sfârșit cu un net avantaj de partea reporterului. Acesta simțea că de-acum Dumitrache îl consideră drept un pion sigur pe tabla sa de joc. Dosarul Radu Tudor conținea în arhivele

organizației mai mult decât suficiente probe compromițătoare în fața autorităților românești. Reporterul putea fi considerat nu numai un partener docil, ci și un agent activ amestecat până peste cap în acțiuni antistatale: transmiterea de informații secrete peste hotare, complicitate la șantaj îndreptat asupra unei funcționare din cadrul comerțului exterior, fotografierea unui document secret cuprinzând activitatea pavilionului românesc.

— Vă întrebați, desigur, spre ce nouă aventură ne îndreptăm, nu-i așa?

Vocea ușor glumeață a lui Dumitrache îl aduse la realitate. Șoseaua făcea un cot mare spre stânga. Apele albastre și liniștite ale lacului îi indicau lui Tudor că peste câțiva kilometri urmau să fie opriți la punctul de frontieră.

— Ce-ați zice de un mic popas pe malurile lacului? Cunosc aici un restaurant cu o bucătărie nemaipomenită...

Când ajunse la desert, Dumitrache părăsi tonul de flecăreală veselă.

— Domnule Tudor, sper că ați înțeles situația dumneavoastră. La punctul în care au ajuns relațiile noastre, nu mai puteți da înapoi.

Tudor știa că, după toate atuurile pe care le avea la activ, putea să mai întindă puțin coarda. De aceea,

răspunsul său fu voit lipsit de modestie:

— Iar eu sper că și dumneavoastră vă dați seama că, dacă am ajuns în acest punct, aceasta se datorează nu numai presiunilor exercitate asupra mea, ci și acceptării voite de către mine a rolului pe care mi l-ați ales. Poate că nu numai dumneavoastră ați jucat tare în treaba asta. Poate am și eu meritul meu. Poate că la București intenționat v-am dat anumite speranțe. Vreau să vă atrag atenția că nu numai dumneavoastră sunteți tare. Vorba franțuzului: „les grands esprits se rencontrent”[63]. V-o repet, domnule Dumitrache, n-aș vrea să fiu considerat pe aici un ageamiu oarecare, recrutat întâmplător. Credeți că dacă voiam cu adevărat să scap de dumneavoastră nu găseam un mijloc? Se spune despre mine că am multă fantezie. Găseam ceva, inventam eu o soluție, dacă propunerile de a intra în agentura dumneavoastră nu-mi conveneau. Căci, de ce să n-o spun, poate am o vocație înnăscută pentru treburile care vă interesează pe dumneavoastră.

— Este exact ceea ce gândesc și eu. Consiliul de administrație al firmei noastre a aprobat să fiți instruit în vederea unor misiuni importante. Vă felicit pentru această promovare...

Își reluară drumul. După câtiva kilometri,

[63] „Marile spirite se întâlnesc”.

Dumitrache părăsi autostrada și intră pe un drum pietruit, cam denivelat, care-l obliga să conducă cu viteză redusă. Un panou cu inscripții în mai multe limbi avertiza că în continuare este un domeniu privat și, ca atare, accesul este interzis.

Avertizarea aceasta nu părea să-l vizeze și pe Dumitrache, care-și continuă drumul netulburat, oprind în cele din urmă în curtea largă a unei vile construită în stilul specific cabanelor din Alpi. O firmă discretă îi indica lui Tudor că se aflau în incinta sanatoriului doctorului John Hubert Emanuel de Orania.

Doi vlăjgani în halate albe de infirmier, pe sub veșmintele cărora se reliefau crosele pistoalelor mitralieră, ascunse destul de neglijent, făceau rondul în fața intrării „sanatoriului".

Îl salutară amical pe Dumitrache, privindu-l cu neascunsă curiozitate pe noul „pacient".

La intrarea în „sanatoriu", Dumitrache primi de la portar un minuscul receptor radio de tip interfon, pe care și-l prinse la buzunarul pentru batistă de la piept.

— Aici este „grădinița". Ceea ce veți descoperi, reprezintă proba celei mai înalte încrederi pe care o acordăm colaboratorilor noștri.

Dumitrache îl conduse pe Tudor într-o încăpere mare, un soi de sală de gimnastică, echipată cu aparate

electronice complicate. Un bărbat și o femeie, ambii înveșmântați în halate albe, păreau foarte preocupați în verificarea utilajelor.

— Hello Lynda, hello Francis...

Cei doi instructori răspunseră prietenos la salutul lui Dumitrache, apoi își văzură de treburi.

Cea pe care Dumitrache o numise Lynda îl privi ceva mai lung pe Tudor. Pentru o clipă, privirile lor se încrucișară și Tudor avu certa senzație că obrazul acela frumos, ca de păpușă, îl mai văzuse undeva. Își munci memoria, dar nicio amintire nu-i readucea imaginea femeii cu față rotundă și ochi vii, lucitori. Ar fi putut totuși să jure că a mai văzut-o. Și deodată, ca un bliț, în memoria sa se produse o suprapunere bizară: chipul bătrânei prietene a femeii asasinate la Veneția, așa cum fusese surprins de fotoreporterul ziarului local, și chipul frumoasei Lynda constituiau de-acum o singură imagine. Privi pe furiș profilul Lyndei, preocupată de munca ei. „Dacă i-am adăuga riduri și i-am albi părul, gândi Tudor, cred că am obține o excelentă Eveline Smith din Detroit.”

Ghidul și protectorul său îl cuprinse amical de după umeri.

— Aici se învață o mie de trucuri pentru a intercepta convorbirile, îi explică el cu vădită mândrie. Dispunem de cea mai înaltă tehnică... De la microfoanele

condensator și microemițătoare până la procedeele clasice, bretele pentru capturarea convorbirilor telefonice sau alte minuni asemănătoare. Puteți fi mândru, domnule Tudor, sunteți primul rom în care va urma aceste cursuri. Aici pregătim cadre pentru toate continentele.

— Încep chiar azi?

— Nu, ziua de azi e consacrată vizitei medicale și testelor. De mâine însă, vă veți integra disciplinei cursului.

Din interfonul pe care Arnăutu îl purta în buzunarul de la piept, se auzi distinct o voce de femeie, care rosti câteva cuvinte într-o limbă străină.

— Fiți tare, domnule Tudor, zâmbi Dumitrache, șeful cel mare vrea din nou să vă vadă... Vi-l amintiți? Aici e statul major... la Paris e numai una din secțiuni.

*

Părea la fel de anonimă și inofensivă ca oricare din valizele acelea ieftine și comode care se vând prin magazinele „Monoprix”. Nici prea mare, ca să fie remarcată, dar nici prea mică, pentru a nu-ți permite să transporți în ea cele necesare într-un voiaj de durată mijlocie. Era valiza preferată a călătorului fără personalitate distinctă, la fel de potrivită în mâna unui comis-voiajor sau a unui mic funcționar, la ea acasă lângă o familie care pleacă în vacanță sau alături de un

soldat demobilizat. Era valiza ideală a călătorului care nu dorește să fie remarcat, prototipul perfect al bagajului destinat omului obișnuit, la fel de banal și anonim ca toate cele câteva sute de mii de geamantane identice care circulă în lumea noastră alcătuită în majoritate – spre fericirea și bunăstarea fabricanților de valize fără personalitate – din călători modești care-și fac cumpărăturile la magazinele cu mărfuri ieftine și trainice.

Purtată pe stradă, într-o gară sau pe un aeroport, valiza aceea cenușie înceta să mai fie valiză și devenea cel mai comun din toți numitorii comuni posibili. Cu un asemenea geamantan în mână, însăși Brigitte Bardot s-ar fi putut strecura nevăzută și neidentificată în zilele ei de glorie pe oricare din marile artere ale metropolelor europene deci cu atât mai mult un spion care, de obicei, este om ce arată la fel de banal ca însăși banalitatea.

Privind-o și pipăind-o, Tudor era pe cale să creeze un lung poem dedicat valizelor pe care pacienții „sanatoriului" de pe malul lacului le primeau după un minuțios instructaj în timpul „tratamentului".

Starea aceea de euforie avea un motiv întemeiat. În cele 10 zile cât durase pregătirea sa în centrul de instruire al agenturii private de spionaj, Tudor folosise pe cont propriu bogata colecție de gadgeturi disimulată în compartimentul secret al valizei-minune. Era un

adevărat tezaur și cuprindea unelte pentru deschis broaște, un stilou lanternă ce devenea stilet la apăsarea unui resort, două emițătoare radio puțin mai mari decât o tabletă de aspirină, instalație miniaturizată pentru ascultare și înregistrare, lunetă construită din module, un aparat de fotografiat și altul de filmat, ambele de dimensiuni liliputane, o trusă cu piese detașate din care se putea înjgheba după prospectul anexă cele mai surprinzătoare construcții. Reușise să înregistreze pe bandă magnetică o bună parte din lecții, dialoguri schimbate între membrii bandei. Filmase și fotografiase cu camera ascunsă clădirea, încăperile, instalațiile destinate instruirii, precum și pe toți cei ce se aflau în falsa clinică de pe malul lacului, inclusiv pe marele patron, „bossul”.

Recoltase un material vizual și auditiv de o inestimabilă valoare demascatoare. Predate organelor de securitate la București, benzile și filmele aveau să le fie de mare folos autorităților în descoperirea și pedepsirea lui Dumitrache Arnăutu, a complicilor acestuia.

În fața valizei cu dublă compartimentare Tudor își admira opera. Introdusese filmele expuse și benzile înregistrate în cutiile originale, lipind cu grijă etichetele care atestau că materialul este nefolosit.

„Și acum între noi doi, domnule Dumitrache Arnăutu

și restul…” murmură cu un surâs crud Radu Tudor.

17. Concluzii la București

Maiorul Toma privi cerul senin și înalt al splendidei zile a echinocțiului și-i făcu semn șoferului să rămână pe loc. Era mult prea frumos acel sfârșit de septembrie pentru a nu profita de soarele încă generos care-i mângâia obrajii cu neasemuita lumină aurie a toamnei. De altfel, distanța care-l separa de locul de muncă al Helgăi Roth nu era prea mare și o scurtă plimbare matinală pe jos n-avea de ce să-i strice.

Păstra proaspătă în amintire prima întâlnire cu fosta secretară a pavilionului românesc la târgul de la München. Nu s-ar spune că n-a fost șocat de relatarea acesteia, de întâmplările greu de crezut care-l situau pe prietenul său pe un teren nu numai primejdios ci și reprobabil. Trecuseră atâtea zile și tot nu putea să-și explice cum a fost posibil ca un om întreg la minte, cu o îndelungată experiență de viață, să cadă ca un neghiob victima unor intrigi țesute, la urma urmelor, cu o ață destul de albă.

Era nu numai îngrijorat dar și mânios și-i pregătea lui Radu Tudor o revedere usturătoare. Relatarea Helgăi îi dovedise că nu se înșelase atunci când, după lectura reportajului transmis de la München și convorbirea

telefonică purtată cu colegul de redacție al lui Tudor, așternuse pe hârtie schema coincidențelor ce rezultau din faptele, atitudinea, starea de spirit a ziaristului și activitatea subversivă a lui Dumitrache Arnăutu.

Când pătrunse în biroul Helgăi Roth, maiorului nu-i scăpă expresia încordată a frumoasei funcționare.

— Iertați-mă că v-am pus pe drumuri, se scuză ea, dar a intervenit din nou ceva... Aseară, pe la unsprezece, am primit un telefon; aceeași voce ca și înainte. Mi-a dictat două texte. Unul clar, celălalt compus din cifre. Helga îi întinse ofițerului două foi acoperite cu scrisul ei mărunt și ordonat. Primul l-am tradus în limba engleză și i l-am citit unui inginer... Stan Ionescu de la „Comexport". Azi de dimineață, înainte de a pleca la muncă.

Comunicarea către inginer fusese alcătuită ca din partea unui reprezentant al firmei „Chemie United". Era o vorbire politicoasă care-l asigura pe inginer de înalta considerație a conducerii concernului și-l consilia să analizeze cu imparțialitate toate ofertele. Pentru a-l ajuta, își permiteau să-i pună la dispoziție un dosar documentar pe care îl va găsi în portbagajul autoturismului.

De asemenea, corespondentul anonim îl ruga să accepte, fără nicio pretenție, „micile atenții" pe care „casa" i le oferea, semn al prețuirii.

A doua filă cuprindea lungi șiruri de coloane cifrate

care foloseau de data aceasta drept cod nu un ziar ci o revistă, dovadă valoarea frecvent ridicată a primului termen.

— Ce v-a cerut să faceți cu textul cifrat?

— Să-l dactilografiez... dar nu la o singură mașină, ci folosind mai multe...

— Avem de-a face cu profesioniști... în felul acesta e aproape imposibil să se stabilească proveniența dactilografierii. Și când urmează să ascundeți acest mesaj sub covorul de cauciuc al unui taxi?

Helga fu surprinsă.

— De unde știți asta?

Maiorul zâmbi:

— Sunt sătul până peste cap de trucurile lor...

— În plus mi-a cerut ceva ridicol... Să-mi schimb înfățișarea... Azi urmează să ridic dintr-o căsuță pentru depozitat bagajele din Gara de Nord o valiză ce conține tot ce trebuie pentru a deveni de nerecunoscut în timpul cursei cu taxiul... perucă neagră, ochelari cu rame groase, un impermeabil colorat...

— Când urmează să aibă loc operația din taxi?

— Poimâine... duminică... La șapte treizeci trebuie să iau un taxi din stația hotelului „Intercontinental”, să rețin numărul de înmatriculare al vehiculului și să ascund plicul. La orele zece am primit ordinul să telefonez la securitate...

— Interesant... Ca să povestiți ce?

— Am fost minuțios instruită asupra modului cum trebuie să joc scena la telefon. Să am o voce speriată, să par mistuită de remușcări... Să pretind că abia am coborât din taxiul cu numărul cutare și că regret că nu pot veni personal... Voi juca rolul unei femei șantajate prin telefon de un necunoscut. Să spun că tot prin telefon am primit mesajul și instrucțiunile și că am dactilografiat cifrele la mașina mea personală. Că necunoscutul mă amenință și că n-am avut altă alternativă decât să-l ascult. Cu toate acestea însă, deși sunt supravegheată, conștiința mea cetățenească îmi dictează să dezvălui autorităților mașinațiile necunoscutului de la telefon. Să-mi justific anonimatul prin natura extrem de delicată a șantajului... mă înțelegeți ce vreau să spun, nu-i așa?

— Cum a reacționat inginerul Stan Ionescu la cele spuse de dumneavoastră la telefon?

— Părea năucit... bolborosea cuvinte greu de priceput. Mi-a închis telefonul fără niciun comentariu.

Abia ieșit pe poarta instituției, Toma se trezi în fața unui autoturism în care locotenentul amator de probleme enigmistice rezolva cu vizibilă satisfacție careul de pe coperta noului număr al revistei „Rebus". Atent la cei ce intrau sau ieșeau din clădire, tânărul ofițer deschise ușa și împături revista, așezând-o pe

banchetă.

— Tovarășul colonel Amza mi-a ordonat să vă duc urgent la „Comexport”. Se pare că s-a petrecut ceva deosebit...

— Veștile bune, dragul meu, circulă ca banii...

Pe biroul directorului „Comexport”-ului se aflau un casetofon și un radio-receptor tranzistorizat, ambele aparținând unei mărci de renume, băuturi străine scumpe, țigări americane, un set complet de piese auto purtând însemnele unei cunoscute firme occidentale, cosmetice de lux, o sumedenie de alte mărunțișuri costisitoare.

Lângă director se afla secretarul Comitetului de partid iar ceva mai departe de aceștia, înnegurat la față, rozându-și nervos unghiile, inginerul Stan Ionescu privea cu ochi răi „cadourile”. Toma parcurse cu privirile obiectele care provocaseră o adevărată revoluție la nivelul conducerii întreprinderii și ochii i se opriră asupra pieselor auto. Fluieră admirativ.

— Nu s-ar spune că aveți un automobil comod, tovarășe Stan. Modelul acesta e cam rar pe la noi. Greșesc cumva dacă presupun că mașina dumneavoastră are nevoie de reparații generale și aveți dificultăți în procurarea pieselor?

— Dar vă asigur că eu...

— Nu trebuie să vă scuzați... Indivizii cu care avem

de-a face sunt bine informați... Și nu-i vina dumneavoastră...

Directorul privi întunecat spre ofițer:

— Suntem pur și simplu consternați, începu conducătorul instituției. La indignarea noastră legitimă se adaugă totuși nedumerirea. O firmă atât de prestigioasă ca „Chemie United” să se preteze la asemenea josnicii! Și unde mai puneți că era cât pe ce să o preferăm!

— Trebuie să înțeleg că întâmplarea e de natură să vă determine la o altă decizie?

— Oricum, va trebui să medităm. Ceea ce face cazul de nerezolvat este faptul că urmează s-o luăm de la zero... Niciuna din celelalte oferte nu ne satisface exigențele. Acum e nevoie să prospectăm din nou piața mondială. Operația ne va lua timp și dotarea cu echipament nu poate suferi întârziere. Va fi o lovitură serioasă dată planificării. Noul obiectiv nu va putea intra în producție la termenul stabilit.

Toma luă dosarul așezat peste obiectele acelea de bazar și-l răsfoi atent. Nu-i fu greu să constate că filele ofereau o excelentă documentare asupra viciilor ascunse sau nu de utilajele oferite de firmele rivale lui „Chemie United”. Erau reproduse statistici oficiale, tăieturi din presa internațională, procese verbale stabilite de instituții de stat, indicatori tehnologici și

date de producție, multe din ele având un strict caracter de secret economic.

Utilajele licitate de compania reprezentată de Dumitrache Arnăutu aveau cea mai proastă cotare în documentația propusă consultării inginerului de la „Comexport”. Prezentau un grad înalt de poluare a mediului ambiant, nu valorificau satisfăcător materia primă, fiind neputincioase a fracționa prin cataliză toți compușii susceptibili a fi sintetizați într-o gamă largă de subproduși. În schimb, capitolul „Chemie United” era o adevărată apologie adusă concernului. Erau anexate scheme, formule, aprecieri ale unor înalte personalități mondiale ale chimiei și fizicii.

— Nu pot să înțeleg – continuă directorul – ce nevoie avea „Chemie United” să recurgă la o asemenea operație de denigrare a firmelor rivale, când e știut pe plan internațional că produsele lor sunt conforme cu cele mai noi rezultate ale revoluției tehnico-științifice...

— Nu v-ați gândit nicio clipă la o manevră? întrebă surâzător Toma. Știți, în limbajul nostru o numim „operațiune de intoxicare”.

— Credeți că darurile astea scârboase ar putea proveni din altă sursă decât „Chemie United”? întrebă inginerul Stan Ionescu care părea să înțeleagă, în fine, substratul întâmplării.

— Sunt convins, continuă cu voce fermă ofițerul care

știa el ce știa. Adversarii lui „Chemie United” s-au bizuit tocmai pe cinstea dumneavoastră... pe adevărul că un funcționar activând într-o unitate a comerțului exterior românesc nu poate fi cumpărat, ci va aduce la cunoștință șefilor săi tentativa de corupție. Ceea ce, după cum se vede, ați și făcut.

— Imaginați-vă, tovarășe maior, surpriza și sila care m-au cuprins când mi s-a telefonat de dimineață... Fără să am motive, mă simțeam vinovat. Referatul meu fusese deja înaintat conducerii și dădeam câștig de cauză lui „Chemie United”.

Inginerul luă de pe masă o foaie dactilografiată în limba engleză și i-o întinse:

— Mi se cere să reflectez trei zile și când voi fi chemat la telefon să indic țara și localitatea unde doresc să se înscrie pe numele meu un depozit bancar de cinci mii dolari... Bineînțeles în cazul în care „Chemie United” va câștiga licitația...

— Tovarășe director, i se adresă maiorul conducătorului instituției. Nu vă destăinuiesc un secret mărturisindu-vă că întâmplarea de azi nu m-a surprins... Ne așteptam la o astfel de tentativă. Cei care au pus-o la cale erau convinși că oricum „Chemie United” va fi preferată. Prestigiul produselor sale pleda categoric în favoarea unei asemenea decizii... Documentația pe care v-au pus-o la dispoziție nu mai

putea schimba nimic în privința celorlalți ofertanți, dar toată combinația îi discredita din punct de vedere moral pe cei de la „Chemie United”...

— De un oarecare folos ne-a fost, totuși... Pe locul doi veneau în intențiile noastre utilajele propuse de domnul Dumitrache Arnăutu... Dosarul prezintă însă laturi defavorabile pe care noi nu le cunoșteam... De pildă gradul de poluare și neputința de a fracționa în întregime materia primă...

— Autorii diversiunii au sperat că veți mușca din momeală și veți reîncepe prospectarea pieții. În mod indirect, operațiunea s-ar solda cu un sabotaj la adresa economiei noastre. Cum ați remarcat, excluderea lui „Chemie United” duce la întârzierea la darea în folosință a capacităților de producție proiectate. Vă repet... Nu luați în seamă această provocare. Continuați ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Se întoarse către inginer: Mă interesează un amănunt. Cum au ajuns minunile astea în biroul conducerii? În afară de persoanele de față mai știe cineva de existența lor?

— Eu le-am adus, răspunse Stan Ionescu. Mi-am dat seama că nu trebuie să mă afișez cu ele, așa că am băgat autoturismul în garajul instituției, parcându-l într-un colț întunecos. Prefăcându-mă a remedia o defecțiune, mi-am făcut de lucru la portbagaj și le-am cărat în câteva drumuri, folosind o sacoșă...

— Atunci e bine... Vă rog să le duceți înapoi cu aceeași discreție... Și vă mai recomand ca odată ajuns acasă să le scoateți din mașină cât mai vizibil... Nu-i exclus ca cineva să pândească momentul, ba chiar să facă fotografii...

— Adică... să-i las să creadă că le-am primit?

— Exact... Dușmanii noștri nu s-au gândit la asta. Au contat pe poziția dumneavoastră cetățenească. Noi însă îi vom face să creadă altceva.

— Bine, dar vor gândi că sunt un funcționar necinstit!

— Liniștiți-vă... La ei noțiunea de cinste e foarte relativă. Pentru reușita demascării celor ce stau în spatele acestor mașinațiuni avem nevoie de colaborarea dumneavoastră. Sunteți de acord să ne ajutați?

— Mai e vorbă? Sunt gata la orice, numai să-i văd pedepsiți pe ticăloșii aceștia...

— Nu e exclus ca mai devreme sau mai târziu să primiți semne de viață de la ei. Arătați-vă dispus să colaborați... M-am gândit la un plan de acțiune...

*

În fața colonelului Amza ședeau surâzători maiorul Toma Grigoruț și tânărul său colaborator amator de probleme rebusiste. Colonelul privea visător primele pagini ale dosarului 1081, ale cărui file abia mai încăpeau între coperțile de carton.

— Dacă ținem seama că ai plecat la drum având ca

repere numai o sinucidere și un deces prin atac de cord într-o grădină publică, s-ar părea că rezultatele anchetei sunt promițătoare.

În loc de răspuns, Toma scoase din buzunar o foaie de hârtie boțită. O așeză, pe masa de lucru, netezind-o cu palmele.

— Asta ce mai e? Colonelul privea mirat liniile ce închipuiau un careu de cuvinte încrucișate în interiorul căruia erau așternute litere pe orizontal și pe vertical.

— Pentru că nu pot să umblu cu întreg dosarul după mine i-am făcut un rezumat... M-a inspirat pasiunea enigmistică a tânărului meu ajutor, abonat fidel al revistei „*Rebus*” și evidențiat în fiecare lună la „Poșta redacției”.

Obișnuit cu originalitățile colaboratorului său, colonelul zâmbi îngăduitor:

— Iar vreo trăsnaie de-a dumitale...

— Deși unele din cele pe care le voi spune acum le cunoașteți, vă rog să-mi permiteți, tovarășe colonel, să recapitulez datele acestei acțiuni pentru a putea lua decizia cea mai nimerită. Azi pot să afirm cu certitudine că rețeaua în cauză activează relativ de puțină vreme. Metoda de lucru favorită: șantajul. Scopul: asigurarea priorității firmelor reprezentate de Dumitrache Arnăutu în operațiunile de import. Două victime ale șantajului au încetat din viață. A treia ni s-a. Spovedit și

ne-a ajutat să demascăm cuplul Borșa. A patra se află în clipa de față peste hotare și încearcă, se pare cu destul succes, să-i păcălească pe spioni și să ajungă teafăr acasă. A cincea, frumoasa blondă de care reporterul nostru s-a îndrăgostit – trebuia să i se întâmple odată și odată asta – e aici și ne aflăm în plină colaborare. În careul meu l-am trecut la orizontal, „capitolul victime”, și pe inginerul căruia i-a venit la început de toamnă Moș Gerilă și i-a umplut portbagajul automobilului cu cadouri. Aceste victime le-am numit „pozitive” pentru că au refuzat să trădeze. M-am întrebat de multe ori din cine e formată banda asta și am ajuns la concluzia că au un nucleu compus din oameni de acțiune, tipi duri, care se ocupă cu operațiunile de șantaj, colectarea și transmiterea informațiilor. În jurul acestui nucleu de bază se află „victimele negative”, cei care s-au lăsat antrenați în trădare din lașitate și apoi din lăcomie. Urmărind repartiția câștigurilor în agenția. „Loto-Pronosport” girată de bătrânul care pare să conducă operațiunea de intoxicare, am selecționat doi indivizi. Făcând o anchetă în jurul lor și în anturajul bătrânului remizer, am constatat că toate câștigurile obținute de cei doi provin din lozuri norocoase cumpărate cu suprapreț. Unul din ei este depanator de radio și televizoare iar celălalt avocat, în prezent pensionat medical temporar. Avem probe că cei doi fac parte din

nucleul rețelei. Avocatul a filat-o pe Helga Roth în primele zile de la înapoierea ei în țară, iar electronistul a instalat la domiciliul lui Radu Tudor un emițător radio, de același tip cu cel descoperit de mine în garsoniera fetei. Presupun că astfel de tipi activează și în provincie. N-am putut identifica pe nimeni aparținând „victimelor negative” pentru bunul motiv că organizația și-a încetat activitatea după eșecul cuplului Borșa în fața lui Lebădaru și mai ales după ce, conform planului nostru, Dumitrache Arnăutu și-a dat seama că cei doi spioni sunt deconspirați, înțelegând că presupusa verișoară a inginerului este o lucrătoare a securității. În acest timp doar ramura bucureșteană a acționat, în operațiunea de semănare a pistelor false. Și acum, episodul „Chemie United” pe care l-aș numi meciul „Dumitrache Arnăutu contra Dumitrache Arnăutu”. Punând în sarcina organizației care a dirijat cuplul Borșa patronajul lui „Chemie United”, spionii vizau departe. În primul rând să probeze nevinovăția lui Dumitrache Arnăutu. Am decodificat textul pe care Helga Roth îl va depune poimâine într-un taxi, conform planului solicitat de misteriosul său corespondent pe care însă noi îl cunoaștem: bătrânul remizer. Este o așa-zisă scrisoare de adio a rezidentului „R001” către ajutorul „R002”. Se anunță dizolvarea rețelei care și-a îndeplinit ultima misiune: obținerea licitației de către

„Chemie United”. Acest frumos basm destinat nouă vrea să ne convingă că banda a avut țeluri limitate la câteva contracte oneroase și basta. În același timp discreditează concernul cu cele mai mari șanse, lăsând loc liber unor viitoare negocieri în care sub altă firmă, organizația lui Arnăutu Dumitrache ar putea să prezinte „la même Janette, autrement coiffé...”[64]

Locul unde spionii se cred geniali este spulberarea șansei oferită lui Dumitrache Arnăutu printr-un lux de documentație care atestă uzura morală și lipsa de randament a utilajelor propuse de acesta, și asta după o costisitoare demonstrație la București cu o stație pilot adusă special. Cine ar putea bănui că chiar ofertantul își dă cu firma în cap?... Deci încă un alibi pentru conducătorul rețelei.

Trag o singură concluzie: organizația pregătește ceva cu totul deosebit. O acțiune care, cred ei, nu poate fi prevăzută de nimeni. Sunt convins că rețelei puse în retragere în ultimele două luni organizația îi va da un nou rezident, odată cu noi misiuni. Asta însă nu se va întâmpla decât o dată cu revenirea în țară a lui Dumitrache Arnăutu. El va preda noului venit rețeaua, el va fi așadar formula magică ce va topi înghețul rețelei. Cât timp spionii nu acționează, nu-i putem

---

[64] Cunoscută zicală franceză : „Aceeași Janette, altfel coafată..."

demasca.

— Deci, dumneata recomanzi răbdare...

— Da. Pentru că așteptarea nu prezintă niciun pericol de vreme ce spionii nu întreprind nimic care să pună în primejdie secretul de stat.

— Bine, maiorule... Sunt de acord să le mai acordăm o perioadă de răgaz. Să nu-i lași însă să comită acțiuni dăunătoare. N-au decât să se joace ca până acum cu noi de-a șoarecele cu pisica, cu explozii în bucătării și bilețele cifrate „uitate” în taxiuri. Nu mi-ai spus opinia despre prietenul dumitale care se crede erou de cinema...

— Îmi umblă mie prin cap o idee, dar mi-e teamă că e prea exagerată...

— Dacă e aceeași care mă frământă și pe mine, s-ar putea să avem o surpriză de proporții... Noi ca noi, dar mai ales știi dumneata cine...

18. Anchetă la Veneția

Radu Tudor trăia în ziua aceea sub zodia primelor manifestări ale unei toamne mult prea timpurii la Veneția. Ploua des și mărunt dintr-un cer de plumb. Ca să se adăpostească de ploaie, se afundă pe străduțele cuprinse între apele lui Rio San Salvador, cu clădiri având aspect medieval, ale căror balcoane aproape că se

unesc, formând o adevărată boltă deasupra capetelor pietonilor. Și aici, ca și în alte părți mai puțin turistice ale orașului lagunar, Veneția își trăda vârsta. Tudor trecea pe lângă canale înguste, gâtuite de clădiri sumbre, cu pereții cojiți, cu zidurile mâncate de apele neiertătoare.

Trecuseră mai bine de două ore de când rătăcea fără o țintă precisă pe străduțele Veneției, încercând să-și alcătuiască un plan de bătaie pentru acțiunea ce-și propusese s-o îndeplinească în drum spre casă: limpezirea împrejurărilor în care fusese asasinată bătrâna din Detroit.

Tudor hotărâse, odată plecat de la „sanatoriu”, să distrugă la Veneția orice urmă ar fi putut conduce poliția italiană la persoana sa și să adune totodată probe împotriva lui Lucas, a îngerului său păzitor, gorila Joe, într-un cuvânt, împotriva bandei de spionaj. Avusese prevederea ca în perioada petrecută între zidurile școlii de instruire a agenților să-și pregătească acțiunea. Printre bogatul material demascator pe care îl purta în compartimentul secret al „valizei minune”, se aflau mai multe fotografii ale Lyndei – cea al cărei obraz îi amintea atât de bine de portretul bătrânei doamne Smith – precum și instantanee ale celor care au pregătit și executat crima: Lucas și Joe. Având drept ghid fotografia din „Diario di Venezia” a misterioasei

doamne Smith, Tudor își exersase talentul la desen pe câteva din copiile fotografice ale Lyndei. Suprapuse o pieptănătură sobră, cu păr cărunt, tunsorii moderne, băiețești, a blondei Lynda, iar obrazului ei frumos și prelung îi adăugă riduri; pe fiecare fotografie obținu același lucru: portretul doamnei Smith. Una din probe era făcută. Odată dovedită complicitatea blondei Lynda la crimă, culpabilitatea bandei și deci a oamenilor săi de mână forte era confirmată fără putință de tăgadă. Al doilea argument avea să-l constituie verificarea la hotelul „Bristol" a ipotezei sale că cei doi agresori au locuit sub același acoperiș cu victima și cu complicele lor, Lynda.

În holul hotelului Bristol se aflau o mulțime de locatari, pe care ploaia îi speriase. Cei mai mulți ședeau tăcuți pe scaunele sau fotoliile din jurul măsuțelor joase.

Tudor se așeză și el la o masă și ceru chelnerului să-i aducă un Martini roso. În timp ce sorbea licoarea, îl studia pe bătrânul de la recepție. Pândi un moment când acesta era mai liber și se îndreptă spre tejgheaua lăcuită. Avea pregătită o fotografie a celor doi. Pentru a nu trezi cine știe ce bănuieli, Tudor alesese un instantaneu surprins în fața „sanatoriului" în care cei doi asasini păreau doi rentieri cumsecade aflați în vacanță.

— Bună ziua, spuse Tudor care într-o mână ținea

fotografia și în cealaltă paharul cu Martini. Minunată licoare, nu sunteți de părere?

Bătrânul, abordat atât de direct, căpătă convingerea că în fața sa se află o cunoștință, probabil un vechi client și, pentru a nu se face de rușine, răspunse amical dar cu oarecare regret:

— Ei, tinere, ferice de cei ce-și pot permite să se adape din izvorul tămăduitor ale sfântului Martin.

Tudor înțelese aluzia și-i făcu semn garsonului să se apropie:

— Te rog, un Martini dublu pentru domnul...

— Un „Martini bianco”, dacă nu vă supărați... Și fără gheață.

Băuturile reci îmi fac rău... De, bătrânețea...

Tudor se împrieteni repede cu bătrânul care, singur în fața panoului cu chei, se cam plictisea.

— Poate abuzez de amabilitatea dumneavoastră, dar v-aș fi recunoscător dacă mă ajutați să dau de urma a doi prieteni...

— Au fost găzduiți la noi?

— Da... sau cel puțin așa cred... în ziua de douăzeci și nouă august... Domnii Lucas René și Joe Salinas... De altfel am și o fotografie... Am făcut-o în vacanța trecută, în Elveția...

Bătrânul căută mai întâi în registru.

— Da... Au ocupat fiecare câte o cameră la etajul trei.

În treizeci au părăsit hotelul. Îmi permiteți să consult fotografia?

Tudor i-o dădu, bucuros că totul decursese atât de firesc.

— Cum să nu, îi recunosc pe acești doi domni... Mai ales pe acesta... domnul Lucas... Știți, nu-i plăcut s-o repet, dar poate ați auzit. În hotelul nostru s-a înfăptuit o crimă... în noaptea de douăzeci și nouă. Ce mai tevatură a fost! Ne-a anchetat pe toți comisarul acela care umblă după publicitate... Toată lumea îl știe la Veneția... Santalucci... Mi-l amintesc pentru că domnul Lucas a fost cel care i-a relatat comisarului unul din cele mai importante aspecte ale afacerii: înfățișarea asasinului, pe care l-a văzut ieșind din camera victimei după miezul nopții... Domnul Lucas a rugat poliția să nu-i dezvăluie numele. O persoană deosebit de distinsă și modestă... Parcă-l aud spunându-i comisarului: „Detest publicitatea... Vreau să ajut ancheta, dar te rog să nu-mi apară numele în ziare... În fond, nu-mi fac decât datoria ajutând organele de anchetă.

Da, da... un om de treabă prietenul dumneavoastră. Și bătrânul privi cu regret cele câteva picături de Martini rămase pe fundul paharului.

— Garson, te rog... mai adu un „Martini bianco” pentru domnul.

*

Tudor trăsese tot la hotelul „Terminus”, în imediata vecinătate a gării. Și acest fapt făcea parte din pianul său. Lungit pe canapeaua îngustă de lângă fereastră, examina atent pereții încăperii. Încă din momentul când la Paris Dumitrache Arnăutu l-a avertizat că dovezi acuzatoare la adresa sa continuă să rămână bine ascunse la Veneția, Tudor s-a gândit la camera de la hotelul „Terminus”. Era convins că agresorii au profitat de somnul său provocat, pentru a ascunde acolo mănușile de cauciuc ce purtau pe dinăuntru amprentele sale și cuțitul cu care fusese săvârșită crima. Acest raționament se baza pe faptul că pentru a fi convingătoare, corpurile delicte ale asasinatului trebuiau să fie legate de o urmă oficială lăsată de propria sa persoană. Or cea mai detectabilă prezență a sa în Veneția era camera de hotel în care locuise două zile. Ascunzătoarea ar fi trebuit să îndeplinească în mod obligatoriu condiția de a nu fi la îndemâna celor cazați în cameră și nici a femeii însărcinate cu curățenia. După ce analiză colț cu colț pereții, constată că două puteau fi locurile alese de asasini pentru a ascunde mănușile și arma crimei. Primul, orificiul din perete prin care se curăță fumul scos de instalația de încălzire; al doilea, lăcașul care adăpostește doza electrică. Se apucă de lucru. Mai întâi deschise orificiul gurii de fum, cu toate că se îndoia ca Lucas și Joe să fi ales un astfel de loc pe

care coșarii îl controlează cel puțin odată pe an. După cum bănuise, cavitatea largă din perete ascunsă de o ușiță de tablă văruită nu conținea decât fragmente de zgură și multă funingine. După această primă explorare trebui să se spele. Apoi, cățărat pe un scaun așezat pe masă, deschise cu grijă capacul dozei electrice de deasupra noptierei. Și aici i se înfățișa o cavitate suficient de largă, dar obiectele căutate nu se aflau nici acolo. Se așeză din nou pe canapea. Nu renunță la raționamentul său: corpul delict trebuia să se afle undeva la îndemână, în așa fel încât după ce spionii s-ar fi convins că Tudor s-a lăsat angrenat în activitatea subversivă, ele să poată fi înlăturate.

Târziu de tot, înțelese că mai exista o posibilitate. Și dintre toate, cea mai plauzibilă! Ieși pe culoar, în căutarea femeii de serviciu. O găsi în oficiu, călcând.

— A, dumneavoastră sunteți? Domnul din România... ați văzut că-mi reamintesc? spuse femeia.

— Doamnă, aș vrea să profit de amabilitatea dumneavoastră... Mi-ați spus la prima mea vizită în hotel că m-ați auzit vorbind în somn... Vă amintiți ce oră era?

— Desigur, e foarte simplu... Trec pe culoar în fiecare noapte în jurul orei unu...

Tudor află astfel că avea un alibi inatacabil: la ora când asasinul părăsea camera bătrânei travestit în

fulgarin bleu și cu perucă, el se afla în pat.

— Doamnă, fiți amabilă... știu că am închiriat în noaptea aceea unul din micile cofrete din spatele recepției, dar nu știu nici ce număr mi s-a dat și nici ce am făcut cu cheia... Vreți să aflați dumneavoastră? Cine știe ce-ar putea să-și închipuie recepționerul... De pildă, că am fost beat... Dar știți foarte bine că nu-i adevărat. Mi-a fost tare rău...

Femeia scoase fierul de călcat din priză și coborî la recepție. Se întoarse după câteva minute, triumfătoare, cu o cheiță de un model foarte complicat în mână.

— Nimic mai simplu, după cum vedeți. Aveți cofretul numărul optzeci și șase... De altfel nu-i de mirare că nu vă amintiți. Cel care a închiriat cofretul în numele dumneavoastră a predat cheia administrației, după ce a depus acolo un pachet. Cofretul vă aparține timp de doi ani...

A doua zi, după ce Tudor ceru să i se facă nota, se îndreptă tacticos spre sala cofretelor și calm, deschise ușiță cu numărul 86. Înăuntru se afla, așa cum bănuise, un pachet de dimensiuni reduse, lipit cu bandă adezivă. Luă pachetul cu sine, cântărindu-l în mână. În clipa aceea urzeala țesută împotriva sa de banda lui Dumitrache Arnăutu era spulberată. De-acum putea, în fine, acționa împotriva spionilor pe față, legal. Introduse pachetul în geanta de voiaj și surâzător

întinse mica cheie providențială portarului.

19. Misiune pentru agentul R001

Trecuseră trei săptămâni de la înapoierea în țară a lui Radu Tudor. Trei săptămâni pe care nu le va putea uita ușor. Nu se așteptase la felicitări și fanfare festive, dar atmosfera în care se desfășurase întâlnirea cu prietenul său, maiorul, fusese neașteptat de oficială și rece.

— Regret că trebuie să ți-o reamintesc, dar nici nu părăsiseși teritoriul țării când ai comis primul act condamnabil, acceptând să transporți filme fotografice... și încă aparținând unui cetățean străin... De ce crezi tu că se fac legi în țara asta? Ca să le interpretezi după fantezia ta? O fi bună fantezia asta când îți scrii cărțile, dar nu când ai de-a face cu indivizi de teapa lui Dumitrache Arnăutu...

— Dar înțelege-mă, încă din clipa în care am primit blestematele acelea de rolfilme îmi propusesem să le developez la Viena... în cazul în care imaginile ar fi reprezentat altceva decât mi s-a spus, m-aș fi întors acasă cu primul tren și aș fi anunțat autoritățile în drept... încercase Tudor să-l îmbuneze.

— Cum de ți-ai permis să decizi în asemenea situații? Crezi că bunele tale intenții îți dau dreptul de a te substitui organelor de anchetă?

— Voiam să vă ajut... Credeam că-i de datoria mea...

— Nu de asemenea ajutor avem nevoie... Nu-ți dai seama că ți-ai riscat viața? Că puteai să nu te mai întorci din faimosul tău voiaj? Și cu ce preț?

— Demascarea lui Dumitrache Arnăutu...

— Dar ce, tu crezi că noi dormeam în timpul ăsta?

— Și acum, ce-aveți de gând să-mi faceți? Să mă pedepsiți pentru că odată, o singură dată în viața mea, am greșit crezând sincer că fac un lucru eroic și genial?

— De pedepsit n-o să te pedepsească nimeni altcineva decât simțul tău autocritic, în care cred... Acum, că ne-ai pus în fața unui fapt împlinit, ce mai putem face decât să așteptăm reacția bandei și să te apărăm? Și mă rog, dacă asta te poate mângâia, să-ți spun o apreciere personală asupra peripețiilor tale... Incontestabil, făcând abstracție de condamnabila ușurință cu care ai primit rolfilmele în tren, comportarea ta față de capcanele întinse a fost înțeleaptă și curajoasă... Aș vrea să te felicit, dar n-am acest drept... Cine te-oi fi crezând? Vreun super-erou de serial?

— Dumitrache Arnăutu e mai amabil decât tine... El pretinde că sunt un James Bond în devenire...

— Și asta te flatează, nu-i așa?

Cu toate că Tudor realiza gravitatea gestului său nesăbuit, tot i se mai întâmpla uneori să trăiască momente de satisfacție pentru faptul că timp de atâtea

zile, departe de țară, reușise singur, neajutat de nimeni, să țină piept organizației căreia îi aparținea Dumitrache Arnăutu. Dacă ar fi știut că în ciuda severității oficiale cu care-l trataseră lucrătorii de securitate, aceștia nutreau față de el o caldă simpatie și sinceră admirație, Tudor ar fi fost cum nu se poate mai fericit. Din păcate, lucrătorii securității nu-și puteau dezvălui aceste sentimente pentru că efectul ar fi fost total nepedagogic, adăpând în continuare firea aventuroasă a reporterului. Încă ros de gândurile contradictorii produse de această experiență temerară, Tudor se afla în biroul de la redacție, abia întors la București după o scurtă călătorie la Sibiu, prilej cu care o vizitase pe frumoasa Helga Roth, aflată în concediu la părinți. De la gară se dusese direct la redacție, căci nicăieri ideile nu-i veneau mai la îndemână și condeiul nu-i era mai sprinten ca la masa de lucru din biroul redacțional.

Se obișnuise acolo, lângă fereastra largă care-i oferea panorama animată a Pieții Scânteii și a Șoselei Kiselef, împrejmuită de tulpinele sănătoase și coroanele bogate ale stejarilor. Scria repede. Aproape terminase reportajul, când curiera redacției îi. Aduse un plic sosit pe numele său. Scoase hârtia din plic și de emoție era s-o scape din mână. Hârtia purta antetul unei firme de import-export cu sediul în localitatea unde se afla „sanatoriul”. Reprezentantul la București, a cărui

semnătură era indescifrabilă, avea deosebita plăcere de a-l invita pe reporterul Radu Tudor la deschiderea unui ștand cu produse exportate de firmă. Evenimentul avea loc la orele 14. Tudor privi ceasul. Era 14 fără 20. Dacă renunța la reportaj și lua un taxi, putea ajunge ia timp. Fu cât pe ce să iasă din birou, când glasul înțelepciunii îi șopti că de data aceasta nu mai e de capul său prin Europa, ci în propria țară. Deci, trebuie să ceară sfatul și sprijinul organelor de securitate. Telefonă, așadar, prietenului său, maiorul.

— Bătrâne, am o veste mare...

— Felicitări. Înseamnă că te-ai logodit la Sibiu cu frumoasa Helga...

— Nu, asta încă nu s-a întâmplat. Evenimentul pe care vreau să ți-l comunic n-o să-ți facă, mă tem, plăcere. Prietenii mei de pe malul lacului mă invită la orele paisprezece la un ștand cu produse industriale. Ce să fac?

— Te vei duce, bineînțeles... Și nu întârzia, așa cum îți este obiceiul. Cred că de data aceasta ai șansă. Presimt că aventura ta va lua sfârșit și vei avea timp suficient de-acum înainte să gândești întotdeauna de trei ori înainte de a face ceva...

Tudor ajunse la timp la adresa indicată. Se învârti printre specialiști de toate vârstele, îi salută distrat pe cei câțiva confrați care ca și el se fâțâiau de colo colo sau

făceau fotografii. O femeie în vârstă se apropie de el și-i vorbi în germană:

— Sunteți așteptat în biroul de la etaj...

Așadar, momentul așteptat sosise. Oare ce surpriză îi mai rezerva Dumitrache Arnăutu?

În biroul încă sumar mobilat al noii agenții comerciale, îl aștepta surâzător un bărbat a cărui vârstă ar fi fost greu de presupus, dacă nu l-ar fi trădat părul albit.

— Domnule Tudor, numele meu este Adolf Dobrotă. Te rog să-mi scuzi accentul îngrozitor, dar trăiesc printre străini de când eram copil... De azi înainte vom colabora... Sunt om de afaceri, mă ocup de asta din tinerețe, și va trebui ca în treburile mele să mă ajutați cu unele informații. Spre deosebire de domnul Dumitrache, eu nu sunt decât un tehnocrat. Agenția mea este formal independentă de cea a lui Dumitrache Arnăutu, însă ambele acționează coordonate de acesta. Firmele noastre contează pe talentul și spiritul dumneavoastră de acțiune. Ne vom vedea foarte rar, numai în caz de necesitate, în interiorul reprezentanței și întotdeauna cu un motiv oficial. Sunt specialist în comerț și asta vreau să rămân. Recrutarea agenților, culegerea de informații și transmiterea lor la centrală le veți organiza și conduce dumneavoastră. Vă mărturisesc că la așa ceva eu nu mă pricep – făcu o

pauză, apoi continuă cu o vădită admirație – de altfel, domnul Dumitrache mi-a spus că sunteți pe cale să deveniți un fel de James Bond. Pe scurt, marele patron vă încredințează dumneavoastră conducerea rețelei din România. Veți fi aici omul nostru numărul unu, – înmatriculat cu indicativul „R001”... Domnul Dumitrache va continua să supervizeze activitatea agenturii, dar de la distanță, fără să se mai amestece direct ca până acum. Doi dintre cei mai buni agenți, cuplul Emilia și Cornel Borșa, vor fi trecuți pe linie moartă. Au comis imprudențe și s-au trădat. Domnul Dumitrache a avut grijă să le șteargă urmele, dar nu se știe niciodată... Va trebui să cercetați încă o dată situația lor și eventualele căi ce pot duce de la soții Borșa la alți agenți. Și acum, continuă Adolf Dobrotă înmânându-i un plic, poftiți instrucțiunile și codul...

Epilog

În sala Casei de Cultură a tineretului avea loc un eveniment curent în activitatea sa duminicală: o întâlnire între cititori și un autor. Pe afișele cu activități lunare ale casei de cultură acțiunea purta următoarea denumire: „Literatura de aventuri – între adevăr și ficțiune. Întâlnire cu publicistul Radu Tudor, autorul romanului *„Misiune specială pentru agentul R001* „.

Autorul, ale cărui peripeții reale sunt descrise în carte, va răspunde la întrebările cititorilor”.

Înconjurat de activiștii casei de cultură, Tudor semna ultimul autograf pe ziua aceea, pregătindu-se să urce pe scenă. Trecuseră câteva luni din clipa în care primise investitura pentru agentura din România a bandei internaționale de spionaj. De atunci, evenimentele se precipitaseră fulgerător. Predate organelor de securitate, documentele furnizate de reporter, alăturate datelor deja cunoscute de autoritățile de anchetă, au stat la baza unei rapide și energice acțiuni a organelor Ministerului de Interne care au pus capăt activității rețelei.

Avându-i în dreapta pe directorul casei de cultură, Tudor privi lung asistența, îi făcu un semn Helgăi Roth care-l privea cu emoție și admirație dintr-un scaun de pe primul rând, și începu:

— Stimați tovarăși, povestea s-a petrecut astfel...

Considerăm că este inutil să continuăm. Cititorul știe prea bine ce s-a întâmplat!

-= sfârșit =-

Lei 5,50

SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECT

R-001

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFIN

— Ce e hirtia asta ? întrebă Tudor neliniștit.
— Un contract... Vă obligați să lucrați
pentru organizația noastră cinci ani.
La epuizarea termenului, cele două părți
vor hotărî de comun acord
dacă va fi prelungit sau nu...
— Trebuie neapărat ?
— Este o condiție obligatorie. Ce să-i faci,
domnule Tudor ? E ca pactul cu diavolul...